សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៩

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ កញ្ញា **តាន់ ច័ន្ទឧស្សាហ៍**

កញ្ញា **ហេង ម៉ារ៉ាលីន**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ឃឹម ឧត្តម**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ១៩

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៥

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០១៩

សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច

Université Royale de Droit et des Sciences Economiques

Royal University of Law and Economics

សារណាបញ្ចប់ការសិក្សា

ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា

ស្រាវជ្រាវពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩ ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៩

ស្រាវជ្រាវដោយ

និស្សិតឈ្មោះ កញ្ញា **តាន់ ច័ន្ទឧស្សាហ៍**

កញ្ញា **ហេង ម៉ារ៉ាលីន**

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

លោក **ឃឹម ឧត្តម**

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ **នីតិសាស្ត្រ**

ជំនាន់ទី ១៩

ឆ្នាំចូលសិក្សា ២០១៥

ឆ្នាំសរសេរសារណា ២០១៩

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំឈ្មោះ **តាន់ ច័ន្ទឧស្សាហ៍** និង **ហេង ម៉ារ៉ាលីន** ជានិស្សិតផ្នែកនីតិសាស្ត្រ ឆ្នាំទី ៤ ជំនាន់ទី ១៩ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ ៖

- លោកឪពុកនិងអ្នកម្តាយទាំងទ្វេរ ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់រូបកូន ចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូន ផ្តល់ដំបូន្មានប្រៀនប្រដៅ ក៏ដូចជាទំនុកបម្រុងកូនគ្រប់បែបយ៉ាងទាំងផ្នែកស្មារតី និងសម្ភារៈ តាំងពីចាប់កំណើតរហូតដល់បញ្ចប់ការសិក្សា។ គុណដ៏ធំធេងរបស់លោកទាំងទ្វេរគ្មានអ្វីប្រៀបផ្ទឹមបានឡើយ។
- លោកតា លោកយាយ លោកពូ អ្នកមីង និងបងប្អូនទាំងសងខាង ដែលតែងតែផ្តល់កម្លាំងចិត្ត ក៏ដូចជា មតិយោបល់ និងគំនិតល្អៗជាច្រើនដល់រូបយើងខ្ញុំ។
- ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាធិការ សាកលវិទ្យាធិការរង សាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូទាំងអស់ ដែលបានយកចិត្តទុកដាក់នៅក្នុងការបង្រៀន ណែនាំ លើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រវាល់សកម្មភាពសិក្សាទាំងឡាយ នៅក្នុងការសិក្សាអស់រយៈពេល៤ឆ្នាំកន្លងមកនេះឱ្យមានចំណេះដឹងក្នុងវិស័យច្បាប់ និងផ្តល់ដំបូន្មានល្អៗក្នុងសង្គមរស់នៅជាក់ស្តែង។
- លោកគ្រូ **ឃឹម ឧត្តម** ដែលបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃក្នុងការជួយដឹកនាំ និងផ្តល់យោបល់ ក៏ដូចជាកែសម្រួល ដើម្បីធ្វើឱ្យសារណាមួយនេះអាចលេចជារូបរាងឡើង។

ជាទីបញ្ចប់នេះ យើងខ្ញុំ សូមគោរពជូនពរដល់អ្នកមានគុណទាំងអស់ដែលរួមមាន៖ អ្នកមានគុណទាំងពីរ ឯកឧត្តមសាកលវិទ្យាល័យ លោក លោកស្រីសាស្ត្រាចារ្យ ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ សូមជួបតែសំណាងល្អ និងពុទ្ធពរទាំង ៤ ប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អារម្ភកថា

ជាបឋម យើងខ្ញុំសូមគោរព និងស្វាគមន៍ចំពោះលោក លោកស្រី សាស្ត្រាចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងបញ្ញាវន្តទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលដ៏មានតម្លៃក្នុងការអានសៀវភៅរបស់យើងខ្ញុំ ដែលបានរៀបរាប់អំពី "**ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា**"។ សារណាមួយនេះ បានតាក់តែងឡើងនៅក្នុងឱកាសបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនីតិសាស្ត្រ ហើយនេះក៏ជាឱកាសដ៏វិសេសវិសាលមួយដែលយើងខ្ញុំអាចវាស់ស្ទង់ចំណេះដឹងតាមរយៈការសិក្សាអស់រយៈពេល ៤ ឆ្នាំ និងការស្រាវជ្រាវបន្ថែម។

ការសម្រេចជ្រើសរើសយកប្រធានបទនេះឡើង គឺក្នុងគោលបំណងសិក្សាបន្ថែមនៅក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា ដោយមើលឃើញពីសារៈប្រយោជន៍នៃវិស័យពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា និងភាពរីកចម្រើនខាងផ្នែកវិស័យសេដ្ឋកិច្ចជាតិនោះ ព្រមទាំងសង្កេតឃើញកម្ពុជាកំពុងតែប្រឈមមុខទៅនឹងការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាផងដែរ។

ទោះបីជា យើងខ្ញុំបានពិនិត្យ និងកែសម្រួលជាច្រើនលើក ជាច្រើនសារហើយក្តី ក៏យើងខ្ញុំបានដឹងច្បាស់ថាកង្វះខាតនូវចំណុចមួយចំនួន អត្ថន័យ ឬខ្លឹមសារណាមួយពិតជាជៀសមិនផុតនោះឡើយ។

អាស្រ័យដូចបានជម្រាបមកខាងលើ សូមលោក លោកស្រី សាស្ត្រចារ្យ សិស្ស និស្សិត និងបញ្ញាវន្តទាំងអស់ មេត្តាអាធ្យាស្រ័យនូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលបានកើតឡើងដោយអចេតនា ដោយក្តីអនុគ្រោះ។ សូមអរគុណ។

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូកទី១
ផលប្រយោជន៍នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា

ផ្នែកទី១៖ ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាក ៣

កថាខណ្ឌទី១៖ សញ្ញាណទូទៅនៃម៉ាក ៣

ក. ប្រភេទនៃម៉ាក ៤

ខ.គោលការណ៍នៃកិច្ចការពារម៉ាក ៥

កថាខណ្ឌទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅកម្ពុជា ៧

ក. ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ៧

១.ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ៧

២. ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម ៨

ខ. ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅក្នុងសង្គម ៨

១. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិ ឬម្ចាស់ស្នាដៃ ៨

២. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់ ៩

ផ្នែកទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា ១០

កថាខណ្ឌទី១៖ សញ្ញាណទូទៅនៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ១០

ក. ស្ថានភាពគតិយុត្តនៃការកំណត់ឋានៈអ្នកនិពន្ធ ១០

១. អ្នកនិពន្ធជាបុគ្គលដែលបង្កើតស្នាដៃ ១០

២. អ្នកនិពន្ធត្រូវតែជារូបវន្តបុគ្គល ១១

ខ. គោលការណ៍នៃកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ១២

១.គោលការណ៍នៃកិច្ចការពារដោយស្វ័យប្រវត្តិ ១២

២. ភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ១៣

កថាខណ្ឌទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ១៤

ក. ការទទួលបានការការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ១៤
១. ការទទួលបាននូវការការពារស្នាដៃ ១៤
១.១. សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ១៤
១.២. សិទ្ធសីលធម៌ ១៥
ខ. ផលប្រយោជន៍ដែលទទួលបាននៅក្នុងសង្គម ១៦
១. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់វិស័យវប្បធម៌ ១៧
២. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សង្គមជាតិ ១៨

ជំពូកទី២

ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា

ផ្នែកទី១៖ ការរំលោភបំពានសិទ្ធិលើម៉ាកនៅកម្ពុជា ២០
កថាខណ្ឌទី១៖ រូបភាពនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិលើម៉ាក ២០
ក. ការក្លែងបន្លំម៉ាក ២០
១. ការផលិតឡើងវិញនៃម៉ាក ២១
២. ការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាក ២១
ខ. ការច្រេកផលិតផល ២១
គ. ការប្រើប្រាស់ម៉ាក ២២
កថាខណ្ឌទី២៖ បញ្ហាប្រឈម និងផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិម៉ាក ២២
ក. បញ្ហាប្រឈមនៃការរំលោភក្នុងតថភាពសង្គម ២២
ខ. ផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានម៉ាក ២៣
គ. ការរាំងស្ទះនៃការការពារម៉ាក ២៤
១. កង្វះខាតចំណេះដឹងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ២៥
២. ភាពព្រងើយកន្តើយរបស់ម្ចាស់ម៉ាក ២៥
៣. ភាពអសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីមួយចំនួន ២៦
កថាខណ្ឌទី៣៖ វិធានការនៃការការពារម៉ាកតាមផ្លូវច្បាប់ ២៦

ក. វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ២៧
១. លក្ខខណ្ឌនៃវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ២៧
២. ដំណើរការនៃវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ២៧
៣. ការលុបចោលនៃវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ២៨
ខ. វិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន ២៨
១. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ម្ចាស់ម៉ាក ២៨
២. កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ២៩
គ. យន្តការស្ដាពរ ៣០
ឃ. ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងនឹងអំពើក្លែងបន្លំម៉ាក ៣០
១. សំណងរដ្ឋប្បវេណី ៣០
២. ទោសព្រហ្មទណ្ឌ ៣២
ផ្នែកទី២៖ ការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា ៣២
កថាខណ្ឌទី១៖ ចរិតលក្ខណៈនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៣៣
ក. លក្ខណៈនៃអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៣៣
១. រូបភាពនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៣៣
២. ការរំលោភសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ ៣៤
ខ. ទិដ្ឋភាពនៃអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៣៧
១. មូលហេតុនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ៣៧
២. បុគ្គលពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ៣៨
កថាខណ្ឌទី២៖ បញ្ហាប្រឈម និងផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៤១
ក. បញ្ហាប្រឈមនៃការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធក្នុងតថភាពសង្គម ៤១
ខ. ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៤២
១. ការប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ៤២
២. ផលអវិជ្ជមានក្នុងវិស័យវប្បធម៌ ៤៣

គ. តម្លាភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ ៤៤
១. អានុភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់ ៤៥
១.១. អានុភាពនៃប្រតិសកម្មនៃច្បាប់.. ៤៥
១.២. ឥទ្ធិពលនៃច្បាប់អន្តរជាតិ.. ៤៦
២. ការមើលរំលងនៃការអនុវត្តរបស់បុគ្គល ៤៧
កថាខណ្ឌទី៣៖ វិធានការការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៤៨
ក. វិធានការជូនដំណឹង ៤៨
ខ. វិធានការបណ្តោះអាសន្ន... ៤៨
គ. វិធានការមាត់ច្រកព្រំដែន ៤៩
ឃ. ទណ្ឌកម្មនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ៤៩
១. សំណងរដ្ឋប្បវេណី ៤៩
២. ទោសព្រហ្មទណ្ឌ.. ៥០
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៥១
អនុសាសន៍ ៥២
ឯកសារយោង
ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីផ្តើម

បណ្តាប្រទេសនៅលើពិភពលោក តែងតែមានកត្តាជំរុញដោយពឹងផ្អែកទៅលើវិស័យឯកជន ព្រោះវាជាយានមួយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះវិស័យនេះ ធ្វើឱ្យប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនបានចូលខ្លួនជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ហើយប្រកាន់យកប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី។ មូលហេតុដែលប្រទេសជាច្រើននៅលើពិភពលោកបង្កើតបទដ្ឋានផ្សេងៗដែលទាក់ទងទៅនឹងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា គឺដើម្បីផ្តល់នូវសីលធម៌ក្នុងការប្រកួតប្រជែងក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្មដោយស្មោះត្រង់។

ម្យ៉ាងវិញទៀត វាជាគោលដៅរបស់រដ្ឋនីមួយៗ ក្នុងការលើកទឹកចិត្តទៅដល់អ្នកធ្វើអាជីវកម្មស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសជាតិរបស់ពួកគេ។ ប្រសិនបើមិនមានការយកចិត្តទុកដាក់លើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានោះទេ គឺអាចធ្វើឱ្យពាណិជ្ជករមានការខាតបង់ដែលអាចឈានទៅរកភាពក្ស័យធន និងធ្វើឱ្យខាតបង់ចំពោះចំណូលសេដ្ឋកិច្ចជាតិផងដែរ។

ជាក់ស្តែងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំង ដើម្បីបញ្ជ្រាបវិស័យពាណិជ្ជកម្មទៅក្នុងគោលនយោបាយរបស់ជាតិ ដើម្បីជំរុញឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិផងដែរ។ ដើម្បីបញ្ជ្រាបវិស័យនេះ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ ជាក់ស្តែងកម្ពុជាត្រូវបង្កើត និងបង្កើនទំនាក់ទំនងរវាងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម និងគោលនយោបាយជាតិឱ្យមានភាពច្បាស់លាស់ ដើម្បីទាក់ទាញអ្នកវិនិយោគបរទេស និងអ្នកវិនិយោគក្នុងស្រុក។ ទំនាក់ទំនងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម និងគោលនយោបាយជាតិ មានន័យថាជាការទាក់ទងគ្នានៃការការពាររវាងស្នាដៃផលិតផល ឬបច្ចេកទេសផ្សេងៗដែលពាណិជ្ជករយកមកធ្វើពាណិជ្ជកិច្ចជាមួយលិខិតបទដ្ឋានរបស់រដ្ឋ។ ដូច្នេះហើយទើបប្រទេសកម្ពុជាបានអនុម័តទៅលើបទដ្ឋានមួយចំនួន ដើម្បីការពារទៅលើសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់អ្នកវិនិយោគទុនដែលបានមកធ្វើការវិនិយោគនៅកម្ពុជា។ ក្រៅពីការដើរតួនាទីជាច្បាប់ដែលសម្របសម្រួលក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្ម កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក៏ជាច្បាប់ដែលការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ចំពោះស្នាដៃរបស់ពួកគេដែលបានបង្កើតឡើង។ កម្មសិទ្ធិបញ្ញារួមមាន កម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម និងកម្មសិទ្ធិអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ។

ទោះបីជាប្រទេសកម្ពុជាពឹងផ្អែកទៅលើវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ចំពោះចំណូលសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ក៏ដូចជា សេដ្ឋកិច្ចរបស់បុគ្គលឯកជនក្តី សព្វថ្ងៃនេះ បុគ្គលមួយចំនួនហាក់ដូចជានៅមិនទាន់យល់ច្បាស់អំពីការអនុវត្តនៃច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅឡើយ។ ដើម្បីធានាបាននូវការប្រកួតប្រជែងទៀងត្រង់ ក៏ដូចជាការការពារស្នាដៃរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ ការយល់ដឹងឱ្យកាន់ច្បាស់ពីច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាពិសេស ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ និងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិ

អ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីការពារប្រយោជន៍ខាងលើ និងអភិរក្សនូវសមិទ្ធផលដែលកើតចេញពីគំនិតបញ្ញារបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះយោងតាមខ្លឹមសារខាងលើ ការយល់ដឹងអំពីច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាបានផ្តល់ប្រយោជន៍ចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ ថាតើពួកគាត់នឹងទទួលបានការការពារអ្វីខ្លះក្នុងករណីដែលមានការរំលោភបំពានទៅលើស្នាដៃរបស់ពួកគាត់ ក៏ដូចជានៅពេលដែលមានអំពើនោះកើតឡើង តើច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាមានវិធានការយ៉ាងដូចម្តេច ហើយវាមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងណាខ្លះទៅដល់សង្គម ក៏ដូចជាម្ចាស់សិទ្ធិផ្ទាល់។

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវប្រធានបទមួយនេះ គឺដើម្បីពង្រីកការយល់ដឹងពីសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា ជាពិសេសផលប្រយោជន៍នៃការលើកស្ទួយវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញាជាតិ បញ្ហាប្រឈមនៃការរំលោភបំពានស្នាដៃរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ ក៏ដូចជាស្វែងយល់ពីតម្លាភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាដែលមានកំណត់ទាំងក្នុងយន្តការច្បាប់ជាតិ និងយន្តការច្បាប់អន្តរជាតិ ទើបយើងខ្ញុំជ្រើសរើសប្រធានបទ "**ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា**" នេះ។ ប្រធានបទស្រាវជ្រាវមួយនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាផ្តោតសំខាន់ទៅលើសិទ្ធិឧស្សាហកម្មនៃម៉ាក និងសិទ្ធិអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈនៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធតែប៉ុណ្ណោះ ដោយផ្អែកទៅលើទិដ្ឋភាពសង្គមនៃកិច្ចអនុវត្តន៍ច្បាប់របស់កម្ពុជា ដោយលើកឡើងពីបទប្បញ្ញត្តិនានា ដែលទាក់ទងទៅនឹងការការពារ និងវិធានការទប់ស្កាត់ការរំលោភបំពានលើម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ទាំងក្រោមយន្តការច្បាប់ជាតិ និងយន្តការច្បាប់អន្តរជាតិ។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទនេះ ដោយកំណត់វិសាលភាពយកត្រឹមតែម៉ាកដែលជាផ្នែកនៃកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដែលជាផ្នែកនៃកម្មសិទ្ធិអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ ដោយបានកំណត់នៅពេលដែលកម្ពុជាបានបង្កើត និងអនុវត្តន៍ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

នៅក្នុងប្រធានបទស្រាវជ្រាវមួយនេះនឹងធ្វើការលើកឡើងអំពី (១) ផលប្រយោជន៍នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា ដែលធ្វើការសិក្សាអំពីសញ្ញាណទូទៅនៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដើម្បីជួយឱ្យអ្នកអានបានដឹងជាមុននូវលក្ខណៈទូទៅនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា រួមជាមួយផលប្រយោជន៍នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និង (២) ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា ដោយលើកឡើងអំពីរូបភាពនៃអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិ រួមជាមួយបញ្ហាប្រឈមចម្បងដែលកើតចេញពីអំពើរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានេះ។

ជំពូកទី១
ផលប្រយោជន៍នៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា

ផ្នែកទី១៖ ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅកម្ពុជា

នាពេលបច្ចុប្បន្ន ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងមានភាពរីកចម្រើនក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ជាពិសេសប្រជាជនកម្ពុជា មានការពេញនិយមទៅនឹងប្រភេទម៉ាកល្បីៗដែលភាគច្រើន គឺជាម៉ាកដែលនាំចូលមកពីបរទេស ដោយសារតែពួកគេមានប្រាក់ចំណូលកាន់ខ្ពស់ និងជីវភាពកាន់តែប្រសើរ។ ដូចនេះការស្វែងយល់អំពីផលប្រយោជន៍របស់ម៉ាកសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា (កថាខណ្ឌទី២) គឺជាការចាំបាច់ដែលប្រជាជនកម្ពុជាគួរយល់ដឹង។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីអាចធ្វើការបកស្រាយអំពីផលប្រយោជន៍របស់ម៉ាកយើងគួរគប្បីសិក្សាអំពីសញ្ញាណនៃម៉ាក (កថាខណ្ឌទី១) ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុនសិន។

កថាខណ្ឌទី១៖ សញ្ញាណទូទៅនៃម៉ាក

ម៉ាកត្រូវបានប្រើប្រាស់គ្របដណ្តប់ទៅលើទំនិញ និងសេវា។ ម៉ាក សំដៅដល់សញ្ញាដែលអាចមើលឃើញ ហើយអាចសម្គាល់ភាពខុសគ្នានៃទំនិញ ឬសេវានៃសហគ្រាសនីមួយៗ។[១] ម៉ាកអាចត្រូវបានបង្កើតឡើងបានក្នុងលក្ខណៈជាអក្សរ លេខ ពាក្យ រូបសញ្ញា ឬនិមិត្តសញ្ញា(Logo) ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃពាក្យនិងលេខ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃអក្សរនិងរូបសញ្ញា ពណ៌ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃពណ៌ ឈ្មោះ ទម្រង់បីវិមាត្រ ហត្ថលេខា ពាក្យស្លោក ជាដើម។ នៅពេលដែលយកម៉ាកមកប្រើប្រាស់លើទំនិញហៅថា "**ពាណិជ្ជសញ្ញា**"។

ឧទាហរណ៍៖ ម៉ាក “DELL” ជាពាណិជ្ជសញ្ញាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់លើផលិតផលអេឡិចត្រូនិច។

ចំណែកឯ ម៉ាកដែលប្រើទៅលើផ្នែកសេវាកម្ម ត្រូវបានគេហៅថា "**សេវាសញ្ញា**" ។

ឧទាហរណ៍៖ ម៉ាក “DHL” ជាសេវាសញ្ញា ដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ផ្តល់សេវារបស់ក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន។

ពោលអតិថិជនទូទៅ អាចធ្វើការកត់សម្គាល់យ៉ាងងាយស្រួលនូវប្រភេទនៃម៉ាក ជាពាណិជ្ជសញ្ញា ឬសេវាសញ្ញា ដោយផ្អែកទៅលើទំនិញ ឬសេវាដែលពាក់ម៉ាកនោះ។ យោងតាមនិយមន័យនៃច្បាប់ម៉ាក អ្វីដែលអាចចាត់ទុកជាម៉ាកបានគឺ "សញ្ញាដែលមើលឃើញ" ឬច្បាប់ទទួលស្គាល់តែសញ្ញាដែលមើលឃើញតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចចុះបញ្ជីជាម៉ាកបាន ហើយសញ្ញាដែលមិនអាចមើលឃើញមិនអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាម៉ាកក្រោមច្បាប់របស់ប្រទេសកម្ពុជាឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត

[១] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា២ (ចំណុចក)

ម៉ាកមានគោលដៅសម្រាប់សម្គាល់ភាពខុសគ្នានៃទំនិញ ឬសេវានៃសហគ្រាសប៉ុណ្ណោះ នេះមានន័យថាមានតែនីតិបុគ្គល (ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្ម) ប៉ុណ្ណោះដែលអាចក្លាយជាម្ចាស់ម៉ាក ដោយយោងតាមច្បាប់របស់កម្ពុជា។ ដូចនេះ តើម៉ាកមានប្រភេទអ្វីខ្លះ? ហើយតើម្ចាស់ម៉ាកត្រូវទទួលបានការការពារដោយរបៀបណា?

ក. ប្រភេទនៃម៉ាក

នៅក្នុងពាណិជ្ជសញ្ញារួមមាន ម៉ាក ម៉ាកសមូហភាព(Collective Mark) និងពាណិជ្ជនាម។ ម៉ាកអាចសម្តែងឡើងក្រោមទម្រង់ដូចជា៖

- ម៉ាកជាពាក្យ រួមមានឈ្មោះក្រុមហ៊ុន នាមត្រកូល ឈ្មោះទីតាំងភូមិសាស្ត្រណាមួយ ឬជាការបញ្ចូលនៃពាក្យមួយក្រុម ។ល។

  ឧទាហរណ៍៖ Coca-Cola ជាម៉ាកដែលតំណាងឱ្យភេសជ្ជៈរបស់ក្រុមហ៊ុនកូកា-កូឡា។
- ម៉ាកជាអក្សរ អាចជាអក្សរមួយ ឬការរួមបញ្ចូលអក្សរជាច្រើន។

  ឧទាហរណ៍៖ Canon ជាម៉ាកដែលតំណាងឱ្យផលិតផលអេឡិចត្រូនិច។
- ម៉ាកជាលេខ អាចមានលេខមួយ ឬលេខច្រើន ។

  ឧទាហរណ៍៖ ជាសញ្ញាដែលតំណាងឱ្យផលិតផលថ្នាំជក់ (បារី)។
- ម៉ាកជារូបសញ្ញា គឺជារូបភាពមួយប្លែក ដែលមានលក្ខណៈពិសេសបង្កប់នូវអត្ថន័យរបស់ផលិតផល ឬក៏ជាសញ្ញាសម្គាល់អ្វីមួយដែលដាក់នៅលើទំនិញ ឬសេវា។

  ឧទាហរណ៍៖ រូបផ្លែប៉ោម គឺជានិមិត្តសញ្ញាដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងក្រុមហ៊ុន Apple
- ម៉ាកជានិមិត្តសញ្ញា គឺជាសញ្ញាដែលមានក្បូរក្បាច់ មានរូបតំណាង ឬអាចជាការផ្តុំបញ្ចូលគ្នាជាឡូហ្គូ លេខ អក្សរ ជាដើម។

  ឧទាហរណ៍៖ ជាសញ្ញា ដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់លើផលិតផលកាម៉េរ៉ាឌីជីថល។
- ម៉ាកជាស្លាកសញ្ញា ដែលមានប្រភេទខុសៗគ្នា អាចជាក្រដាស ផ្លាស្ទិច ក្រណាត់ អំបោះ ស្បូត្រ នៅលើស្លាកសញ្ញានោះអាចមានអក្សរ ឬឡូហ្គូផងដែរ។

  ឧទាហរណ៍៖

- ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃពាក្យ អក្សរ លេខ និមិត្តសញ្ញា ស្លាកសញ្ញា ឈ្មោះ និងហត្ថលេខា (Combinations Thereof) ។

  ឧទាហរណ៍៖ RAYON BAKERY Kodak EXPRESS

- ម៉ាកអាចជាពណ៌ ឬពណ៌ច្រើនចម្រុះគ្នា ឬពណ៌ដែលមានបែបផែនត្រឹមត្រូវហើយមិនអាចលាយបានដោយងាយ។ ពោលគឺ ពណ៌ដែលម្ចាស់ម៉ាកអាចប្រើផ្តាច់មុខបាន លុះត្រាតែពណ៌នោះ មានការច្នៃប្រឌិតមានភាពពិតប្រាកដដែលវាបង្ហាញនូវសារៈសំខាន់ចំពោះពាណិជ្ជនាម។

ឧទាហរណ៍៖

- ម៉ាកជាសញ្ញាដែលអាចឆ្លុះបីជ្រុង (Three dimensional sign) អាចជារូបរាងនៃទំនិញ ឬការវេចខ្ចប់របស់ទំនិញ។

ឧទាហរណ៍ ៖

- ម៉ាកជាឈ្មោះ ឬជាហត្ថលេខា

ឧទាហរណ៍៖ ,

ដូចនេះ យើងអាចនិយាយបានថាម៉ាក គឺជាសញ្ញាដែលបានផ្តល់ឯកត្តភាពដល់ទំនិញនៃសហគ្រាសនានា និងអាចធ្វើការបែងចែកប្រភេទទំនិញបានថែមទៀត។

ខ. គោលការណ៍នៃកិច្ចការពារម៉ាក

ម៉ាក មិនត្រូវបានការពារដោយស្វ័យប្រវត្តិនោះទេ ហេតុនេះហើយ ម៉ាកដែលទទួលបានការការពារ លុះត្រាតែម៉ាកនោះបានចុះបញ្ជី ទើបអាចប្រើសិទ្ធិផ្តាច់មុខបាន។[២] គោលការណ៍ "First to file" ត្រូវយកមកអនុវត្តន៍ គឺអ្នកចុះបញ្ជីមុននឹងទទួលបានការការពារជាអាទិភាព។ ម្ចាស់ម៉ាកអាចដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីម៉ាក នៅនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយតាមច្បាប់កំណត់៖ លក្ខខណ្ឌគ្រឹះ និងលក្ខខណ្ឌទម្រង់នៃការចុះបញ្ជីម៉ាក។ យោងតាមមាត្រា ២(១) នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ អាចត្រូវបានចាត់ទុកជាម៉ាក និងអាចទទួលបានការការពារ លុះត្រាតែម៉ាកជាសញ្ញាអាចមើលឃើញហើយផ្ទុយពីទំនិញ ឬសេវា។ ដូច្នេះ ក្លិន សម្លេង រសជាតិ មិនអាចចាត់ទុកជាម៉ាកដែលទទួលបានការការពារក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃច្បាប់របស់កម្ពុជាឡើយ។

ច្បាប់បានហាមមិនឱ្យចុះបញ្ជីបានទេ ចំពោះម៉ាកមួយចំនួន ដែលមានលក្ខណៈដូចជា៖[៣]

- ម៉ាកដែលមិនអាចសម្គាល់លក្ខណៈខុសគ្នានៃទំនិញ ឬសេវា របស់សហគ្រាសមួយទៅ

[២] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣
[៣] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២,មាត្រា ៤

សហគ្រាសមួយផ្សេងទៀត។

- ម៉ាកដែលបណ្ដាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្ដាប់ធ្នាប់សាធារណៈ សីលធម៌ ឬប្រពៃណីដ៏ល្អរបស់ជាតិ។
- ម៉ាកដែលអាចនាំឱ្យសាធារណជន ឬមជ្ឈដ្ឋានពាណិជ្ជកម្មភាន់ច្រឡំទៅនឹងប្រភពភូមិសាស្ត្រនៃទំនិញ ឬសេវាពាក់ព័ន្ធ ឬធាតុដើម ឬលក្ខណៈខាងក្រៅរបស់ទំនិញ ឬសេវានោះ។
- ម៉ាកដែលដូចគ្នា និង/ឬត្រាប់តាម ឬមានចំណុចណាមួយដូចសញ្ញាជាតិ ទង់ជាតិ និងនិមិត្តរូបផ្សេងៗ ឈ្មោះ ឬឈ្មោះសង្ខេប ឬអក្សរកាត់នៃឈ្មោះ ឬសញ្ញា ឬត្រាជាផ្លូវការដែលអនុម័តដោយរដ្ឋណាមួយ អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការដែលបង្កើតដោយអនុសញ្ញាអន្តរជាតិមួយ លើកលែងតែមានការអនុញ្ញាតពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃរដ្ឋនោះ ឬអង្គការនោះ។
- ម៉ាកដែលដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែល ដែលនាំឱ្យច្រឡំគ្នានឹងម៉ាក ឬពាណិជ្ជនាមមួយដែលល្បីក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬបង្កើតពីការបកប្រែនៃម៉ាក ឬពាណិជ្ជនាមដែលល្បីនោះ ហើយដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាសម្រាប់ទំនិញ ឬសេវាដែលមិនដូចគ្នា ឬមិនប្រហាក់ប្រហែលគ្នាដោយការប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់នៃម៉ាកល្បី។
- ម៉ាកដែលដូចគ្នា ឬស្ទើរតែដូចគ្នាទាំងស្រុងទៅនឹងម៉ាក ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ផ្សេងដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ ឬបានដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីមុន ឬបានទទួលអាទិភាពចុះបញ្ជីមុននៅឯបរទេស ចំពោះទំនិញ ឬសេវាដូចគ្នា ឬទំនិញ ឬសេវា ដែលមានលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។

ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីហើយ ត្រូវបានទទួលការការពារក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី ហើយតាមការស្នើសុំ ការចុះបញ្ជីម៉ាកមួយអាចធ្វើឡើងសារជាថ្មី សម្រាប់រយៈពេល ១០ (ដប់) ឆ្នាំម្តង ជាបន្តបន្ទាប់ដោយឥតកំណត់។ ចំពោះពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីឡើងវិញ ជាគោលការណ៍ គេអាចត្រូវបញ្ជូនទៅឱ្យមន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីក្នុងរយៈពេល ៦ (ប្រាំមួយ) ខែមុនពេលផុតកំណត់សុពលភាពនៃម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួច។ ច្បាប់ម៉ាកក៏បានកំណត់អំពីរយៈពេលដែលត្រូវបានអនុគ្រោះដល់ម្ចាស់ម៉ាក ដែលពុំបានដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីសារជាថ្មីក្នុងរយៈពេលកំណត់អាចដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីសារជាថ្មីក្នុងរយៈពេល ៦ (ប្រាំមួយ) ខែចាប់ពីថ្ងៃអស់សុពលភាពនៃម៉ាក។[៤] លើសពីនេះទៅទៀត ច្បាប់ម៉ាកនៃប្រទេសកម្ពុជា ក៏បានចែងអំពីអានុភាពប្រតិសកម្មផងដែរ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការចុះបញ្ជីសារឡើងវិញសម្រាប់ម៉ាកដែលបាន

[៤] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា១២

ចុះបញ្ជីមុនពេលច្បាប់ចូលជាធរមាន (មុនឆ្នាំ២០០២)។

កថាខណ្ឌទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅកម្ពុជា

ជាគោលការណ៍ រដ្ឋបានបង្កើតច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា គឺក្នុងគោលបំណងលើកទឹកចិត្តដល់សកម្មភាពនៃការបង្កើតស្នាដៃថ្មី និងជំរុញឱ្យមានភាពស្មើគ្នាក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច ជាពិសេសលើកតម្កើងដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ម៉ាក ក៏ដូចជាកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដទៃទៀតដែរ គឺផ្ដល់នូវសិទ្ធិទាំងផ្នែកសីលធម៌ ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់អ្នកបង្កើតស្នាដៃថ្មី និងផ្ដល់ដល់សាធារណជននូវសិទ្ធិទទួលបានការប្រើប្រាស់ស្នាដៃដែលបានបង្កើតថ្មីទាំងនោះ។

ក. ផលប្រយោជន៍នៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច

១. ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

ថ្វីត្បិតតែកម្ពុជាជាប្រទេសដែលមានការអភិវឌ្ឍទាបជាងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ដទៃទៀតក្ដី ក៏ប៉ុន្តែកម្ពុជាក៏បានទទួលផលប្រយោជន៍ភាគច្រើនពីការធានាការសន្យាបន្ទាប់ពីការចូលជាសមាជិករបស់ WTO (World Trade Organization) ដែលបានផ្ដល់នូវក្របខ័ណ្ឌមួយសម្រាប់កែទម្រង់សេដ្ឋកិច្ច និងកំណែទម្រង់ដទៃទៀត ដែលនឹងជួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យមានលទ្ធភាពក្នុងការប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារបរទេស ទន្ទឹមនឹងនេះ សមាជិកភាពនេះក៏បានផ្ដល់បរិយាកាសដ៏ល្អក្នុងការទាក់ទាញការវិនិយោគទាំងវិនិយោគិនក្នុងស្រុក និងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេសផងដែរ។ ក្រៅពីនេះ កម្ពុជាក៏បានបង្កើត "ច្បាប់ស្ដីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់" ដែលត្រូវបានអនុម័ត និងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃទី ៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២។ ដោយគោលបំណងនៃការបង្កើត គឺដើម្បីការពារម៉ាក និងពាណិជ្ជនាមដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីស្របច្បាប់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

ដោយសារវិស័យម៉ាកកំពុងមានការរីកចម្រើន បានជំរុញឱ្យមានការកើនឡើងនូវទំហំនៃការវិនិយោគចូលមកក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ពោលគឺបានទាក់ទាញវិនិយោគទុនជាម្ចាស់ម៉ាកល្បីៗឱ្យមកបណ្ដាក់ទុនធ្វើអាជីវកម្មនៅប្រទេសកម្ពុជាកាន់តែច្រើន និងប្រសើរជាលំដាប់។ ជាក់ស្ដែង លទ្ធផលនេះបានស្ដែងឱ្យឃើញតាមរយៈពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីម៉ាកក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ សរុបចំនួន ៥.៨៤២ បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០១៧ មានការកើនឡើង ១៦% (៥.១២៣ ក្នុងឆ្នាំ ២០១៧) ក្នុងនោះម៉ាកដែលបានការអនុញ្ញាតចុះបញ្ជីមានចំនួន ៤.១៨៦ ម៉ាក មានការកើនឡើង ៦% បើធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០១៧ ដែលមានសរុប ៣.៩១៧ ម៉ាក។[៥] ទិន្នន័យនេះ អាចឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីផលប្រយោជន៍ជូនជាតិ ដោយការប្រមូលពន្ធចូលរដ្ឋតាមរយៈការបង់កម្រៃចុះបញ្ជីពីសំណាក់អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ។ ដូចនេះ កម្រៃដែលទទួលបានមកពីការចុះបញ្ជី វាក៏ជាផ្នែកមួយនៃប្រភពចំណូលដ៏សំខាន់សម្រាប់ទ្រទ្រង់

[៥] របាយការណ៍បូកសរុបការងារប្រចាំឆ្នាំ ២០១៨ និងទិសដៅអនុវត្តន៍ការងារឆ្នាំ ២០១៩ នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងសម្រាប់យកទៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសទៅតាមតម្រូវការចាំបាច់ចំពោះមុខស្របតាមគោលនយោបាយជាតិ។

២. ទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្ម

ការរីកចម្រើននៃម៉ាកក្នុងសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម គឺដោយសារតែការកើនឡើងនៃការប្រកួតប្រជែងក្រុមហ៊ុនក្នុងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសជាច្រើន។ ម៉ាក ត្រូវបានប្រើដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងសាមញ្ញាតាមរយៈអ្នកប្រើប្រាស់ទំនិញ ឬសេវា ព្រមទាំងគុណភាព និងតម្លៃ។ ដូចនេះ ម៉ាកមួយអាចចាត់ទុកថាជាចំណុចសំខាន់នៃការទំនាក់ទំនងដែលបានប្រើប្រាស់ ដោយអ្នកផលិតដើម្បីទាក់ទាញអ្នកប្រើប្រាស់ទំនិញ។

កម្មសិទ្ធិបញ្ញាក៏បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ដើម្បីលើកកម្ពស់វិស័យពាណិជ្ជកម្មក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេស សម្រាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម ដែលមានសមត្ថភាព និងមានភាពច្នៃប្រឌិតសម្រាប់ផលិតផលរបស់ពួកគេ ដើម្បីការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅពេលដែលបានចុះបញ្ជីការពារពាណិជ្ជសញ្ញារបស់ពួកគេរួច។

ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចព្រមព្រៀងនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកស្តីពីបញ្ហាកម្មសិទ្ធិបញ្ញាទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម TRIPs បានទាមទារឱ្យសមាជិកទាំងឡាយគោរពតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិក្នុងកម្រិតអប្បបរមា ហើយប្រទេសកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្តប្រតិបត្តិទាំងស្រុងតាមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីបញ្ហាកម្មសិទ្ធិបញ្ញាទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ មកម្ល៉េះ។

ខ. ផលប្រយោជន៍នៃម៉ាកនៅក្នុងសង្គម

១. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិ ឬម្ចាស់ស្នាដៃ

ការការពារម៉ាក ជាកម្លាំងចលករមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការលើកទឹកចិត្តដល់ម្ចាស់ម៉ាកក្នុងការបង្កើតស្នាដៃថ្មីរបស់ពួកគាត់។ ក្នុងការបង្កើតស្នាដៃនីមួយៗ គឺមានការលំបាកណាស់ទម្រាំតែលេចចេញជារូបរាងត្រូវចំណាយទាំងពេលវេលា គំនិត និងថវិកា ជាពិសេសម្ចាស់ស្នាដៃនោះត្រូវប្រឹងអស់ទាំងកម្លាំងកាយចិត្ត ដើម្បីយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើស្នាដៃរបស់គាត់។ នៅពេលដែលស្នាដៃថ្មីៗទាំងនោះត្រូវបានបង្កើតឡើង ម្ចាស់ស្នាដៃត្រូវធ្វើតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ដោយដាក់ស្នើសុំចុះបញ្ជី ដើម្បីឱ្យផលិតផលរបស់គាត់ទទួលបានការការពារ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត គាត់ត្រូវចំណាយថវិកាជាច្រើនដើម្បីផ្សព្វផ្សាយនូវស្នាដៃរបស់ខ្លួនធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមានភាពទាក់ទាញពីសំណាក់អតិថិជន ដើម្បីឱ្យស្នាដៃរបស់គាត់មានគេស្គាល់ច្រើន ក៏ដូចជាមានការគាំទ្រកាន់តែច្រើនផងដែរ។ លើសពីនេះទៅទៀត ម្ចាស់ដើម ឬម្ចាស់សិទ្ធិក៏មានសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើម៉ាកនោះ ដែលសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌនេះសំដៅទៅលើសិទ្ធិអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់ម៉ាកនោះ អាចប្រើប្រាស់ម៉ាករបស់ខ្លួន ដើម្បីសម្គាល់នូវទំនិញ ឬសេវា

របស់ខ្លួន។[៦] ការទទួលស្គាល់ និងព្រមផ្តល់កិច្ចការពារដល់ម្ចាស់ម៉ាកក្នុងការប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះលើ ទំនិញ ឬសេវារបស់ខ្លួន បើទោះបីជាច្បាប់ពុំបានចែងនូវរូបភាពនៃបម្រើបម្រាស់សិទ្ធិនេះថាយ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែបើផ្អែកតាមតួនាទីនៃម៉ាកដូចបានកំណត់នៅក្នុងនិយមន័យនៃម៉ាក ការ ប្រើប្រាស់ម៉ាកនេះមានន័យថា ម្ចាស់ម៉ាកអាចផលិតម៉ាកនោះសារជាថ្មី បិទម៉ាក ធ្វើអាជីវកម្ម ឬលុប ចោលម៉ាកនោះបាន ចំពោះផលិតផលជាទំនិញ ឬសេវា ដែលម្ចាស់ម៉ាកបានយកទៅចុះបញ្ជីស្រប ច្បាប់។ ជាងនេះទៅទៀត ដោយហេតុថាម៉ាកជាទ្រព្យអរូបិយ ម្ចាស់ម៉ាកអាចដាក់បញ្ចាំទ្រព្យនេះ ដើម្បីទទួលបាននូវដើមទុនក្នុងការពង្រីកអាជីវកម្ម ឬអភិវឌ្ឍន៍ពាណិជ្ជកម្ម និងអាចធ្វើមូលនិធិ ពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់សហគ្រាស។ សិទ្ធិទាំងនេះនឹងត្រូវបានផ្តល់ចំពោះតែម្ចាស់ម៉ាកតែម្នាក់គត់ ហើយបុគ្គលដទៃផ្សេងពីម្ចាស់ម៉ាកពុំអាចបំពានសិទ្ធិទាំងនេះ តាមរយៈការប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលខ្លួន គ្មានសិទ្ធិនោះបានឡើយ។

ដូចនេះ សិទ្ធិប្រើប្រាស់ម៉ាកដោយម្ចាស់ម៉ាកខ្លួនឯងផ្ទាល់ ក៏បានបង្កប់ផងដែរនូវចរិតលក្ខណៈ ជាសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ និងក៏អាចប្រើប្រាស់ផ្តាច់មុខនៅលើទឹកដីនៃរដ្ឋដែលទទួលយកព្រមចុះបញ្ជីម៉ាក នោះ។

២. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់

ការការពារម៉ាកមិនមែនត្រឹមតែផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជូនចំពោះតែម្ចាស់ម៉ាកប៉ុណ្ណោះទេ វាក៏ បាន ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ផងដែរ។ ផលិតផលមួយដែលបានបង្កើតឡើង ត្រូវ ឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងល្អិតល្អន់ជាមុនសិន ទើបអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ធ្វើអាជីវកម្មនៅលើទីផ្សារ ដើម្បីធានាទៅដល់សុវត្ថិភាពចំពោះអ្នកប្រើប្រាស់ ផ្ទុយទៅវិញ ទំនិញមួយចំនួនដែលមិនបានឆ្លង កាត់ការត្រួតពិនិត្យ ហើយមានការក្លែងបន្លំដូចទៅនឹងទំនិញពិតប្រាកដនឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត ឬ ត្រូវហាមឃាត់មិនឱ្យធ្វើអាជីវកម្មផលិតផលនោះលើទីផ្សារឡើយ។ ជាពិសេស វាបានជួយឱ្យអតិថិ ជនឱ្យបានដឹងនូវទំនិញដែលមានគុណភាព ធ្វើឱ្យពួកគេជ្រើសរើសនូវទំនិញដែលពួកគេចង់ប្រើ ប្រាស់ និងយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីម៉ាកនៃផលិតផលនីមួយៗ ពោលការការពារម៉ាក បានបង្កឱ្យ មានលក្ខណៈងាយស្រួលដល់អ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងការចំណាំផលិតផលពិតប្រាកដ ដោយមិនធ្វើឱ្យ មានការភាន់ច្រឡំទៅនឹងផលិតផលពាក់ម៉ាកក្លែងបន្លំ។ ដូចនេះ អ្នកប្រើប្រាស់ ដែលបានជ្រើស រើសយកផលិតផល ឬសេវាកម្មដែលបានឆ្លងកាត់ការត្រួតពិនិត្យ ឬទទួលបានការចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវ និងមិនប៉ះពាល់ដល់សុខភាពឡើយ ឬមានទំនុកចិត្តខ្ពស់ចំពោះផលិតផល ឬសេវាកម្មទាំងនោះ។

[៦] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាកពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា១១(ចំណុចក)។

ផ្នែកទី២៖ ផលប្រយោជន៍នៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា

ដោយសារប្រទេសកម្ពុជាកំពុងតែមានការរីកចម្រើនស្ទើរគ្រប់វិស័យ ធ្វើឱ្យការងារតែងនិពន្ធមានការប្រសើរឡើងជាងមុនផងដែរ។ អ្នកបង្កើតស្នាដៃនានា បានចាប់ផ្តើមគិតគូរអំពីសិទ្ធិទៅលើស្នាដៃថ្មីៗរបស់ពួកគេយ៉ាងផុសផុលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ទោះបីជាការរំលោភបំពានទៅលើសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធនៅតែបន្តកើតមានក្រោមរូបភាពផ្សេងៗគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ដូចនេះ ការសិក្សាឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ (កថាខណ្ឌទី១) គឺជាបញ្ហាចាំបាច់ ហើយការយល់ដឹងអំពីផលប្រយោជន៍នៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធក៏កាន់តែចាំបាច់ថែមទៀត (កថាខណ្ឌទី២) ដើម្បីជាកម្លាំងចិត្តដល់អ្នកដែលប្រឹងប្រែងបង្កើតស្នាដៃថ្មីៗទាំងនោះ។

កថាខណ្ឌទី១៖ សញ្ញាណទូទៅនៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ គឺជាសិទ្ធិមួយក្នុងចំណោមសិទ្ធិទាំងឡាយនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលអ្នកនិពន្ធបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងការតាក់តែងនិពន្ធផ្សេងៗ គំនូរ ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម និងស្នាដៃជាច្រើនផ្សេងទៀត។ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ជាសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃក្នុងការទទួលបាននូវកិច្ចការពារស្របច្បាប់លើស្នាដៃរបស់ខ្លួនដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយបញ្ញាស្មារតី និងមនោសញ្ចេតនារបស់អ្នកនិពន្ធ។ ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ ត្រូវបានការពារស្របច្បាប់នៅពេលដែលស្នាដៃនោះត្រូវបានបង្កើតឡើងជាស្នាដៃរូបិយ។

ក. ស្ថានភាពគតិយុត្តនៃការកំណត់ឋានៈអ្នកនិពន្ធ

ក្នុងការកំណត់គុណភាពជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃមួយ ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល បានបង្កើតនូវគោលការណ៍មួយចំនួន គឺអ្នកនិពន្ធជាបុគ្គលដែលបង្កើតស្នាដៃ (១) ក៏ប៉ុន្តែចំពោះបញ្ហាដែលថានីតិបុគ្គល ឬរូបវន្តបុគ្គល អាចចាត់ទុកថាជាអ្នកនិពន្ធដែរឬទេ ក៏នឹងត្រូវធ្វើការបកស្រាយឱ្យបានច្បាស់លាស់ផងដែរ (២) ។

១. អ្នកនិពន្ធជាបុគ្គលដែលបង្កើតស្នាដៃ

អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅថ្ងៃទី០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ បានកំណត់ថាជនដែលបង្កើតស្នាដៃ គឺជាអ្នកនិពន្ធ ដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកបង្កើតស្នាដៃទាំងឡាយ ដោយនៅក្នុងអត្ថន័យនេះ អ្នកនិពន្ធត្រូវតែជាបុគ្គលដែលបានបង្កើតស្នាដៃនោះដោយផ្ទាល់ ទើបអាចក្លាយជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើស្នាដៃដែលសាមីអ្នកនិពន្ធបានបង្កើតឡើង។[៧]

ម្យ៉ាងវិញទៀត ឋានៈជាអ្នកនិពន្ធ គឺជាឋានៈរបស់បុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ

[៧] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៤

លើស្នាដៃដែលសាមីខ្លួនបានបង្កើតឡើង ហើយស្នាដៃនោះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈលើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយ។[៨] ឋានៈជាអ្នកនិពន្ធ សំដៅទៅលើគុណសម្បត្តិដើម្បីអាចក្លាយជាអ្នកនិពន្ធ។ យោងតាមមាត្រា ១១ នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គោលការណ៍នៃការទទួលបានឋានៈ ឬគុណភាពជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃត្រូវបានដាក់ឱ្យចំណុះទៅនឹងលក្ខខណ្ឌជាគ្រឹះតែមួយគត់ ពោលគឺ ស្ថានភាពនៃការបង្កើតស្នាដៃដែលច្បាប់មួយទទួលស្គាល់។ ចំណែកឯ ការផ្សព្វផ្សាយនូវស្នាដៃរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ គឺគ្រាន់តែជាលក្ខខណ្ឌទម្រង់មួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យសាធារណជនដឹងឮអំពីគុណសម្បត្តិជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃ ដែលត្រូវបានច្បាប់ការពាររួចហើយតែប៉ុណ្ណោះ។

ការទទួលស្គាល់គោលការណ៍នេះ ក៏អាចត្រូវបានបកស្រាយប្រសិនបើគ្មានបណ្តឹងជំទាស់ណាមួយពីសំណាក់អ្នកនិពន្ធពិតប្រាកដដែលបានបង្កើតស្នាដៃនោះទេ នោះនឹងអាចបកស្រាយនៅក្នុងសម្មតិកម្មពីរយ៉ាងៈ បុគ្គលដែលបានប្រើប្រាស់ឈ្មោះលើស្នាដៃនោះហើយ គឺជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃ ឬជាអ្នកទទួលសិទ្ធិជាអ្នកតំណាងឱ្យអ្នកនិពន្ធដែលបានបង្កើតស្នាដៃនោះ ទាំងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ និងសិទ្ធិសីលធម៌រហូតដល់គុណសម្បត្តិជាអ្នកនិពន្ធពិតប្រាកដត្រូវបានអះអាង នេះមានន័យថាអ្នកតំណាងមិនមែនកើតចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយឡើយ គឺកើតចេញពីការសន្មតដោយច្បាប់។

២. អ្នកនិពន្ធត្រូវតែជារូបវន្តបុគ្គល

អ្នកនិពន្ធជាជនដែលបង្កើតស្នាដៃ ដោយស្នាដៃនោះត្រូវតែកើតចេញពីការច្នៃប្រឌិត ដោយបង្កើតឡើងដោយគំនិតប្រាជ្ញា ឬមនោសញ្ចេតនាយ៉ាងពិតប្រាកដរបស់មនុស្ស។ ក្នុងន័យនេះយើងអាចសន្និដ្ឋានបានថាច្បាប់របស់កម្ពុជា គឺទទួលស្គាល់តែអ្នកនិពន្ធដែលជារូបវន្តបុគ្គលតែប៉ុណ្ណោះ ដោយសំអាងថាការប្រើប្រាស់គំនិត ឬការប្រើមនោសញ្ចេតនា គឺកើតចេញពីការគិតរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗផ្សេងៗគ្នា ព្រោះយើងមិនអាចខ្ចីគំនិត ឬមនោសញ្ចេតនាពីអ្នកដទៃបាននោះឡើយ។

ក៏ប៉ុន្តែ បើយោងតាមមាត្រា ៣ ចំណុច ១ក នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល បានចែងថា "ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ សំដៅដល់ស្នាដៃដែលបង្កើតឡើងដោយជនដែលសញ្ជាតិខ្មែរ ឬជនដែលមានលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រួមមាននីតិបុគ្គល ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រមទាំងមានការិយាល័យនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា"។[៩] តាមរយៈបញ្ញត្តិនេះ វាហាក់ដូចមានភាពស្រពិចស្រពិលក្នុងការកំណត់ឋានៈអ្នកនិពន្ធ ក៏ប៉ុន្តែមាត្រា ១៣ នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដដែលនេះហាក់បានចែងពីការ

[៨] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល,មាត្រា ១១

[៩] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣ (ចំណុច១ ក)

ទទួលស្គាល់នីតិបុគ្គល ក្នុងឋានៈជាអ្នក និពន្ធស្នាដៃសម្ងហាភាពវិញ។[១០]

ខ. គោលការណ៍នៃកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ នឹងត្រូវបានអនុវត្តន៍ និងការពារទៅលើស្នាដៃមួយចំនួនស្របតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ដោយច្បាប់។ ស្នាដៃដែលត្រូវទទួលបានការការពារមានដូចជា៖[១១]

- ស្នាដៃដែលបង្កើតឡើងដោយជនមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬជនដែលមានលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រួមមាននីតិបុគ្គលហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រមទាំងមានការិយាល័យនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ស្នាដៃសោតទស្សន៍ដែលមានផលិតករមានទីស្នាក់ការ ឬមានលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។
- ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម ដែលបានសាងសង់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងស្នាដៃសិល្បៈផ្សេងទៀត ដែលភ្ជាប់ទៅនឹងអគារ ឬរចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ស្នាដៃ ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានកាតព្វកិច្ចការពារក្រោមសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ។
- ស្នាដៃដែលបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូងនៅបរទេស ហើយត្រូវបានយកមកបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងអំឡុងពេល ៣០ ថ្ងៃ។

ជាគោលការណ៍អ្នកនិពន្ធស្នាដៃ មានសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃ។[១២] អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិអនុញ្ញាត ឬហាមឃាត់រាល់ការប្រើប្រាស់ ការចម្លង ការផលិតឡើងវិញនូវស្នាដៃរបស់ខ្លួនបាន។

១. គោលការណ៍នៃការការពារដោយស្វ័យប្រវត្តិ

ជាគោលការណ៍នៅក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ការចុះបញ្ជីជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់បំផុតដើម្បីទទួលបានកិច្ចការពារតាមផ្លូវច្បាប់។ ការចុះបញ្ជី ជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ប៉ុន្តែគោលការណ៍នេះមិនត្រូវបានអនុវត្តន៍ចំពោះសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធឡើយ។ ពោលការចុះបញ្ជីការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមិនមែនជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃទេ ប៉ុន្តែវាជាសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃ។ ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធអាចទទួលបាននូវកិច្ចការពារទោះបីជាម្ចាស់ស្នាដៃបានចុះបញ្ជី ឬមិនបានចុះបញ្ជីក៏ដោយ[១៣]។ ប្រសិនបើម្ចាស់ស្នាដៃមិនមានបំណងចុះបញ្ជីស្នាដៃរបស់ខ្លួនទេ ពួកគេអាចបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្នាដៃរបស់ខ្លួនបាន។

សិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃនឹងកើតមានឡើងដោយស្វ័យប្រវត្តិ នៅពេលដែលស្នាដៃត្រូវបាន

[១០] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ១៣
[១១] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣
[១២] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ១៨
[១៣] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣៨

បង្កើតជារូបរាង និងបោះផ្សាយជាសាធារណៈ។ អ្នកនិពន្ធ ក៏អាចទទួលបាននូវកិច្ចការពារលើស្នាដៃផងដែរ តាមរយៈការចុះបញ្ជីស្នាដៃនៅនាយកដ្ឋានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល នៃក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ។ ម្ចាស់ស្នាដៃ ដែលបានដាក់ពាក្យសុំចុះបញ្ជីការពារលើស្នាដៃតាមរយៈសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបង់ថ្លៃសេវារដ្ឋបាលចុះបញ្ជីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ[១៤] ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសអន្តរក្រសួងនៃក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ[១៥]។

ផលប្រយោជន៍នៃការចុះបញ្ជីស្នាដៃផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ម្ចាស់ស្នាដៃ នៅក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើស្នាដៃ ចំពោះមុខអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៅពេលមានវិវាទ ឬអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃ។ ក្នុងករណីដែលម្ចាស់ស្នាដៃពុំបានចុះបញ្ជីការពារទេ វានឹងបង្កើតជាឧបសគ្គដល់ម្ចាស់ស្នាដៃក្នុងការបង្ហាញភស្តុតាងពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្នាដៃនោះនៅពេលមានអំពើរំលោភលើសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃ។ ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់ស្នាដៃអាចបង្ហាញភស្តុតាងមួយចំនួន ដែលអាចបញ្ជាក់ពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួនលើស្នាដៃ៖ ការតម្កល់ស្នាដៃនៅស្ថាប័នរដ្ឋ កិច្ចសន្យាចែកចាយស្នាដៃនៅស្ថាប័នរដ្ឋ កិច្ចសន្យាចែកចាយស្នាដៃជាមួយអ្នកចែកចាយ ឯកសារបញ្ជាក់ពីការបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូង។ល។ ប្រសិនបើម្ចាស់ស្នាដៃពុំអាចរកភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្នាដៃបានទេ ម្ចាស់ស្នាដៃអាចជួបការលំបាកក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិនៃបណ្តឹងប្រឆាំងនឹងបុគ្គលដែលបានរំលោភសិទ្ធិ និងទាមទារសំណងលើការខូចខាតទាំងឡាយ ដែលកើតចេញពីអំពើរំលោភនោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត ម្ចាស់ស្នាដៃអាចនឹងបាត់បង់សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ និងសិទ្ធិសីលធម៌លើស្នាដៃទាំងស្រុងតែម្តង។

ដូច្នេះ ទោះបីច្បាប់ពុំបានប្បញ្ញត្តិអំពីកាតព្វកិច្ចក្នុងការចុះបញ្ជីស្នាដៃក៏ដោយ ដើម្បីការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាឱ្យបានរឹងមាំ ម្ចាស់ស្នាដៃគួរតែចាត់វិធានការការពារ និងទប់ស្កាត់ជាមុនតាមមធ្យោបាយរដ្ឋបាល ពោលគឺចុះបញ្ជីស្នាដៃជាមួយមន្ត្រីចុះបញ្ជី ឬតម្កល់ស្នាដៃ។

២. ភស្តុតាងបញ្ជាក់ពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ

ស្នាដៃដែលត្រូវបានដាក់ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី មន្ត្រីកាន់កាប់បញ្ជីនឹងចេញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់អំពីការចុះបញ្ជីស្នាដៃ។ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការចុះបញ្ជីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ម្ចាស់ស្នាដៃអាចបញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្នាដៃ។ ក្រៅពីវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការចុះបញ្ជីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ម្ចាស់ស្នាដៃអាច

[១៤] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៤០

[១៥] ប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហរិញ្ញវត្ថុ និង ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ស្តីពីការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ, លេខ៩៨៧, ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២

បញ្ជាក់អំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្នាដៃរបស់ខ្លួនតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងទៀត មានជាអាទិ៍៖

- ឯកសារបញ្ជាក់ពីការបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូងនៅកម្ពុជា៖ ប័នសារជាតិ បណ្ណាល័យជាតិ ឬបណ្ណាល័យរបស់គ្រឹះស្ថានសិក្សារដ្ឋនានា។
- ឯកសារបញ្ជាក់ពីការតម្កល់ស្នាដៃនៅស្ថាប័នរដ្ឋ ឬឯកជននៅកម្ពុជា៖ បណ្ណាល័យនៃគ្រឹះស្ថានអប់រំឯកជន បណ្ណាគារ ។ល។
- កិច្ចសន្យាស្តីពីការបោះពុម្ពស្នាដៃ ឬការផ្តល់សិទ្ធិចែកចាយស្នាដៃ ក្នុងដែនដីនៃកម្ពុជា៖ កិច្ចសន្យាអាជ្ញាប័ណ្ណ កិច្ចសន្យាបោះពុម្ពជាមួយរោងពុម្ព កិច្ចសន្យាការងារ ចំពោះស្នាដៃសមូហភាព។ល។

ហេតុដូច្នេះ នៅពេលមានវិវាទអ្នកនិពន្ធអាចប្រើមធ្យោបាយបង្ហាញភស្តុតាងសមស្របណាមួយដែលអាចធ្វើបាន។

កថាខណ្ឌទី២៖ ផលប្រយោជន៍កម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធក៏ដូចជាកម្មសិទ្ធិបញ្ញាដទៃទៀតដែរ គឺផ្តល់នូវសិទ្ធិដល់អ្នកបង្កើតស្នាដៃថ្មីទាំងផ្នែកសីលធម៌ និងផ្នែកបេតិកភណ្ឌ ព្រមទាំងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើនចំពោះសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងមូល។

ក. ការទទួលបានការការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ

គ្រប់វិស័យនៃច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា គឺទាក់ទងដល់កិច្ចការពារស្នាដៃដែលបង្កើតឡើងដោយបញ្ញារបស់មនុស្ស។ ផ្នែកដែលសំខាន់នៃសិទ្ធិនេះគឺ ការពារលើស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងស្នាដៃសិល្បៈ មានដូចជា អត្ថបទសរសេរ តន្ត្រី រូបគំនូរ ចម្រៀង ព្រមទាំងបច្ចេកវិទ្យា ដូចជាកម្មវិធីកុំព្យូទ័រ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យអេឡិចត្រូនិច។ កិច្ចការពារស្នាដៃសំដៅទៅលើការការពារចំពោះស្នាដៃសរសេរ ឬការសម្តែងចេញពីគំនិតរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃ មិនមែនការពារលើយោបល់ទេ។

ស្នាដៃដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងចេញជារូបរាងច្បាស់លាស់ នឹងត្រូវបានការពារសម្រាប់រយៈពេលមួយតាមកំណត់របស់ច្បាប់។ រយៈពេលនៃកិច្ចការពារនេះខុសគ្នាទៅតាមប្រភេទនៃសិទ្ធិនីមួយៗ។ អ្នកនិពន្ធទទួលបានសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃ។ សិទ្ធិនេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់ជាតិ។ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានពីរប្រភេទ គឺសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ និងសិទ្ធិសីលធម៌។[១៦]

១. សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ គឺជាសិទ្ធិខាងសេដ្ឋកិច្ចដែលអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិទទួលបាននូវកម្រៃពីការប្រើប្រាស់ស្នាដៃរបស់ខ្លួន ហើយដែលសិទ្ធិនេះជាសិទ្ធិផ្តាច់មុខ។ សិទ្ធិផ្តាច់មុខនៃការ

[១៦] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ១៨

ធ្វើអាជីវកម្មលើសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ គឺត្រូវបានធានាដោយច្បាប់សិទ្ធិទាំងនោះរួមមាន សិទ្ធិផលិតឡើងវិញ សិទ្ធិតាំងពិពណ៌ជាសាធារណៈ សិទ្ធិក្នុងការលក់ដូរ ឬជួលនូវស្នាដៃច្បាប់ដើម សិទ្ធិលើការបកប្រែស្នាដៃជាភាសាបរទេស និងសិទ្ធិក្នុងការបង្កើតស្នាដៃបន្ត។[១៧] អាជ្ញាយុកាលនៃសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌនេះ ច្បាប់បានកំណត់ទៅតាមប្រភេទស្នាដៃដូចខាងក្រោមៈ

- ចំពោះស្នាដៃឯកបុគ្គល រយៈពេលនៃការការពារសិទ្ធិនេះ ត្រូវធ្វើឡើងអស់មួយជីវិតរបស់អ្នកនិពន្ធ ការការពារគិតចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលបានបង្កើតស្នាដៃ ហើយបូក ៥០ (ហាសិប) ឆ្នាំ ទៀតក្រោយពេលអ្នកនិពន្ធទទួលមរណភាព។[១៨]
- ចំពោះស្នាដៃអនាមិក ឬស្នាដៃរហស្សនាម ត្រូវបានការពារក្នុងរយៈពេល ៧៥ (ចិតសិបប្រាំ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលស្នាដៃនោះបានបោះផ្សាយលើកដំបូង ដោយមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ។ ប្រសិនបើស្នាដៃអនាមិក ឬស្នាដៃរហស្សនាមនោះបានបង្កើត ការការពារមានរយៈពេល ១០០ (មួយរយ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលបង្កើតស្នាដៃ។ បើសិនជាមុនពេលកំណត់នៃកិច្ចការពារពីច្បាប់អត្តសញ្ញាណអ្នកនិពន្ធត្រូវបានបង្ហាញឱ្យសាធារណៈជនបានស្គាល់ច្បាស់ឥតសង្ស័យនោះ ការការពារចំពោះស្នាដៃនោះគិតរយៈពេល ១០០ (មួយរយ) ឆ្នាំ បូក ៥០ (ហាសិប) ឆ្នាំ ទៀតក្រោយពេលដែលអ្នកនិពន្ធទទួលមរណភាព។
- ស្នាដៃសមូហភាព ឬស្នាដៃសោតទស្សន៍ ឬស្នាដៃបច្ឆាមរណៈ ត្រូវទទួលបានការការពារពីច្បាប់រយៈពេល ៧៥ (ចិតសិបប្រាំ) ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលស្នាដៃនោះបានបោះផ្សាយជាលើកដំបូងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់។ ប្រសិនបើពុំបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្នុងរយៈពេល ៥០ (ហាសិប) ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីពេលបង្កើតស្នាដៃនោះច្បាប់ធ្វើការការពារក្នុងរយៈពេល ១០០(មួយរយ) ឆ្នាំ គិតចាប់តាំងពីស្នាដៃនោះបានបង្កើត។[១៩]

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌនេះ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ ដែលត្រូវធ្វើឡើងដោយលាយល័ក្ខណ៍អក្សរជាក់លាក់ក៏ដូចជាមានចែងពី កម្រិតទំហំគោលដៅទីកន្លែង និងរយៈពេលនៃការផ្ទេរ និងផ្ទេរទៅទាយាទបានដោយមូលហេតុមរណភាពរបស់អ្នកនិពន្ធ។[២០]

២. សិទ្ធិសីលធម៌

សិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធ គឺជាសិទ្ធិដែលនៅជាប់ជាមួយអ្នកនិពន្ធជានិរន្តន៍លើខ្លឹមសារទម្រង់ទាំងមូលនៃស្នាដៃ ឈ្មោះរបស់អ្នកនិពន្ធ។ល។ សិទ្ធិសីលធម៌ ជាសិទ្ធិដែលត្រូវតម្រូវឱ្យគេ

[១៧] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ២១ (វាក្យខណ្ឌទី១)

[១៨] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣០

[១៩] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣១

[២០] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣៣, មាត្រា ៣៤ និងមាត្រា ៣៥

គោរពឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ បែបបទនៃការបោះផ្សាយ និងការបកប្រែ ដែលនាំឱ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់។ សិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធរួមមាន៖[២១]

- អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការសម្រេចពីរបៀប និងពេលវេលានៃការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ ព្រមទាំងបែបបទគ្រប់គ្រងការផ្សព្វផ្សាយ។ ពោល អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃរបស់ខ្លួន គឺអ្នកនិពន្ធចង់ចាត់ចែងប្រើប្រាស់ ឬអាស្រ័យផលទៅលើស្នាដៃរបស់ខ្លួនដោយសេរី កុំឱ្យតែការប្រើប្រាស់នោះប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិអ្នកដទៃ។ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកនិពន្ធ មានសិទ្ធិចង់ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ ឬមិនចង់ផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃរបស់ខ្លួនគឺជាសិទ្ធិរបស់គាត់ មិនមាននរណាម្នាក់អាចចាប់បង្ខំគាត់ឱ្យផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃរបស់គាត់បានឡើយ។
- អ្នកនិពន្ធ មានសិទ្ធិកំណត់ឱ្យមានការទទួលស្គាល់នូវឈ្មោះ ឋានៈ និងស្នាដៃរបស់ខ្លួនសម្រាប់ទាក់ទងជាមួយសាធារណជន។ ឧទាហរណ៍៖ អ្នកនិពន្ធអាចធ្វើការបោះផ្សាយនូវស្នាដៃរបស់ខ្លួនដោយបង្ហាញនូវឈ្មោះ ឬឋានៈរបស់ខ្លួននៅលើស្នាដៃរបស់គាត់ក្នុងគោលបំណង ដើម្បីឱ្យសាធារណជនស្គាល់ថាគាត់ជាម្ចាស់ស្នាដៃពិតប្រាកដ ដូច្នេះ ប្រសិនបើសាធារណជនចង់ប្រើប្រាស់ស្នាដៃរបស់គាត់ក្នុងគោលបំណងខាងសេដ្ឋកិច្ច នោះត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ ហើយត្រូវបញ្ជាក់ពីឈ្មោះ និងឋានៈរបស់អ្នកនិពន្ធផងដែរ។
- អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិជំទាស់នូវគ្រប់រូបភាពបំផ្លើស ឬការកាត់ចោលខ្លឹមសារ ការកែប្រែខ្លឹមសារដែលជាហេតុធ្វើឱ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ឬកត្តិយសរបស់ខ្លួន។ នេះបញ្ជាក់ថា ប្រសិនបើមានបុគ្គលណាម្នាក់បានយកស្នាដៃរបស់គាត់ទៅធ្វើការកែប្រែ ឬបម្លែង ឬនិយាយបំផ្លើសខុសពីការពិតជាហេតុធ្វើឱ្យមានការខូចខាត ឬប៉ះពាល់ដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នកនិពន្ធ គាត់អាចចេញមុខប្រឆាំង ឬធ្វើការប្តឹងបុគ្គលនោះ ដើម្បីឱ្យទទួលខុសត្រូវទៅលើទង្វើដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត។

សិទ្ធិសីលធម៌ គឺជាសិទ្ធិអចិន្ត្រៃយ៍មិនអាចលក់ដូរ មិនអាចរឹបអូសបាន និងមិនអាចផុតអាជ្ញាយុកាលឡើយ។ សិទ្ធិនេះអាចត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យទាយាទរបស់អ្នកនិពន្ធ ដោយមូលហេតុអ្នកនិពន្ធទទួលមរណភាព ឬប្រគល់ជូនតតីយជនបានតាមរយៈមតកសាសន៍។ ក្នុងករណីដែលគ្មានអ្នកទទួលមរតក រដ្ឋដែលតំណាងដោយក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈជាអ្នកគ្រប់គ្រង។[២២] ដូច្នេះ សិទ្ធិសីលធម៌ស្ថិតនៅជាប់ជាមួយអ្នកនិពន្ធជារៀងរហូតដរាបណាស្នាដៃនោះមិនទាន់បាត់បង់។

ខ. ផលប្រយោជន៍ដែលទទួលបាននៅក្នុងសង្គម

[២១] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ២០

[២២] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ១៩

១. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់វិស័យវប្បធម៌

ស្នាដៃដែលបានបង្កើតឡើងដោយអ្នកនិពន្ធ ក៏ជាផ្នែកមួយក្នុងការផ្សព្វផ្សាយ និងពង្រីកការយល់ដឹងអំពីវប្បធម៌។ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិមនុស្ស ដែលមានចែងក្នុងសេចក្តីប្រកាសសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងជាច្បាប់ដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ការពារសិទ្ធិលើស្នាដៃវប្បធម៌។ ស្នាដៃមួយនៃវប្បធម៌ ជាស្នាដៃដែលមនុស្សបានបង្កើតឡើង ដើម្បីធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវចិត្តគំនិត និងការត្រិះរិះពិចារណារបស់មនុស្ស។ ស្នាដៃវប្បធម៌មិនរាប់បញ្ចូលនូវការបង្កើតគ្រឿងម៉ាស៊ីន ឬបច្ចេកវិទ្យា ដែលរួមចំណែកដោយចំពោះសម្រាប់បង្កើនភាពងាយស្រួលនៃរបៀបរស់នៅ និងការងារ។ វត្ថុទាំងអស់នេះមិនចាត់ទុកជាស្នាដៃវប្បធម៌ឡើយ ព្រោះជាការទាក់ទងសំខាន់ទៅនឹងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យានៃអារ្យធម៌ ដូច្នេះហើយទើបច្បាប់ការពារសិទ្ធិលើវត្ថុទាំងនោះ ជាច្បាប់ផ្សេងពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។[២៣] ដូច្នេះ ពាក្យស្នាដៃវប្បធម៌រួមមានគ្រប់ទម្រង់នៃអក្សរសិល្ប៍ ដូចជាប្រលោមលោក កំណាព្យ ឬឈុតរឿង ក៏ដូចជា គ្រប់ទម្រង់នៃការសម្តែងគំនិត មានរូបគំនូរ តូរ្យតន្ត្រី ភាពយន្ត និងលទ្ធផលនៃការសិក្សាខាងវិទ្យាសាស្ត្រដែលមានភាពស្មុគ្រស្មាញ។ ស្នាដៃវប្បធម៌អាចមានន័យ ជាការសម្តែងចេញនូវការបង្កបង្កើតដោយគំនិតបញ្ញា និងមនោសញ្ចេតនារបស់មនុស្ស។ ការសម្តែងបែបនេះអាចមានឥទ្ធិពលលើចិត្តគំនិត និងការរំភើបរបស់មនុស្សផ្សេងទៀត។ ដោយហេតុនេះហើយ ច្បាប់បានទទួលស្គាល់ជនដែលបង្កើតបាននូវស្នាដៃវប្បធម៌ ហើយជននោះមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃ និងធានាទទួលបាននូវផលប្រយោជន៍ពេលណាមានអ្នកផ្សេងធ្វើអាជីវកម្មលើស្នាដៃរបស់ខ្លួន។ អ្នកនិពន្ធ គឺជាមនុស្សសេរី និងជាអ្នកច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មីដែលត្រូវការដឹងរឿងរ៉ាវក្នុងធម្មជាតិ និងសង្គមជាច្រើន ដើម្បីយកមកប្រឌិតប្រៀបធៀបទៅតាមទំនោរនៃឆន្ទៈរបស់ខ្លួនទុកជាការកំសាន្ត និងពិចារណាសំដៅទៅរកការបង្កើតគំនិតថ្មី។ អ្នកនិពន្ធអាចតាក់តែងព្រឹត្តិការណ៍មួយទៅជាកំណាព្យ ជារឿងប្រឌិត ជាចម្រៀង ភាពយន្ត និងរូបថ្លុកកំប្លុកកំប្លែងផងដែរ ទៅតាមជំនាញ ឬទេពកោសល្យរបស់ខ្លួនដោយរើសយកស្ថានការណ៍សង្គមណាមួយទុកឱ្យអ្នកអានពិចារណា។ និយាយជារួម តាមរយៈស្នាដៃនិពន្ធពិតជាអាចស្តែងឱ្យឃើញអំពីតម្លៃវប្បធម៌របស់សង្គមជាតិមួយ នេះមានន័យថា កាលណានៅក្នុងប្រទេសមួយដែលមានការរីកចម្រើនលើការតែងនិពន្ធស្នាដៃថ្មីៗ ដោយបង្កើតជាភាពពេញលេញនិយមមួយទៅដល់សាធារណជន គឺបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពរីកចម្រើនលូតលាស់ និងភាពរុងរឿងនៃវប្បធម៌ជាតិទាំងមូលផងដែរ។

ឧទាហរណ៍: បើរាប់ចាប់ពីទសវត្សរ៍ទី៦០ ក្រោយអ្នកនិពន្ធញ៉ុក ថែម និងនូ ហាច ដែលមាន

[២៣] តាម៉ុតស៊ូ ហូហ្ស៊ុយមី, សៀវភៅអ្នកនិពន្ធអ្នកស្រុកអាស៊ី

ស្នាដៃលក្ខណៈអក្សរសិល្ប៍ខ្មែរក្នុងមួយជីវិត បានបន្សល់ស្នាដៃដោយការបោះពុម្ព និងចំណាយថវិកាខ្លួនឯងផ្ទាល់ មិនក្រោម ២០ ស្នាដៃនោះទេ ហើយក្រោយឆ្នាំ ១៩៧០ មានអ្នកនិពន្ធជាសិស្ស និងនិស្សិតដែលចូលចិត្តតែងនិពន្ធ ហើយបោះពុម្ពខ្លួនឯង មិនលើសពី ១០០ ស្នាដៃ នោះឡើយ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញពីការវិវត្តពីជំនាន់មួយទៅជំនាន់មួយ ហើយបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការឱ្យតម្លៃខ្ពស់ក្នុងអក្សរសិល្ប៍ខ្មែរ។ ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធទសវត្សរ៍ទី៦០ បានបង្ហាញពីការរៀបរាប់ជាពាក្យកាព្យភាគច្រើន ដែលធ្វើឱ្យអ្នកអានជក់ចិត្តជិតអារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងទៅតាមសាច់រឿងដែលបង្ហាញពីតថភាពសង្គម ដូចជារឿងកាកី ទុំទាវ ផ្នែកសម័យមាន កុលាបប៉ៃលិន ផ្កាស្រពោន ដែលបានបង្ហាញពីជីវិតក្នុងសង្គមដែលទាក់ទាញអ្នកអានឱ្យជក់ចិត្ត និងចង់តាមដានរាល់ថ្ងៃ។ លុះចូលដល់ឆ្នាំ ១៩៧០ ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធស្រករមុនក៏រសាត់ផុតទៅបន្សល់នូវស្នាដៃនិពន្ធជំនាន់ក្រោយតែស្នាដៃជំនាន់មុនក៏នៅតែរក្សាបាននូវឥទ្ធិពលស្នាដៃចាស់ដដែល ដោយបានក្លាយទៅជាគំរូហើយបានបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំសិក្សាផងដែរ។ អ្វីដែលគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ដូចជាបណ្តាំក្រម ង៉ុយដែលបានឆ្លុះបង្ហាញពីតថភាពសង្គមខ្មែររាប់រយឆ្នាំមកហើយ ប៉ុន្តែស្នាដៃនេះក៏នៅតែអាចរក្សាបាននូវតម្លៃអប់រំដ៏មហាសាលក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

២. ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សង្គមជាតិ

កិច្ចការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ជាកត្តាដ៏ចាំបាច់មួយក្នុងការលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកនិពន្ធ និងធានាដល់កម្រិតជីវភាពល្អប្រសើររបស់អ្នកនិពន្ធ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស កត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងធានាដល់ការរីកចម្រើនក្នុងវិស័យសិល្បៈជាតិទាំងមូលទៀតផង។ ឆ្លើយតបជាមួយនឹងផលប្រយោជន៍ដែលសង្គមជាតិទទួលបានតាមរយៈវិស័យអ្នកនិពន្ធ សំដៅទៅលើការតម្កល់ និងការចុះបញ្ជីនៃស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធ។ យ៉ាងណាមិញ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ អ្នកនិពន្ធជាអ្នកដែលទាញបានផលប្រយោជន៍ដោយផ្ទាល់ពីស្នាដៃរបស់ខ្លួន។ រាល់ស្នាដៃទាំងអស់ត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការការពារពីច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ជាស្វ័យប្រវត្តិ។ អ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់សិទ្ធិអាចតម្កល់ទុកស្នាដៃ នៅក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ។[២៩]

ចំណែកឯសង្គមវិញ ជាអ្នកដែលទទួលបានផលប្រយោជន៍ដោយប្រយោលពីការតម្កល់ និងការចុះបញ្ជីនៃស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ។ ការចុះបញ្ជីអាចធ្វើឡើងបានដោយស្ម័គ្រចិត្ត នៅក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ដែលការចុះបញ្ជីត្រូវចុះឈ្មោះពិតប្រាកដរបស់អ្នកនិពន្ធចុះថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃស្នាដៃដែលបានផ្សព្វផ្សាយ ជាលើកដំបូង និងចុះថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបង្កើតស្នាដៃ ព្រមទាំងចុះពីសិទ្ធិរបស់

[២៩] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣៨

អ្នកនិពន្ធ។[២៥] ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ត្រូវចេញវិញ្ញាបនប័ត្រចំពោះស្នាដៃដែលបានត្រូវបានចុះបញ្ជី។ អ្នកស្នើសុំចុះបញ្ជី ត្រូវបង់កម្រៃទៅតាមប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។[២៦] តាមរយៈការតម្កល់ និងការចុះបញ្ជី ទោះបីវាជាចំណុចតូចមួយដែលផ្តល់ឱ្យសង្គមដោយការបង់កម្រៃសេវានៅពេលចុះបញ្ជីក៏ដោយ តែវាជាការផ្តល់នូវគុណតម្លៃដល់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយការមានអ្នកនិពន្ធជាជនជាតិកម្ពុជាផ្ទាល់។

[២៥] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៣៩

[២៦] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៤០

ជំពូកទី ២

ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅកម្ពុជា

ផ្នែកទី១៖ ការរំលោភបំពានសិទ្ធិលើម៉ាកនៅកម្ពុជា

បច្ចុប្បន្ន ការរំលោភបំពានម៉ាកនៅប្រទេសកម្ពុជាភាគច្រើន គឺជាការប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលមិនត្រឹមត្រូវ និងមិនមានការគោរពនូវបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយគ្មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់សិទ្ធិ។ ដូចនេះ ការស្វែងយល់អំពីផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានម៉ាកនៅកម្ពុជា (កថាខណ្ឌទី៣) ជាការចាំបាច់សម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិ។ ប៉ុន្តែ ដើម្បីឈានទៅដល់ការបកស្រាយអំពីផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិលើម៉ាក យើងគប្បីសិក្សាជាមុនអំពីរូបភាពនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិ (កថាខណ្ឌទី១) និងវិធានការទប់ស្កាត់រួមទាំងទណ្ឌកម្មដែលត្រូវអនុវត្តនៅពេលដែលមានការរំលោភបំពានកើតឡើង (កថាខណ្ឌទី២)។

កថាខណ្ឌទី១៖ រូបភាពនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិលើម៉ាក

អំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិលើម៉ាក គឺជាការប្រព្រឹត្តដោយជនណាម្នាក់ក្រៅជាម្ចាស់ម៉ាក ដោយប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះគ្រប់រូបភាពដោយមិនមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីសំណាក់ម្ចាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។[២៧] យោងតាមមាត្រា ៦១ (វាក្យខណ្ឌ៥) នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ បានចែងថាទំនិញដែលពាក់ក្លែងក្លាយមានន័យថា ទំនិញទាំងឡាយ រួមទាំងសំបកវេចខ្ចប់ផង ដែលមានម៉ាកដូចគ្នា នឹងត្រូវបានចុះបញ្ជីត្រឹមត្រូវទាក់ទងទៅនឹងទំនិញនោះ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ឬមិនអាចសំគាល់បាននូវលក្ខណៈខុសគ្នាពីទិដ្ឋភាពសំខាន់ៗនៃម៉ាកដែលធ្វើការរំលោភបំពានសិទ្ធរបស់ម្ចាស់ម៉ាកស្របច្បាប់ ក្រោមច្បាប់នៃប្រទេសនាំចូល។ ដូចនេះ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្តច្បាប់ម៉ាក អំពើរំលោភបំពានអាចកើតមានឡើងតាមរយៈបីរូបភាព គឺការក្លែងបន្លំម៉ាក ការច្រកផលិតផល និងការប្រើប្រាស់ម៉ាកដោយពុំមានការអនុញ្ញាត។ ផលិតផលដែលកើតចេញពីអំពើដូចបានរៀបរាប់នេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាទំនិញដែលពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយ។

ក. ការក្លែងបន្លំម៉ាក

អំពើក្លែងបន្លំម៉ាក គឺជាការធ្វើត្រាប់តាមនៃផលិតផលមួយ។ ការក្លែងបន្លំម៉ាក គឺជាប្រភេទនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិលើម៉ាកមួយដែលត្រូវបានហាមឃាត់ ដោយច្បាប់ម៉ាក។ ដោយយោងតាមមាត្រា ៦៤ នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ពុំបានកំណត់អំពីនិយមន័យនៃការក្លែងបន្លំម៉ាកទេ ក៏ប៉ុន្តែមានចែងអំពីទោសព្រហ្មទណ្ឌ និងទោសពិន័យលើអំពើ

[២៧] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់,០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ១១ (ចំណុចក)

ក្លែងបន្លំម៉ាកតែប៉ុណ្ណោះ។ ជាទូទៅ ការក្លែងបន្លំម៉ាកអាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរូបភាពដូចជា៖ ការផលិតឡើងវិញ និងការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាក។

១. ការផលិតឡើងវិញនៃម៉ាក

ការផលិតឡើងវិញនៃម៉ាក សំដៅទៅលើការចម្លងដូចទាំងស្រុងទៅនឹងម៉ាកដែលត្រូវបានចុះបញ្ជីរួច ហើយបានប្រើប្រាស់ ឬមានគោលដៅនៃការប្រើប្រាស់លើប្រភេទនៃទំនិញ ឬសេវាដូចគ្នា។ ការក្លែងបន្លំម៉ាកតាមរយៈការផលិតឡើងវិញមានលក្ខខណ្ឌពីរ៖ គឺម៉ាកដែលផលិតឡើងវិញនោះត្រូវបានប្រើប្រាស់លើប្រភេទនៃទំនិញ ឬសេវាដូចគ្នាទៅនឹងប្រភេទទំនិញ ឬសេវានៃម៉ាកដែលចុះបញ្ជីរួច។ លក្ខខណ្ឌនេះ មានលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការពិចារណាដោយពិនិត្យទៅលើប្រភេទនៃទំនិញ ឬសេវាដូចគ្នាទៅនឹងប្រភេទទំនិញ ឬសេវានៃម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចលើវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីម៉ាក។ ចំពោះម៉ាកល្បីវិញ ការផលិតឡើងវិញនូវម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួច ហើយការប្រើប្រាស់លើប្រភេទនៃទំនិញ ឬសេវាដូចគ្នា ឬប្រហាក់ប្រហែល ឬដែលពាក់ព័ន្ធគ្នាក៏ដោយ ក៏អាចចាត់ទុកជាអំពើក្លែងបន្លំម៉ាកបានដែរ។ ក្នុងករណីនេះ ទោះបីជាចំណុចណាមួយនៃម៉ាកល្បីក៏អាចចាត់ជាការបន្លំដោយផ្នែកនៃម៉ាកល្បីដែរ។ ជាទូទៅ ករណីនេះច្រើនកើតមានចំពោះម៉ាកជាបង្គុំនៃសញ្ញា ឬរូបភាព។

២. ការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាក

ការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចហើយ គឺជាអំពើរំលោភបំពានម៉ាកដែលត្រូវបានដាក់ផ្តន្ទាទោសដោយយោងតាមមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ ប៉ុន្តែប្បញ្ញត្តិនេះ មិនបានកំណត់អំពីនិយមន័យនៃការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាកទេ។ ការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាក គឺជាការផលិតឡើងវិញនូវម៉ាកដែលមានលក្ខណៈដូច ឬប្រហាក់ប្រហែលដែលធ្វើឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំដល់សាធារណៈជន។ ច្បាប់ម៉ាក ពុំបានបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់អំពីភាពខុសគ្នានៃការផលិតឡើងវិញ និងការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាកឡើយ។ ដូច្នេះ ភាពស្រដៀងគ្នា ដែលអាចធ្វើឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំដល់សាធារណៈជន ជាកត្តាចំបងដើម្បីវិនិច្ឆ័យអំពីអំពើធ្វើត្រាប់តាមម៉ាក។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យបែបនេះ នឹងត្រូវយកមកពិចារណាលើគ្រប់ថ្នាក់នៃផលិតផល និងសេវាចំពោះការធ្វើត្រាប់តាមម៉ាកល្បី។[២៨]

ខ. ការច្រកផលិតផល

ការច្រកផលិតផល សំដៅទៅលើការយកសំបកវេចខ្ចប់ដែលមានម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួចទៅដាក់ផលិតផលថ្មីដែលពុំមែនជាផលិតផលនៃម្ចាស់ម៉ាក។

---

[២៨] នី វិចិត្រ, *"នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា"* (២០១៣), ២៣២។

ជាក់ស្តែង ផលិតផលទឹកក្រូចនៃយីហោល្បីមួយ ត្រូវបានច្រកដោយផ្ទាល់ដៃពីក្បាលរ៉ូប៊ីណេចូលទៅក្នុងដប ហើយដាក់ចរាចរណ៍ក្នុងទីផ្សារកម្ពុជា។[២៩]

គ. ការប្រើប្រាស់ម៉ាក

ការប្រើប្រាស់ម៉ាក អាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមច្រើនរូបភាព។ ជារួមការប្រើប្រាស់ម៉ាកដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអំពើក្លែងបន្លំម៉ាក គឺរាល់ការប្រើប្រាស់ដែលពុំមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីរួច។ ច្បាប់ម៉ាកនៃប្រទេសកម្ពុជា បានប្បញ្ញាត្តិអំពីការប្រើប្រាស់តាមរយៈ ការនាំចូល ការលក់ ការប្រកាសលក់ ឬមានបំណងលក់។ ច្បាប់ម៉ាកក៏បានប្បញ្ញាត្តិអំពីទោសព្រហ្មទណ្ឌ និងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះអំពើផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មទំនិញ ដោយបញ្ញាត្តិអំពីការប្រកាសលក់ ឬការនាំចូលដោយចេតនានូវផលិតផលក្លែងបន្លំ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ ក្នុងន័យនេះ ការប្រកាសលក់អាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈមធ្យោបាយនៃការផ្សព្វផ្សាយគ្រប់ប្រភេទ។

កថាខណ្ឌទី២៖ បញ្ហាប្រឈម និងផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានកម្មសិទ្ធិម៉ាក

ក. បញ្ហាប្រឈមនៃការរំលោភបំពានក្នុងតថភាពសង្គម

ដោយសារប្រទេសកម្ពុជាកំពុងជួបប្រទះកំណើននៃភាពមិនស៊ីចង្វាក់គ្នាក្នុងតំបន់ និងការកើនឡើងនៃគម្លាតផ្នែកកម្រិតចំណូលនៃក្រុមប្រជាពលរដ្ឋផ្សេងៗគ្នា ជាផ្នែកមួយនៃបញ្ហាសង្គម ដែលលេចចេញពីដំណើរការអភិវឌ្ឍ។ បណ្តាស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ ក៏បានរៀបចំសិក្ខាសាលាជាច្រើនដែលទាន់ទិនជាមួយនឹងការរំលោភបំពាននៃម៉ាក ក៏ប៉ុន្តែចំណេះដឹង និងពត៌មានទូទៅនឹងផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានហាក់ដូចនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ការកើនឡើងនៃការរំលោភបំពានម៉ាកជាបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញមួយក្នុងការទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបផលិតផលដែលបានពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយដែលកំពុងដាក់ចរាចរណ៍ពេញទីផ្សារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានេះ ដែលជាមូលហេតុធ្វើឱ្យមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចពិបាកក្នុងការបង្ក្រាប កាលបើយើងមានវិធានការណ៍តឹងរឹងប្រជាពលរដ្ឋដែលធ្វើអាជីវកម្មនៅលើទីផ្សាររឹតតែខឹងសម្បារ ជាពិសេសអាចធ្វើឱ្យពួកគាត់ឈានទៅរកការធ្វើកូដកម្មផងដែរ។ មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចមានការលំបាកណាស់ក្នុងការលុបបំបាត់ចោលទាំងស្រុងនូវផលិតផល ដែលពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយទាំងនោះ ដែលកន្លងមកមានផលិតផលដែលពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយ ដូចជាម៉ាក Louis Vuiiton, Dior, Charles and Keith, Pedro ដែលជាផលិតផល កាបូប ខ្សែរក្រវ៉ាត់ ស្បែកជើងជាដើមដែលបានដាក់ចរាចរណ៍នៅលើទីផ្សាររបស់កម្ពុជាសព្វថ្ងៃ។

---

[២៩] សុ វណ្ណារ៉ា, "ទឹកក្រូចម៉ាកថ្មីច្រកផ្ទាល់ដៃពីក្បាលរ៉ូប៊ីណេចូលដប ចរាចរណ៍យ៉ាងគគ្រឹកគគ្រេងពាខេត្តទៅហើយ", *នគរធំ*, ១១ កក្កដា ២០១៩។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ការរំលោភបំពានម៉ាកក៏ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ដែលបានជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅដល់ការអនុវត្តច្បាប់ក្នុងប្រទេស ទោះបីវាអាចជួយឱ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិ រួមទាំងវិស័យសេដ្ឋកិច្ចឯកជនមានការប្រសើរឡើងក្តី តែផ្ទុយទៅវិញ បើការរំលោភបំពាននៅតែមានវាបានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងភាពកង្វល់ដ៏ធំមួយរបស់បណ្តាក្រុមហ៊ុនវិនិយោគធំៗមួយចំនួន ដែលប្រែក្លាយសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារកម្ពុជាទៅជាសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ដោយពោរពេញទៅដោយផលិតផលលួចម្លងដោយគ្មានអ្នកវិនិយោគណាហ៊ានមកធ្វើការវិនិយោគមកលើប្រទេសកម្ពុជា ព្រោះតែបញ្ហាការរំលោភបំពានម៉ាកនៅកម្ពុជា។

ខ. ផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានម៉ាក

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយដែលត្រូវបានគេចាត់ទុកជាប្រទេសក្រីក្រ ដោយសារតែមានសង្គ្រាមអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ។ ដូចនេះ ការការពារម៉ាកឱ្យទទួលបាននូវប្រសិទ្ធិភាពនោះវានឹងបានរួមចំណែកយ៉ាងសកម្ម ទៅដល់វិស័យសេដ្ឋកិច្ចឱ្យមានភាពរីកចំរើន ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើការអនុវត្តន៍វិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៅប្រទេសកម្ពុជាមិនមានប្រសិទ្ធិភាពទេនោះ វាបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ទៅដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងមូល។ ដោយសេដ្ឋកិច្ចជាតិយើងនៅមានកម្រិត ដែលជាហេតុងាយនឹងទទួលរងនូវផលប៉ះពាល់ដែលបណ្តាលពីការរំលោភបំពានម៉ាក។ ជាងនេះទៅទៀត ជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋ គឺពឹងផ្អែកទៅលើសេដ្ឋកិច្ចជាតិ កាលណាសេដ្ឋកិច្ចជាតិមានការធ្លាក់ចុះជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក៏មានសភាពយ៉ាប់យ៉ឺនទៅតាមនោះដែរ ធ្វើឱ្យពួកគេពិបាកក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មសម្រាប់ការនាំចេញ និងនាំចូលនូវផលិតផលមួយចំនួន។ ជាពិសេស អតិថិជនដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ មិនមានទំនុកចិត្តក្នុងការប្រើប្រាស់ផលិតផលផ្សេងៗដែលដាក់ចរាចរណ៍នៅលើទីផ្សារ ព្រោះពួកគេមិនដឹងថាផលិតផលនោះ គឺជាផលិតផលដែលពាក់ក្លែងបន្លំ ឬយ៉ាងណា។ បើសិនជា បញ្ហារំលោភបំពានម៉ាកនៅតែមានបន្ត ឬមានការកើនឡើងនឹងបណ្តាលឱ្យសេដ្ឋកិច្ចជាតិរឹតតែមានការធ្លាក់ចុះ បាត់បង់ទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលនាំចេញ នាំចូល ជាពិសេស បាត់បង់ទំនុកចិត្តពីសំណាក់អ្នកវិនិយោគ ដែលមានការភ័យខ្លាច ប្រសិនបើពួកគេនៅតែមកបណ្តាក់ទុន ក៏ដូចជានាំចូលផលិតផលម៉ាកល្បីណាមួយ ចូលមកក្នុងទីផ្សារកម្ពុជា នោះពួកគេនឹងស្វែងរកប្រាក់ចំណេញពីផលិតផលនោះ ឬពួកគេនឹងប្រឈមមុខនឹងការខាតបង់។

ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមហ៊ុន Uniliver Cambodia ដែលជាក្រុមហ៊ុននាំចូលផលិតផលល្បីចូលមកប្រទេសកម្ពុជា បានលើកឡើងថា ក្នុងចំណោមផលិតផល ២១ ម៉ាករបស់ខ្លួនមានផលិតផល ៤ ឬ៥ ម៉ាកដែលត្រូវបានរំលោភបំពានដោយការបន្លំម៉ាក និង ១០ ម៉ាកទៀត ត្រូវបានបំពានដោយការរំលោភសិទ្ធិនាំចូលទីផ្សារកម្ពុជាផ្តាច់មុខ។ ការរំលោភបំពានទាំងនេះ បានធ្វើឱ្យទំហំពាណិជ្ជកម្ម

របស់ក្រុមហ៊ុនមានការខាតបង់ចន្លោះពី ១០ ភាគរយ ទៅ ១៥ ភាគរយ បើគិតត្រឹមឆ្នាំ ២០១៧ មានចំនួន ៨០ លានដុល្លារ។[៣០]

ជារួមមក ការរំលោភបំពានម៉ាក គឺត្រូវបានចាត់ទុកជាបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញមិនថា ម្ចាស់សិទ្ធិ ឬអ្នកប្រើប្រាស់។ សម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិ វាមានផលប៉ះពាល់ទៅដល់ផលប្រយោជន៍ខាងផ្នែកបេតិកភណ្ឌ ដោយម្ចាស់សិទ្ធិបានខាតបង់ថវិកាយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ជាក់ស្តែងយោងតាមឧទាហរណ៍ខាងលើចំណែកឯអ្នកប្រើប្រាស់ មិនបានដឹងថាខ្លួនកំពុងតែប្រើប្រាស់ផលិតផលគុណភាពក្លែងក្លាយឬយ៉ាងណា ប្រសិនបើពួកគេបានប្រើប្រាស់ផលិតផលក្លែងបន្លំនោះ នាំឱ្យប៉ះពាល់ចំពោះសុខភាពអ្នកប្រើប្រាស់ ក៏ដូចជាគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការការពារអ្នកវិនិយោគស្របច្បាប់។

គ. ការរាំងស្ទះនៃការការពារម៉ាក

កម្មសិទ្ធិបញ្ញា គឺជាប្រព័ន្ធច្បាប់មួយដែលការពារលើកទឹកចិត្ត និងអនុញ្ញាតឱ្យម្ចាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាទាំងអស់ប្រកបរបរអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនប្រកបដោយភាពជោគជ័យ។ ច្បាប់នេះបានការពារមិនឱ្យអ្នកដទៃរំលោភបំពានទៅលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ដែលបានធ្វើអាជីវកម្មនោះឡើយ។ ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា បានធានាការពារទៅលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិករទាំងក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុកឱ្យប្រកបអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន បើមានជនណាម្នាក់រំលោភបំពានលើកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ផលិតករមានគំនិតផ្តួចផ្តើមរកវិធីចាត់ការទៅតាមវិធានការដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ ដើម្បីទប់ស្កាត់កុំឱ្យតតិយជនរំលោភទៅលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួនបានឡើយ។ ផលិតករ ឬអាជីករអាចស្រាវជ្រាវ ឬបង្កើតនូវអ្វីដែលថ្មីៗ ដើម្បីនាំយកផលិតផលទាំងនោះមកចុះបញ្ជីការពារ ឬរក្សាគុណភាព ឬតម្លៃដើម្បីឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទុកចិត្តលើផលិតផល និងការពារផលប្រយោជន៍ទីផ្សារ។ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនីមួយៗ ត្រូវមានតួនាទីរួមចំណែកការពារនូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួនដោយយកចិត្តទុកដាក់ ទៅលើការរំលោភបំពានពីសំណាក់ជនទីបី។

ទោះបីជាការការពារម៉ាកនៅក្នុងនីតិកម្ពុជាមានប្រសិទ្ធិភាព និងបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់អ្នកវិនិយោគ ម្ចាស់ម៉ាក និងអតិថិជនក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែវាមិនបានធ្វើឱ្យការការពារម៉ាកនេះមានប្រសិទ្ធភាពទាំងស្រុងនោះទេ។ យើងឃើញថាមានកត្តាមួយចំនួនដែលបណ្តាលឱ្យមានការរាំងស្ទះក្នុងការការពារម៉ាក ហើយវានៅតែជាបញ្ហាដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ប្រសិនបើការអនុវត្តច្បាប់ម៉ាកនៅកម្ពុជានៅតែមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅរលូន។ កត្តាដែលធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះក្នុងវិធានការការពារម៉ាកនៅក្នុងនីតិកម្ពុជា អាចបណ្តាលមកពីភាពព្រងើយកន្តើយរបស់ម្ចាស់ម៉ាក ចំពោះការរំលោភ

[៣០] ម៉ិច ដាណែត, "ក្រុមហ៊ុននាំចូលផលិតផលល្បីពីបរទេស សុំឱ្យរដ្ឋាភិបាលទប់ស្កាត់ទំនិញក្លែងក្លាយ", *ថ្មីៗ*, ០៩ ធ្នូ ២០១៧។

បំពានទៅលើផលិតផលរបស់ខ្លួន ជួនកាលបណ្ដាលមកពីភាពអសកម្មរបស់មន្ត្រីមួយចំនួនក្នុងការអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា ក៏ដូចជាប្រទេសកម្ពុជាពុំទាន់មានច្បាប់គ្រប់គ្រាន់ នៅមានការខ្វះខាតចំណេះដឹងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញាមួយចំនួនព្រោះថាច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាហាក់ដូចជានៅថ្មីនៅឡើយចំពោះប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា។

១. កង្វះខាតចំណេះដឹងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញា

ថ្វីត្បិតតែប្រទេសកម្ពុជាមានច្បាប់ស្ដីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ដែលត្រូវបានអនុម័តឱ្យប្រើប្រាស់នៅថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២ រួចមកហើយ ក៏ប៉ុន្តែការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់នេះពុំទាន់មានលក្ខណៈទូលំទូលាយនៅឡើយទេ សម្រាប់ម្ចាស់សិទ្ធិផ្ទាល់ ក៏ដូចជាបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកប្រើប្រាស់មួយចំនួន។ ការដែលពួកគាត់មិនទាន់យល់ច្បាស់នោះហើយ ទើបជាហេតុដែលធ្វើឱ្យពួកគាត់ផលិត និងប្រើប្រាស់ផលិតផលដែលក្លែងក្លាយ។

២. ភាពព្រងើយកន្តើយរបស់ម្ចាស់ម៉ាក

ម្ចាស់ម៉ាកមួយចំនួន បានទទួលការចុះបញ្ជីម៉ាករបស់គាត់ហើយ ដោយគាត់មិនបានអើពើតាមដានពិនិត្យរាល់ផលិតផលដែលមានការក្លែងបន្លំទៅលើរបស់គាត់ ព្រោះគាត់គិតថានៅពេលដែលម៉ាកនៃផលិតផលរបស់គាត់ទទួលការចុះបញ្ជី គឺមានមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចតាមការពារម៉ាករបស់ខ្លួនគ្រប់ពេលវេលារួចហើយ។ ទង្វើនេះស្ដែងឱ្យឃើញពីការមិនបានយល់ ឬសិក្សាឱ្យបានលម្អិតពីច្បាប់ស្ដីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់។ ផ្ទុយទៅវិញ ម្ចាស់ម៉ាកផ្ទាល់ ដែលត្រូវពិនិត្យតាមដានរាល់ទំនិញដែលមានការក្លែងបន្លំនោះ ព្រោះមានតែម្ចាស់ម៉ាកប៉ុណ្ណោះ ទើបដឹងថាផលិតផលនោះជាផលិតផលក្លែងបន្លំឬអត់។

ម្យ៉ាងវិញទៀត ម្ចាស់ម៉ាក គឺជាបុគ្គលដ៏សំខាន់នៅក្នុងការបង្ក្រាបករណីរំលោភបំពានម៉ាកដែលបានកើតឡើង ឬបម្រុងនឹងកើតមាន ព្រោះគាត់អាចដឹងពីភាពស្រដៀងគ្នានៃផលិតផលរបស់ខ្លួនទៅនឹងផលិតផលក្លែងបន្លំ ហើយដាក់ពាក្យប្ដឹងដើម្បីឱ្យមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចចុះធ្វើអន្តរាគមន៍ទាន់ពេលវេលា។ ក៏ប៉ុន្តែ បើម្ចាស់ម៉ាកមិនបានអើពើនោះទេ ការក្លែងបន្លំ និងការរំលោភបំពានម៉ាកនឹងកើតមានឡើងកាន់តែច្រើនឡើងទៅលើផលិតផលរបស់ខ្លួន ព្រោះថាអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមិនអាចអនុវត្តន៍លើការរំលោភបំពានលើស្នាដៃរបស់ម្ចាស់ម៉ាកបានទេ បើសិនមិនមានពាក្យបណ្ដឹងពីម្ចាស់ម៉ាកនោះ។

លើសពីនេះទៅទៀត ទោះបីជាមានការរំលោភបំពាន ឬការក្លែងបន្លំម៉ាកមួយចំនួនហើយក៏ដោយ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទាំងនោះមិនព្រមប្ដឹងតុលាការ ឬនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ឬការិយាល័យប្រឆាំងបទល្មើសសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីសុំឱ្យមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចជួយដោះស្រាយឡើយ។ បើសិនការ

រំលោភបំពាននោះ នៅតែមាននៅលើទីផ្សារ នាំឱ្យមានសកម្មភាពកើនឡើង តម្លាភាពនៃការការពារម៉ាកត្រូវបានចុះខ្សោយ បាត់បង់នូវភាពជឿទុកចិត្តពីអតិថិជន ព្រោះពួកគេគិតថាផលិតផលម៉ាកដែលពួកគេបានប្រើប្រាស់នោះមានលក្ខណៈក្លែងក្លាយ ខ្វះការធានាគុណភាព។

៣. ភាពអសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីមួយចំនួន

នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ម៉ាកគឺជាបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញមួយ ហើយការយល់ដឹងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ការផ្សព្វផ្សាយ និងការបណ្តុះបណ្តាលនៅមិនទាន់មានលក្ខណៈទូលំទូលាយផងដែរ។ ភាពអសកម្មរបស់មន្ត្រីមួយចំនួនតូច ក៏ជាកត្តារាំងស្ទះនៃការអនុវត្តច្បាប់ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពផងដែរ ព្រោះពួកគាត់មិនសូវបានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការទទួលខុសត្រូវទៅលើតួនាទីអ្វីដែលពួកគាត់កំពុងកាន់កាប់នោះឡើយ។

ឧទាហរណ៍៖ ក្រុមហ៊ុនមួយ បានបញ្ញាទិញស្រាពីបរទេស ១កុងទីន័រ បន្ទាប់ពីទទួលបានភាពជោគជ័យក្នុងការធ្វើអាជីវកម្ម ក្រុមហ៊ុននោះ មានបំណងចង់សុំសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការនាំស្រានោះចូលមកលក់ក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន។ ដោយសារតែការចង់បានសិទ្ធិផ្តាច់មុខ ក្រុមហ៊ុននោះ ក៏បានសហការជាមួយមន្ត្រីនាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដើម្បីទទួលបានការចុះបញ្ជីដោយមិនទាន់មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ដើម។

នៅក្នុងករណីនេះ ព្រោះតែមន្ត្រីសមត្ថកិច្ចមួយចំនួនតូចគាត់មិនបានគិតដល់ពីផលវិបាកនៃការមិនមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ដើម ដោយគាត់សហការជាមួយក្រុមហ៊ុននោះ។ ហេតុនេះហើយទើបបង្កឱ្យមានការរាំងស្ទះដល់ការអនុវត្តច្បាប់ម៉ាកនៅកម្ពុជា ព្រោះតែគាត់គិតតែផលប្រយោជន៍បុគ្គល។

កថាខណ្ឌទី៣៖ វិធានការនៃការការពារម៉ាកតាមផ្លូវច្បាប់

ច្បាប់ម៉ាកបានកំណត់អំពីវិធានការសមស្របមួយចំនួន ដើម្បីទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបបទល្មើសរំលោភម៉ាកតាមរយៈការនាំចូលផលិតផលក្លែងបន្លំមកក្នុងទីផ្សារកម្ពុជា។ វិធានការទាំងនោះរួមមានវិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន និងវិធានការបណ្តោះអាសន្ន។ ការរំលោភបំពានម៉ាកត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយជនណាម្នាក់ក្រៅពីម្ចាស់ម៉ាក ដែលបានចុះបញ្ជីរួចនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយមិនមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ម៉ាក។ ដើម្បីទប់ស្កាត់នូវការរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាកនីមួយៗ ដែលបានចុះបញ្ជីយ៉ាងត្រឹមត្រូវបានកំណត់នោះ ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ បានចាត់វិធានការពីរយ៉ាងក្នុងការទប់ស្កាត់គឺ វិធានការបណ្តោះអាសន្ន និងវិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន។

ក. វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន

វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន គឺជាវិធានដែលតុលាការបានដាក់ចេញនូវសំណើរបស់អ្នកប្តឹង (ម្ចាស់ម៉ាក) ដើម្បីទប់ស្កាត់ការរំលោភបំពាន ដែលការរំលោភបំពាននោះប្រុងនឹងកើតមាន ឬរក្សាទុកនូវភស្តុតាងដែលពាក់ព័ន្ធអំពីការរំលោភកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ម្ចាស់ម៉ាកនីមួយៗ។[៣១]

១. លក្ខខណ្ឌនៃវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន

វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន មានលក្ខណៈជាបន្ទាន់ និងមានប្រសិទ្ធិភាពចំពោះម្ចាស់ម៉ាក ប៉ុន្តែវាអាចបណ្តាលឱ្យមានភាពអន្តរាយដែលមិនអាចជួសជុលបាន ចំពោះម្ចាស់សិទ្ធិ បើសិនជាម្ចាស់ម៉ាកមានការយឺតយ៉ាវនៅពេលដែលភស្តុតាងអាចនឹងត្រូវបានគេបំផ្លាញចោល ដោយសារការប្រើរយៈពេលយូរ។ ដើមចោទ ត្រូវគោរពនូវលក្ខខណ្ឌចំពោះការការពារនូវកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់ខ្លួន ដើម្បីដាក់ចេញនូវវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដែលមានលក្ខខណ្ឌដូចជា៖ [៣២]

- ភស្តុតាងត្រឹមត្រូវដែលមាន ហើយអាចធ្វើឱ្យតុលាការយល់ស្របក្នុងកម្រិតមួយគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សន្និដ្ឋានបញ្ជាក់ថាដើមចោទ គឺជាម្ចាស់ពិតប្រាកដ ហើយសិទ្ធិរបស់អ្នកប្តឹងកំពុងត្រូវបានគេរំលោភ ឬការរំលោភនោះអាចនឹងកើតមានកើតឡើងក្នុងពេលឆាប់ៗ។
- ប្រាក់កក់ធានាដែលតម្រូវ ឬការធានាដែលមានតម្លៃស្មើនៃប្រាក់កក់គ្រប់គ្រាន់ក្នុងការការពារចុងចម្លើយ និងទប់ស្កាត់មិនឱ្យមានការរំលោភបំពាន។ ប្រាក់កក់ធានានេះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការកំណត់របស់តុលាការ។

វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ត្រូវចេញដោយដីកាសម្រេចរបស់តុលាការ។ ប្រសិនបើមានករណីចាំបាច់តុលាការអាចតម្រូវឱ្យដើមបណ្តឹងតម្កល់ប្រាក់ធានាសមស្រប ដើម្បីធានាការខូចខាតនានាចំពោះចុងចម្លើយដែលអាចកើតមានឡើងដោយសារការអនុវត្តវិធានការនេះ។

២. ដំណើរការនៃវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន

តុលាការត្រូវជូនដំណឹងដល់ម្ចាស់ម៉ាក អំពីសេចក្តីសម្រេចពីការចាត់វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន នៅពេលដែលវិធានការត្រូវបានដាក់ចេញ ចុងចម្លើយអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការស្នើសុំឱ្យពិនិត្យអំពីវិធានការបណ្ដោះអាសន្នឡើងវិញ ក្នុងរយៈពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីថ្ងៃបានទទួលដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។ ប្រឈមនឹងបណ្តឹងសុំឱ្យពិនិត្យឡើងវិញដោយចុងចម្លើយនេះ (ករណីបើមាន) តុលាការក៏ត្រូវផ្តល់នូវឱកាសសវនាការដល់ភាគីដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវពិនិត្យហើយត្រូវត្រួតពិនិត្យវិធានការឡើងវិញ និងតម្កល់កែតម្រូវ ឬលុបចោលនូវសេចក្តី

---

[៣១] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ២៩
[៣២] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣០

សម្រេចរបស់ខ្លួន នៅក្នុងរយៈពេលសមស្របមួយតាមច្បាប់កំណត់។[៣៣]

៣. ការលុបចោលវិធានការបណ្តោះអាសន្ន

នៅក្នុងករណីដែលដើមចោទ (ម្ចាស់សិទ្ធិ) មិនបានទទួលដំណឹងអំពីការដាក់ចេញនូវវិធានការបណ្តោះអាសន្ន នៅក្នុងរយៈពេល ២០ (ម្ភៃ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានទទួលដំណឹងអំពីការដាក់ចេញនូវវិធានការនេះ ឬនៅក្នុងរយៈពេលមួយសមស្របដែលបានកំណត់ដោយតុលាការ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន មិនបានផ្តួចផ្តើមបន្តសំណុំរឿងបណ្តឹង ដែលឈានទៅដល់សេចក្តីសម្រេចអំពីអង្គសេចក្តីនៃករណី តុលាការត្រូវលុបចោលនូវវិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដោយផ្អែកតាមសំណើររបស់ចុងចម្លើយ។[៣៤] នៅពេលដែលវិធានការបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានលុបចោល ហើយតុលាការបានរកឃើញថាគ្មានការរំលោភបំពានទេ នោះតុលាការមានសិទ្ធិសម្រេចឱ្យដើមចោទសងឱ្យចុងចម្លើយនូវសំណងសមស្រប ចំពោះការខូចខាតដែលបានកើតឡើងក្នុងការអនុវត្តវិធានការបណ្តោះអាសន្ននោះ។[៣៥]

ខ. វិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន

វិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន គឺជាវិធានការដែលត្រូវបានប្រឆាំង និងទប់ស្កាត់នូវរាល់ទំនិញនាំចូលតាមច្រកព្រំដែនដែលម្ចាស់ម៉ាកបានដាក់ពាក្យប្តឹងទៅរដ្ឋបាលគយ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចឱ្យឃាត់ទុកនូវទំនិញណា ដែលសង្ស័យថាជាផលិតផលក្លែងបន្លំ ដោយមានបង្ហាញនូវភស្តុតាងច្បាស់លាស់ថាគាត់ជាម្ចាស់ម៉ាកដែលមានការចុះបញ្ជីយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។[៣៦]

១. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ម្ចាស់ម៉ាក

ម្ចាស់ម៉ាកមានតួនាទី ធ្វើពាក្យបណ្តឹងទៅមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ចនៅតាមច្រកព្រំដែន ឱ្យជួយធ្វើអន្តរាគមន៍ទៅលើផលិតផលដែលក្លែងបន្លំម៉ាករបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយទប់ស្កាត់រាល់ការរំលោភបំពានមកលើផលិតផលរបស់ខ្លួន។ ពាក្យបណ្តឹងនោះ ត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ និងអមមកជាមួយលិខិតមួយចំនួនដូចជា៖[៣៧]

- វិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីម៉ាក។
- មូលហេតុនៃការប្តឹង និងភស្តុតាងបង្ហាញថាទំនិញនោះក្លែងក្លាយមែន។
- ការរៀបរាប់ដ៏ល្អិតល្អន់ពីទំនិញដែលម៉ាករបស់វាត្រូវបានប្រើប្រាស់ ព្រមទាំងគំរូនៃផលិតផល

[៣៣] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣២
[៣៤] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣៣
[៣៥] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣៤
[៣៦] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣៥
[៣៧] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣៦

ពិតប្រាកដផង ប្រសិនបើមានសំណូមពរ។

- ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋានរបស់អ្នកប្តឹង និងតំណាងរបស់គេដែលត្រូវរៀបរាប់ឱ្យបានសព្វគ្រប់តាមការកំណត់។
- លិខិតអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជី ប្រសិនបើពាក្យបណ្តឹងនោះត្រូវបានដាក់ដោយតំណាងដែលទទួលសិទ្ធិ។
- កម្រៃរដ្ឋបាលតាមការកំណត់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហរិញ្ញវត្ថុ។

២. កាតព្វកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវជូនដំណឹងទៅដើមបណ្តឹង បន្ទាប់ពីបានទទួលនូវពាក្យបណ្តឹង ថាពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួនត្រូវបានទទួលស្គាល់ត្រឹមត្រូវ ឬបដិសេធ ឬមួយរក្សាទុកក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ។[៣៨] ហើយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មានសិទ្ធិស្នើឱ្យអ្នកប្តឹង បង់ប្រាក់ធានា ឬតម្រូវឱ្យមានការធានា ដែលមានតម្លៃស្មើនៃប្រាក់កក់គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការពារ អ្នកនាំចូល អ្នកទទួល អ្នកនាំចេញ ឬអ្នកប្តឹង និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។ ផ្អែកទៅលើប្រាក់ធានា ដែលអ្នកប្តឹងត្រូវតម្កល់ទុក យោងតាមមាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ បានប្បញ្ញត្តិថាប្រាក់ធានានេះត្រូវបានកំណត់តាមរបៀប និងបែបបទមួយដែលមិនឱ្យរាំងដល់ការអនុវត្តនីតិវិធីនេះដោយមិនសមហេតុផល។ ម្យ៉ាងវិញទៀត រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករត្រូវព្យួរទុកនូវទំនិញក្នុងរយៈពេលដំបូង និងរយៈពេលដែលត្រូវបានពន្យារមិនលើសពី ១០ (ដប់) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីមានការយល់ព្រមតាមពាក្យបណ្តឹង។ រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកនាំចូល និងអ្នកប្តឹង អំពីការព្យួរទុកនូវការធ្វើបែបទំនិញ ហើយត្រូវបញ្ជាក់ពីមូលហេតុនៃការព្យួរ និងប្រាប់ពីអាស័យដ្ឋាន ឈ្មោះនៃអ្នកប្តឹង ដល់អ្នកនាំចូលផងដែរ។ ក្រោយពេលអ្នកប្តឹងបានទទួលដំណឹងអំពីឃាត់ទុកទំនិញ ក្នុងរយៈពេលមិនហួសពី ១០ (ដប់) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បើសិនរដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករបានទទួលនូវពត៌មានថាចំណាត់ការ ដែលនាំឱ្យមានការសម្រេចនូវអង្គសេចក្តីនៃករណីមិនត្រូវផ្តួចផ្តើមឡើង ដោយភាគីមួយទៀតផ្សេងពីចុងចម្លើយ ឬអាជ្ញាធរដែលបានប្រគល់សិទ្ធិត្រឹមត្រូវមិនបានអនុវត្តន៍វិធានការបណ្តោះអាសន្ន ដើម្បីពន្យារពេលដោះលែងទំនិញទេ ទំនិញនោះនឹងត្រូវដោះលែងតែក្នុងករណីដែលមានលក្ខខណ្ឌផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ការនាំចូល ឬនាំចេញត្រូវបានគោរព។[៣៩] ចំណែកឯអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មានសិទ្ធិសម្រេចឱ្យប្តឹងសងទៅម្ចាស់អ្នកដែលនាំចូល អ្នកនាំចេញ និងអ្នកទទួលទំនិញនូវបំណងសមស្រប ចំពោះការខូចខាតរបស់គេ ដែលបណ្តាលមក

[៣៨] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៣៧
[៣៩] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៤០

ពីការឃាត់ទំនិញមិនត្រឹមត្រូវ។ ក្រោយពីបានពិនិត្យទំនិញ ដែលបានបញ្ជាក់ឱ្យដឹងថាជាទំនិញក្លែងក្លាយ រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករ អាចជូនពត៌មានទៅម្ចាស់សិទ្ធិ ដោយមិនប៉ះពាល់ដល់ការការពារនូវពត៌មានសម្ងាត់ រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករ។ រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចមានសិទ្ធិបំផ្លាញចោលនូវទំនិញដែលពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយ និងមិនអនុញ្ញាតឱ្យបន្តការនាំចេញនូវទំនិញដែលម៉ាកក្លែងក្លាយ ឬដាក់ទំនិញនោះឱ្យនៅក្រោមនីតិផ្សេងទៀតរបស់គយ។

ប្រសិនបើពិនិត្យឃើញថាទំនិញដែលត្រូវបានហាមឃាត់នោះ ជាទំនិញពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយ និងភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករត្រូវកសាងសំណុំរឿងទៅតុលាការ។ លើសពីនេះទៅទៀត អាជ្ញាធររដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករមានសិទ្ធិបំផ្លាញទំនិញក្លែងបន្លំតាមរយៈសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការ។

គ. យន្តការស្ថាពរ

យន្តការស្ថាពរ សំដៅដល់វិធានការរបស់តុលាការ នៅក្នុងការសម្រេចនូវអង្គសេចក្តីនៃករណីរំលោភបំពានម៉ាក ដោយចេញជាសាលក្រមវិនិច្ឆ័យក្តីលើករណីរំលោភបំពានម៉ាកនោះ។ ម្ចាស់សិទ្ធិលើម៉ាកដែលត្រូវបានគេបំពានសិទ្ធិត្រូវផ្តួចផ្តើមនូវនីតិវិធីបណ្តឹងទៅតុលាការជាចាំបាច់ បើទោះបីជាយន្តការតាមច្រកព្រំដែន ឬយន្តការបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការរួចរាល់ហើយក្តី។ ដោយសារតែមានអំណាចតុលាការទេ ដែលអាចសម្រេចអំពីបទល្មើស និងទោសទណ្ឌបាន ពោល គឺមានតែសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចប្រកាសអំពីវត្តមាននៃអំពើក្លែងបន្លំម៉ាក និងការដាក់ឱ្យដំណើរការទោសទណ្ឌលើជនល្មើស ដែលបានប្រព្រឹត្តនោះផងដែរ។ ចំណែកឯ យន្តការបណ្តោះអាសន្ន និងយន្តការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន គឺគ្រាន់តែសម្រួលដល់ប្រសិទ្ធិភាពនៃយន្តការស្ថាពរនេះតែប៉ុណ្ណោះ។

ឃ. ទណ្ឌកម្មប្រឆាំងនឹងអំពើក្លែងក្លាយបន្លំម៉ាក

អំពើក្លែងបន្លំម៉ាកនេះ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការទទួលត្រូវទាំងខាងព្រហ្មទណ្ឌ និងខាងរដ្ឋប្បវេណី។ ទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណី សំដៅដល់ការទទួលខុសត្រូវផ្ទាល់របស់ជនល្មើសនៃអំពើក្លែងបន្លំម៉ាក ចំពោះម្ចាស់ម៉ាកដែលត្រូវបានទទួលការការពារ។ ទណ្ឌកម្មនេះ រួមមានទាំងការហាមឃាត់មិនឱ្យបន្តប្រព្រឹត្តអំពើក្លែងបន្លំម៉ាកនេះតទៅទៀត (តាមរយៈការបញ្ឈប់ការប្រើប្រាស់ម៉ាកនោះរួមទាំងការរឹបអូស និងការបំផ្លាញទំនិញដែលពាក់ម៉ាកក្លែងក្លាយនោះចោល ។ ល ។) និងតម្រូវឱ្យសងសំណងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងករណីក្លែងបន្លំម៉ាកនេះ ដែលជាទូទៅគឺតែងស្ថិតនៅក្រោមវិធាននៃនីតិរួម។

១. សំណងរដ្ឋប្បវេណី

ការទាមទារសំណងរដ្ឋប្បវេណី ជាសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាក។ ច្បាប់ម៉ាកពុំចែងអំពីរូបមន្តនៃការ

កំណត់អំពីការទាមទារសំណងឡើយ ប៉ុន្តែច្បាប់ក៏ពុំបានបិទសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាកក្នុងការទាមទារសំណងលើការខូចខាតដែលកើតចេញពីអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់ម៉ាកដែរ។ ការទាមទារសំណងអាចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយម្ចាស់ម៉ាកស្របច្បាប់ ដោយផ្អែកទៅលើទំហំនៃព្យសនកម្ម និងភស្តុតាងបញ្ជាក់អំពីទំហំនៃព្យសនកម្មនោះ។

១.១. ព្យសនកម្មចំពោះម្ចាស់ម៉ាកដែលកើតចេញពីការរំលោភបំពាន

ជាគោលការណ៍ ដោយពុំគិតពីការទាមទារសំណងលើសោហ៊ុយចំណាយផ្សេងៗក្នុងការចាត់នីតិវិធីប្រឆាំងនឹងការរំលោភបំពាន សំណងរដ្ឋប្បវេណីអាចត្រូវបានទូទាត់ ដោយផ្អែកទៅលើការខូចខាតក្នុងបីតំណាក់កាលគឺៈ សំណងលើព្យសនកម្មជាក់ស្តែងនាពេលបច្ចុប្បន្ន សំណងលើព្យសនកម្មនាអនាគត និងសំណងព្យសនកម្មរាប់ចាប់ពីពេល ដែលអំពើរំលោភបំពានកើតមាន។ សំណងទាំងបីតំណាក់កាលនោះ អាចទាមទារក្នុងពេលតែមួយតាមរយៈបណ្តឹងរបស់ម្ចាស់ម៉ាកទៅតុលាការ។[៩០]

១.២. សំណងលើព្យសនកម្មជាក់ស្តែងនាពេលបច្ចុប្បន្ន

អំពើរំលោភបំពានម៉ាកដែលត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយជនរំលោភបំពានបានបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ម្ចាស់ម៉ាក ដែលកំពុងធ្វើអាជីវកម្មលើទីផ្សារ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អំពើរំលោភបំពានម៉ាកបានធ្វើឱ្យម្ចាស់ម៉ាកស្របច្បាប់បាត់បង់នូវលទ្ធភាពប្រកួតប្រជែងលើទីផ្សារ ដោយអតិថិជនរបស់ខ្លួនបានបង្វែរទិសដៅទៅប្រើប្រាស់ទំនិញក្លែងក្លាយដែលមានតម្លៃថោកជាងទំនិញរបស់ម្ចាស់ម៉ាកដើម។ ក្នុងករណីនេះ ម្ចាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិទាមទារសំណងលើការខូចខាតដែលកំពុងតែកើតមានដែលបណ្តាលមកពីអំពើក្លែងក្លាយរបស់អ្នករំលោភបំពាននេះ។

១.៣.សំណងលើព្យសនកម្មនាពេលអនាគត

អំពើរំលោភបំពានលើម្ចាស់ម៉ាកស្របច្បាប់ មិនត្រឹមតែបង្កព្យសនកម្មក្នុងអំឡុងពេលនៃការរកឃើញអំពើរំលោភបំពាននោះទេ។ គោលដៅនៃម៉ាក គឺដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជន និងទំនុកចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់មកលើផលិតផលរបស់សហគ្រាស ឬបុគ្គលម្ចាស់ម៉ាកនោះ។

ផលិតផលក្លែងបន្លំមិនត្រឹមតែធ្វើឱ្យម្ចាស់ម៉ាកដើមខាតបង់នូវរបបអាជីវកម្ម (ក្សយធន) របស់គាត់តែប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តពីអ្នកប្រើប្រាស់ទូទៅ ដែលកើតចេញពីភាពមិនសមស្របនៃផលិតផលក្លែងបន្លំរបស់អ្នករំលោភបំពាន។

ការខាតបង់ទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សម្ភារៈ ជាពិសេសទំនុកចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់អាចត្រូវអូសបន្លាយពេលដល់ទៅរាប់សិបឆ្នាំនាពេលអនាគតក៏មាន។ ក្នុងករណីនេះ ការខូចខាតដែលអាចកើត

[៩០] នី វិចិត្រ, *"នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា"* (២០១៣) , ២៣៧។

មានឡើង និងអាចទូទាត់បាននាអនាគតអាចជាកម្មវត្ថុនៃការទាមទារសំណងពីអ្នករំលោភបំពានដោយម្ចាស់ម៉ាក។

១.៤. សំណងព្យសនកម្មរាប់ចាប់ពីពេលដែលអំពើរំលោភបំពានកើតមាន

ដូចគ្នានេះដែរ ប្រសិនបើអំពើរំលោភបំពាននោះ ត្រូវបានអនុវត្តន៍អស់មួយរយៈពេលណាមួយនោះ រហូតដល់ពេលម្ចាស់សិទ្ធិបានដឹងអំពីរំលោភបំពានម្ចាស់ម៉ាកមានសិទ្ធិទាមទារសំណងលើការខូចខាតសមមូលទាំងឡាយ ដោយរាប់ចាប់ពីចំណុចចាប់ផ្តើមនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិរហូតដល់ពេលដែលម្ចាស់សិទ្ធិស្របច្បាប់ចាត់វិធានការរាំងខ្ទប់អំពើរំលោភសិទ្ធិនោះ។

២. ទោសព្រហ្មទណ្ឌ

ជនណាដែលក្លែងបន្លំពាណិជ្ជសញ្ញា សេវាសញ្ញា ម៉ាកសមូហភាព ឬពាណិជ្ជនាមរបស់សហគ្រាសមួយផ្សេងទៀតដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០(មួយលាន) រៀល ដល់ ២០.០០០.០០០(ម្ភៃលាន) រៀល និងត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១(មួយ) ឆ្នាំ ដល់ ៥(ប្រាំ) ឆ្នាំ ឬទោសណាមួយនៃទោសទាំងពីរនេះ ចំពោះជនណាដែលនាំចូល លក់ ប្រកាសលក់ ឬមានបំណងលក់ ដោយចេតនានូវទំនិញដែលមានម៉ាកក្លែងបន្លំ ឬមានចេតនាផ្តល់សេវាចំពោះសេវាសញ្ញា ម៉ាកសមូហភាព ឬពាណិជ្ជនាមក្លែងបន្លំ ត្រូវបានផ្តន្ទាទោសដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ។[៤១] នៅក្នុងករណីដែលជននោះ មិនរាងចាល មាត្រា ៦៧ នៃច្បាប់ម៉ាក បានចែងអំពីការផ្តន្ទាទោសទ្វេរដង ទាំងទោសពិន័យជាប្រាក់ និងទោសដាក់ពន្ធនាគារ។ នៅក្នុងករណីដែលជនល្មើសដែលត្រូវទទួលខុសត្រូវ គឺជានីតិបុគ្គលវិញ ការទទួលខុសត្រូវទៅដល់នាយកគ្រប់គ្រង អ្នកចាត់ការ ឬតំណាងនៃនីតិបុគ្គលនោះផងដែរ លើកលែងតែពួកគេអាចបង្ហាញភ័ស្តុតាងតាមរយៈនីតិបុគ្គលនោះ ថាពួកគេពុំបានដឹងឮ ឬពុំបានយល់ស្របនឹងបទល្មើសក្លែងបន្លំម៉ាកនេះឡើយ។[៤២]

ផ្នែកទី២៖ ការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា

ថ្វីត្បិតតែកម្ពុជាមានច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដើម្បីការពារលស្នាដៃដែលបង្កើតឡើងក៏ពិតមែន ក៏ប៉ុន្តែការលេចឡើងនៃអំពើរំលោភបំពាននៅតែកើតមានឡើងជារឿយៗ។ ដូចនេះ យើងនឹងធ្វើការសិក្សាទៅលើចរិតលក្ខណៈនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិ (កថាខណ្ឌទី១) ក៏ដូចជា វិធានការនៃការការពារសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ (កថាខណ្ឌទី២) និងតម្លាភាពនៃការ

[៤១] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា៦៤, មាត្រា ៦៥ និង មាត្រា ៦៦

[៤២] ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, ០៧ កុម្ភៈ ២០០២, មាត្រា ៦៨

អនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ (កថាខណ្ឌទី៤) ព្រមទាំងស្វែងយល់អំពីបញ្ហាប្រឈម និងផលប៉ះពាល់ដែលកើតចេញពីអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធនេះ (កថាខណ្ឌទី៣) ផងដែរ។

កថាខណ្ឌទី១៖ ចរិតលក្ខណៈនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

ក. លក្ខណៈនៃអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

តើអំពើណាខ្លះ ដែលអាចចាត់ទុកថាជាអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធនៅក្នុងនីតិកម្ពុជា? ជាធម្មតាអំពើដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនូវរាល់អំពើនៃការប្រើប្រាស់ ការចម្លងទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ការផ្សព្វផ្សាយទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក តាមគ្រប់មធ្យោបាយដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីសំណាក់អ្នកនិពន្ធ។ អំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ សំដៅទៅលើការរំលោភសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ និង/ឬ សិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធ។

ការរំលោភលើសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌសំដៅទៅលើការធ្វើអាជីវកម្ម ការផលិតឡើងវិញនូវស្នាដៃ ឬការចែកចាយស្នាដៃ ដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធស្នាដៃ។ អំពើរំលោភសិទ្ធិសីលធម៌សំដៅទៅលើអំពើនៃការកែប្រែខ្លឹមសារនៃស្នាដៃ ការដក ឬការដាក់បន្ថែមនូវខ្លឹមសារ ឬធាតុណាមួយនៃស្នាដៃ ការលុបឈ្មោះអ្នកនិពន្ធចេញពីស្នាដៃដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ។

១. រូបភាពនៃអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ឬសិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ចរបស់អ្នកនិពន្ធ សំដៅទៅលើសិទ្ធិដែលអាចប្តូរជាប្រាក់បានតាមរយៈការធ្វើអាជីវកម្មលើស្នាដៃ ការផ្ទេរសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើស្នាដៃឱ្យទៅតតីយជនដោយទទួលបាននូវកម្រៃតបស្នង។ សកម្មភាពដូចបានរៀបរាប់ខាងលើដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអំពើរំលោភលើសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ។ បុគ្គលណាដែលបានលួចចម្លងស្នាដៃដោយពុំមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ស្នាដៃ ក្នុងគោលដៅធ្វើអាជីវកម្មបន្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាអំពើរំលោភសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ និងត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មតាមច្បាប់។ អំពើដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបទល្មើស មានដូចខាងក្រោម៖

- ការផលិត ឬការនាំចូលដើម្បីដាក់លក់ ឬដាក់ជួលនូវឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយណាមួយដែលធ្វើឡើង ឬយកលំនាំតាមក្នុងគោលបំណងឱ្យរាំងស្ទះដំណើរការល្អនៃឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយទូទៅ ឬកាត់បន្ថយចំនួនការផលិតឡើងវិញនៃស្នាដៃហ្វូណូក្រាម ឬការផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬធ្វើឱ្យខូចខាតគុណភាពនូវច្បាប់ចម្លង។ ការផលិត ឬការនាំចូលដើម្បីដាក់លក់ ឬដាក់ជួលនូវឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយណាមួយដែលនាំឱ្យបុគ្គលគ្មានសិទ្ធិទទួលបានកម្មវិធីផ្សាយតាមសញ្ញា លេខកូដ ដែលផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬផ្សាយជាសាធារណៈ តាមវិធីផ្សេង រួមមានការផ្សាយតាមផ្កាយរណប។

- ការលុបចោល ឬការកែប្រែពត៌មានស្តីពីរបបសិទ្ធិតាមទម្រង់អេឡិចត្រូនិច ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ។
- ការចែកចាយ ឬការនាំចូលដើម្បីចែកចាយការផ្សាយតាមអង្គភាពទូរផ្សាយ ការផ្សាយ ជាសាធារណៈ ឬការដាក់ជូនសាធារណៈជននូវស្នាដៃ ឬការសម្តែង ឬហ្វូណូក្រាម ឬកម្មវិធីផ្សាយនៃអង្គភាពទូរផ្សាយដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ហើយអ្នកប្រព្រឹត្តដឹងច្បាស់ថាពត៌មានស្តីពីរបបសិទ្ធិតាមទម្រង់អេឡិចត្រូនិចជាព័ត៌មានដែលត្រូវគេលុបចោល ឬកែប្រែរួចហើយ។

២. ការរំលោភសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ

ការរំលោភសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ គឺជាការរំលោភសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់អ្នកនិពន្ធដែលរួមមានសិទ្ធិផលិតឡើងវិញ សិទ្ធិផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ សិទ្ធិបង្កើតស្នាដៃបន្ត និងសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតក្នុងការប្រកបអាជីវកម្ម។

២.១. សិទ្ធិផលិតឡើងវិញ

សិទ្ធិផលិតឡើងវិញជាច្បាប់ដ៏សំខាន់សម្រាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ គឺត្រូវបានផ្តល់ឱ្យចំពោះតែអ្នកនិពន្ធប៉ុណ្ណោះ ព្រោះវាទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងសិទ្ធិបោះពុម្ព។ រាល់ស្នាដៃនីមួយៗដែលអ្នកនិពន្ធខិតខំផលិតឡើង នៅពេលមានជនណាម្នាក់លួចយកទៅបោះពុម្ពឬថតចម្លងទៅលក់ឱ្យតតីយជនម្នាក់ទៀតដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធទេ នោះជាការរំលោភទៅលើសិទ្ធិផលិតឡើងវិញរបស់អ្នកនិពន្ធ។

២.២. សិទ្ធិផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ

បុគ្គលណាម្នាក់ ដែលមានបំណងធ្វើការចែកចាយនូវស្នាដៃមួយជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មចាំបាច់ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីអ្នកនិពន្ធ បើមិនដូច្នោះទេ ការបំពានលើសិទ្ធិចែកចាយប្រាកដជាកើតឡើង។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្សាយបន្តផ្ទាល់តាមទូរផ្សាយដោយមិនមានការអនុញ្ញាតនូវរឿងដដែលនោះ មិនមែនជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិចែកចាយនោះទេ ពីព្រោះឯកសារឬក៏ម៉ាស៊ីនថតសម្លេង មិនត្រូវបានគេចែកចាយជាសាធារណៈនោះទេ តែវាអាចជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិសម្តែងជាសាធារណៈ។

បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលយកស្នាដៃគេទៅសម្តែងជាសាធារណៈ គឺជាការរំលោភទៅលើសិទ្ធិសម្តែងជាសាធារណៈរបស់អ្នកនិពន្ធ កាលណាអ្នកនោះគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធជាមុននោះទេ។ ចំពោះករណីក្រុមហ៊ុនមួយផ្តល់កន្លែងឱ្យអង្គុយដោយគិតថ្លៃ ហើយបញ្ចាំងខ្សែភាពយន្តឱ្យសាធារណៈជនចូលទស្សនា ការបញ្ចាំងដោយគ្មានការអនុញ្ញាតបែបនេះ អាចជាការរំលោភបំពានសិទ្ធិគ្រប់គ្រងការសម្តែងជាសាធារណៈ។ យោងតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការមួយចំនួន

បានកំណត់ថា ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនបានជួលកាសែតវីដេអូ ហើយបញ្ចាំងវានៅក្នុងរោងកណ្ដាលវាល ការបញ្ចាំងបែបនេះអាចជាការសម្ដែងជាសាធារណៈ ដូចនេះត្រូវតែទទួលបានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ តុលាការបានលើកឡើងថាការជួលការសែតវីដេអូសម្រាប់បញ្ចាំងនៅក្នុងបន្ទប់នៃសណ្ឋាគារវិញ មិនមែនជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិសម្ដែងជាសាធារណៈទេ ហើយតុលាការបានលើកឡើងទៀតថាការជួលកាសែតយកទៅបញ្ចាំងនៅតាមផ្ទះ ក៏មិនមែនជាការរំលោភបំពានដែរ។

ដោយសារតែមានភាពរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យា បានបង្កនូវបញ្ហាជាច្រើន នៅក្នុងវិស័យអ្នកនិពន្ធ។ ភាពរីកចម្រើននៃបច្ចេកវិទ្យានោះ រួមមានការប្រើប្រាស់ផ្កាយរណបនៅក្នុងលំហអាកាសដើម្បីពង្រីកនូវប្រភេទនៃសញ្ញាគ្មានខ្សែ ការកើនឡើងលទ្ធភាពនៃការភ្ជាប់វិទ្យុ និងទូរទស្សន៍ទៅនឹងសញ្ញាទាំងឡាយដែលត្រូវបានផ្សាយតាមខ្សែកាប្លិ៍ និងការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់នៃសម្ភារៈដែលអាចថតសម្លេង និងរូបភាពដែលត្រូវបានផ្សាយតាមទូរផ្សាយឬខ្សែកាប្លិ៍។ ការរីកចម្រើនទាំងនេះហើយ ធ្វើឱ្យមានបុគ្គលមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់នូវបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះ ដើម្បីលួចចាប់យកនូវរូបភាព ឬសម្លេងផ្សេងៗយកមកប្រើប្រាស់ដោយខុសច្បាប់។

ឧទាហរណ៍: អ្នកនិពន្ធបានអនុញ្ញាតឱ្យស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍មួយចាក់ផ្សាយនូវស្នាដៃរបស់គាត់ក្នុងរយៈពេល៣ថ្ងៃ បើស្ថានីយ៍ទូរទស្សន៍នោះនៅតែបន្តការចាក់ផ្សាយលើសពីចំនួនថ្ងៃ ដែលបានកំណត់ថាជាការបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។

២.៣. សិទ្ធិបង្កើតស្នាដៃបន្ត និងសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតក្នុងការប្រកបអាជីវកម្ម

បុគ្គលណាម្នាក់ដែលមានបំណងបង្កើតស្នាដៃបន្ត ចាំបាច់ត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីអ្នកនិពន្ធ បើមិនដូច្នោះទេ ជាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិបង្កើតស្នាដៃបន្ត បានកើតមានយ៉ាងប្រាកដឡើង។ យើងដឹងហើយថា អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិធ្វើការបកប្រែស្នាដៃរបស់ខ្លួនជាភាសាបរទេស បុគ្គលទាំងឡាយណាដែលមានបំណងចង់ធ្វើការបកប្រែស្នាដៃនេះទៅជាភាសាបរទេស ត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធជាមុនសិន បើពុំដូច្នោះទេ នឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិបកប្រែរបស់អ្នកនិពន្ធជាមិនខាន។

ឧទាហរណ៍: ក្រុមហ៊ុនមួយបាននាំចូលនូវខ្សែភាពយន្តមួយមកលក់ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅក្នុងការលក់ខ្សែភាពយន្តនេះ គាត់បានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យលក់ស្នាដៃនោះ ជាភាសាដើមរបស់ប្រទេស ដែលគាត់ទទួលបានការអនុញ្ញាតប៉ុណ្ណោះ។ តែដោយយល់ឃើញថារឿងនេះលក់មិនសូវដាច់ ពីព្រោះវានិយាយជាភាសាបរទេស ក្រុមហ៊ុននេះក៏បានធ្វើការបកប្រែទៅជាភាសាខ្មែរ។

ក្នុងករណីនេះ ក្រុមហ៊ុនបានរំលោភសិទ្ធិបកប្រែស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដោយក្រុមហ៊ុនបានបកប្រែស្នាដៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធឬម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។

មុនសតវត្សរ៍ទី២០ អ្នកនិពន្ធពិបាកការពារសិទ្ធិរបស់ស្នាដៃរបស់ខ្លួនណាស់ ជាពិសេស គឺពិបាកក្នុងការហាមឃាត់អ្នកដទៃមិនឱ្យយកលំនាំតាមស្នាដៃដែលគាត់បានបង្កើត តួយ៉ាង អ្នកនិពន្ធប្រលោមលោកម្នាក់មិនអាចបញ្ឈប់ អ្នកនិពន្ធរឿងល្ខោន ពីការយកលំនាំតាមរឿងប្រលោមលោករបស់គាត់ សម្រាប់ការសម្តែងលើឆាកនោះទេ។

២.៤. សិទ្ធិថត

បុគ្គលទាំងឡាយណា ដែលមានបំណងចង់ថតនូវស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធត្រូវតែសុំការអនុញ្ញាតជាមុនសិន។ ប្រសិនបើបុគ្គលណាចង់ថតសម្លេង ដោយថតតែទំនុកភ្លេង ឬក៏ទំនុកច្រៀងទេនោះ គេគ្រាន់តែសុំការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៃទំនុកភ្លេង ឬទំនុកចម្រៀងនោះតែប៉ុណ្ណោះ។ បើគេចង់ថតទាំងទំនុកភ្លេង និងទំនុកចម្រៀង គេត្រូវតែសុំការយល់ព្រមពីម្ចាស់ទំនុកភ្លេងផង និងម្ចាស់ទំនុកចម្រៀងផងដែរ។

ក្នុងករណីដែលគេមិនទទួលបានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ទំនុកភ្លេង ឬក៏ទំនុកចម្រៀងទេនោះគេនឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធរបស់ម្ចាស់ទំនុកភ្លេង ឬទំនុកចម្រៀង តែបើគេទទួលបានការអនុញ្ញាតតែម្ខាងពីម្ចាស់ទំនុកភ្លេង ឬទំនុកចម្រៀង ហើយគេថតទាំងទំនុកភ្លេង និងទំនុកចម្រៀង ជាការរំលោភទៅលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៃម្ចាស់ទំនុកភ្លេង ឬទំនុកចម្រៀង ដែលគេពុំបានទទួលការអនុញ្ញាត។

ឧទាហរណ៍: លោក **ឯល ប៊ុនណា** ជាអ្នកនិពន្ធទាំងទំនុកច្រៀងនិងទំនុកភ្លេងនៃបទចម្រៀង "ដំបៅដួងចិត្ត"។ ដូចនេះ បើសិនមានបុគ្គលណាមួយថតបទចម្រៀងនោះដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីគាត់ទេ បុគ្គលនោះអាចនឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិថតរបស់គាត់។

២.៥. សិទ្ធិជួល

មានតែអ្នកនិពន្ធតែប៉ុណ្ណោះដែលមានសិទ្ធិជួលស្នាដៃរបស់ខ្លួន បើមានបុគ្គលណាមួយក្រៅ ពីអ្នកនិពន្ធ បានយកស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធទៅជួលឱ្យទៅបុគ្គលដទៃទៀត បើបុគ្គលនោះនឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធរបស់អ្នកនិពន្ធជាពុំខាន។

ឧទាហរណ៍: តូបមួយកន្លែងបានទិញថាសដើមនៃខ្សែភាពយន្តរឿងទុំទាវមកដាក់ជួល ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធទេ ករណីនេះជាការរំលោភបំពានសិទ្ធិជួលរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ ផ្ទុយទៅវិញ គាត់នឹងលែងត្រូវចាត់ទុកថារំលោភទៅលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធតទៅទៀត កាលណាគាត់បានទទួលនូវសិទ្ធិស្របច្បាប់ពីអ្នកនិពន្ធឱ្យយកស្នាដៃនោះទៅជួល។ ចំពោះកម្មវិធីកុំព្យូ

ទ័រដែលមិនមែនជាកម្មវត្ថុសំខាន់សម្រាប់ការដាក់ជូល។

២.៦. សិទ្ធិនាំចូលស្នាដៃចម្លង

ទាក់ទងនឹងការនាំចូលស្នាដៃចម្លងចេញពីស្នាដៃដើម របស់អ្នកនិពន្ធគឺមានតែអ្នកនិពន្ធខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះដែលមានសិទ្ធិនាំចូល។ បុគ្គលទាំងឡាយពុំមានសិទ្ធិនេះទេ ប្រសិនបើគេនាំចូលស្នាដៃទាំងនោះ នោះគេនឹងរំលោភទៅលើសិទ្ធិនាំចូលស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធហើយ។

សរុបមកការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ច្រើនតែកើតមានឡើងនៅពេលដែលមានបុគ្គលណាមួយ ថតចម្លង បោះពុម្ព សម្តែង ផ្សព្វផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬយកលំនាំតាមទាំងអស់ ឬផ្នែកសំខាន់នៃស្នាដៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កើតស្នាដៃក្នុងគោលបំណងរកប្រាក់ចំណេញ។

ខ. ទិដ្ឋភាពនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

១. មូលហេតុនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ

អំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានកើតឡើងអាចមានមូលហេតុផ្សេងៗជាច្រើនដែលបានជំរុញឱ្យមានអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាមូលហេតុមួយចំនួនដែលជំរុញឱ្យមានអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធកើតឡើង៖

- បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលមានជីវភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជានៅមានកម្រិតនៅឡើយ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានចំនួនច្រើន ពីព្រោះទំនិញដែលលួចចម្លងតែងតែមានតម្លៃថោកជាងទំនិញដើម ហើយអ្នកប្រើប្រាស់មានការចូលចិត្តនឹងផលិតផលលួចចម្លងទាំងនេះណាស់ដោយសារវាមានតម្លៃថោក។ ប៉ុន្តែ ការចូលចិត្តទិញផលិតផលលួចចម្លងនេះមានផលប៉ះពាល់យូរអង្វែង ព្រោះដោយសារតែបរិមាណនៃពេលវេលាការប្រឹងប្រែង ទេពកោសល្យ ជំនាញ និងប្រភពធនធានទាំងឡាយដែលបានដាក់ទុននៅក្នុងការបង្កើតស្នាដៃថ្មីនោះ ដោយរំពឹងថានឹងទទួលបានការតបស្នងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចពីការងាររបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែជាលទ្ធផល គឺអាចមានបញ្ហាដោយសារបុគ្គលរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។

- ការយល់ដឹង

ការយល់ដឹងពីការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ក៏ជាមូលហេតុមួយនៃការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធផងដែរ ដោយសារតែប្រជាជនមួយចំនួនមិនបានយល់ដឹងថាអ្វីទៅជាសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ? ហើយការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះ? ជាការពិតរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានការខិតប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការអប់រំប្រជាពលរដ្ឋ អំពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដូចជាតាមរយៈសិក្ខាសាលា ការអនុម័តច្បាប់ និងលិខិតដ្ឋានគតិយុត្តិជាច្រើន។ល។ ប៉ុន្តែប្រជាជនមួយចំនួនមិនបាន

ចាប់អារម្មណ៍ និងខ្វាយខ្វល់អំពីបញ្ហានេះឡើយ ដោយពួកគេគិតតែពីផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន (ជាពិសេសផលប្រយោជន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ច) ដែលអាចធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់ប្រយោជន៍ធ្ងន់ធ្ងរទៅពេលអនាគត។ ការមិនយល់ដឹងផ្នែកសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនេះ បានធ្វើឱ្យមានអំពើរំលោភសិទ្ធិកើតមានឡើង ប្រសិនបើបុគ្គលគ្រប់រូបមិនបានយល់ដឹងថាអ្វីជាអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធផង តើបុគ្គលនោះអាចធ្វើការជៀសវាងពីអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធបានយ៉ាងដូចម្ដេច ?

- មនសិការ

ដោយឡែកចំពោះបុគ្គលខ្លះទៀតបានយល់ដឹងច្បាស់ថាអ្វីទៅជាសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ? ព្រមទាំងដឹងទៀតថា ការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានប៉ះពាល់យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ? ប៉ុន្តែពួកគេនៅតែប្រព្រឹត្តអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដោយសារតែពួកគេមិនមានមនសិការ ឬសតិសម្បជញ្ញៈដើម្បីធ្វើការកែប្រែនូវកំហុសខុសឆ្គងរបស់ខ្លួនឡើងវិញ។ ការមិនមានមនសិការ ឬសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងការគោរពសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធជាបញ្ហាមួយយ៉ាងចម្បងដែលនាំឱ្យកើតមានអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ មូលហេតុដែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនមានមនសិការ ឬសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងការគោរពសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដោយសារតែពួកគេមិនបានឱ្យតម្លៃទៅលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ឬស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធដែលបានខិតខំបង្កើតឡើង។

- កង្វះខាតការអនុវត្តច្បាប់

នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិជាច្រើនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធព្រមទាំងការពារមិនឱ្យមានការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ប៉ុន្តែសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធក្នុងផ្នែកកម្មសិទ្ធិបញ្ញាជាសិទ្ធិមួយដែលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ដែលជាមូលហេតុធ្វើឱ្យមានកង្វះខាតលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិមួយចំនួនសម្រាប់ធ្វើការគ្រប់គ្រងទៅលើវិស័យអ្នកនិពន្ធផងដែរ។ ជាក់ស្ដែងប្រទេសកម្ពុជាគឺមិនទាន់មានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រាន់ពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកប្រើប្រាស់ រោងពុម្ពបណ្ណាគារ វិធានការត្រួតពិនិត្យផ្សេងៗ។ ល ។ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យបុគ្គលមួយចំនួនឆ្លៀតឱកាសធ្វើការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។

ទោះបីជាមានមូលហេតុជាច្រើន ដែលធ្វើឱ្យមានកើតឡើងនូវអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏រាជរដ្ឋាភិបាលបានខិតខំព្យាយាមយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការលុបបំបាត់អំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធទាំងនោះ ហើយជាលទ្ធផល គឺបានធ្វើឱ្យអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមួយចំនួនធំត្រូវបានកាត់បន្ថយ។

២. បុគ្គលពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ

អនុលោមទៅតាមច្បាប់ដែលបានកំណត់ និយមន័យពាណិជ្ជករ គឺជាបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលទាំងឡាយណាដែលធ្វើពាណិជ្ជកិច្ច ហើយដែលយកពាណិជ្ជកិច្ចនេះ ជាមុខរបររបស់ខ្លួនជាប្រចាំ

ដោយពាណិជ្ជកិច្ច គឺជាសកម្មភាពទិញ លក់ទំនិញ ឬសេវាដែលត្រូវអនុវត្តជាប្រចាំ ក្នុងគោលដៅធ្វើការដោះដូរ និងស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។ ចំពោះពាណិជ្ជករទាំងឡាយណា ដែលធ្វើអាជីវកម្មទៅលើស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធដែលមិនមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធ គឺជាការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដោយត្រូវទទួលខុសត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់ (បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ឬបណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ)។

- ករណីការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដោយអ្នកប្រកបអាជីវកម្មសេវាថតចម្លង

អាជីវកម្មសេវាថតចម្លងឯកសារគ្រប់ប្រភេទ សេវាចម្លងបោះពុម្ពលើក្រដាស សាច់សំពត់ ជ័រប្លាស្ទិច និងលោហធាតុគ្រប់ប្រភេទ សេវាថតចម្លង បទចម្រៀង ឬរូបភាពបញ្ចូលក្នុងទូរស័ព្ទ ឬឧបករណ៍អេឡិចត្រូនិចដទៃទៀត។ អ្នកដែលប្រកបអាជីវកម្មរោងពុម្ព ឬអាជីវកម្មសេវាថតចម្លងផ្សេងៗអាចជាបុគ្គលដែលរួមចំណែក ក្នុងការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធប្រសិនបើមិនមានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងរោងពុម្ព ឬដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិគ្រប់ពេលវេលា។ ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបអាជីវកម្មរោងពុម្ព ឬសេវាថតចម្លង គឺជាការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការថតចម្លង ឬផលិតឡើងវិញ ប៉ុន្តែការអនុញ្ញាតបែបនេះមិនមែនមានន័យថាអាចធ្វើការថតចម្លងគ្រប់ករណីនោះទេ គឺត្រូវគោរពសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធផងដែរ។

ការបើកអាជីវកម្មសេវាថតចម្លងត្រូវសុំការអនុញ្ញាត ពីមន្ទីរវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈរាជធានីខេត្ត ឬតាមការិយាល័យច្រកចេញចូលតែមួយនៃក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ គោលដៅដែលបានទទួលការធ្វើប្រតិភូកម្មមុខងារ និងភារកិច្ចពីក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ។ ទោះបីជាទទួលបានការអនុញ្ញាត ក្នុងការបើកអាជីវកម្មសេវាថតចម្លងក៏ដោយ ក៏បុគ្គលនោះមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យលួចចម្លង និង បោះពុម្ពស្នាដៃគ្រប់ប្រភេទ (សៀវភៅ ឯកសារ គំនូរ រូបភាព។ ល ។) ឬស្នាដៃសោតទស្សន៍ ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយ ឬចែកចាយឯកសារដែលមានគោលដៅធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើរោងពុម្ព ឬបុគ្គលដែលប្រកបអាជីវកម្មសេវាថតចម្លងបានធ្វើការថតចម្លង អាចជាបុគ្គលមួយដែលដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ប្រសិនបើមិនមានការត្រួតពិនិត្យ ឬគ្រប់គ្រងបានត្រឹមត្រូវទៅលើរោងពុម្ព ឬអ្នកប្រកប អាជីវកម្មសេវាថតចម្លងទាំងនោះ។

- ករណីរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដោយអ្នកប្រកបអាជីវកម្មសេវាកម្មសៀវភៅ

បណ្ណាគារ គឺជាទីកន្លែងលក់ទំនិញ ដែលភាគច្រើនទាក់ទងនឹងស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ (សៀវភៅ ឌីស។ ល ។) ប៉ុន្តែក៏អាចមានទំនិញផ្សេងៗដែលក្រៅពីស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ ផងដែរ។ ដោយមូលហេតុថាបណ្ណាគារ គឺជាទីកន្លែងលក់ទំនិញដែលភាគច្រើនទាក់ទងទៅនឹងស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ នោះអាចនាំឱ្យបណ្ណាគារ ក្លាយទៅជាកន្លែងដែលរំលោភសិទ្ធិ

អ្នកនិពន្ធ បើការដាក់លក់ស្នាដៃទាំងនោះមិនទាន់មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ឬមិនមានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ធ្វើការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មបណ្ណាគារ។ បណ្ណាគារ ជាទីតាំងអាជីវកម្មលក់សៀវភៅក្នុងទីផ្សារ ឬតាមទីសាធារណៈ ប៉ុន្តែក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យយកសៀវភៅថតចម្លងមកដាក់លក់ក្នុងកន្លែងធ្វើអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនឡើយ។ ការបើកជាបណ្ណាគារ ឬទីតាំង អាជីវកម្មលក់សៀវភៅវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ហើយការប្រកបអាជីវកម្មនាំចេញនាំចូល សៀវភៅគ្រប់ប្រភេទត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ។

ការបកស្រាយខាងលើនេះ មិនមែនមានន័យថាឱ្យតែបុគ្គលដែលប្រកបអាជីវកម្មសេវាថតចម្លង និងបុគ្គលដែលប្រកបអាជីវកម្មលក់សៀវភៅធ្វើការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ ជាការបង្ហាញមួយដែលឱ្យដឹងថា ប្រភេទខាងលើនេះគឺជាបុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធជិតស្និទ្ធជាងគេក្នុងអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ ដូចនេះ ដើម្បីជៀសវាងការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ពីប្រភេទបុគ្គលទាំងនេះ គប្បីគួរតែមានវិធានគតិយុត្ត និងវិធានការសមរម្យក្នុងការត្រួតពិនិត្យ។ម្យ៉ាងវិញទៀត ពាណិជ្ជករដែលប្រកបប្រភេទអាជីវកម្មផ្សេងៗ ក៏អាចជាបុគ្គលដែលធ្វើការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ហើយពាណិជ្ជករដែលប្រកបប្រភេទអាជីវកម្មផ្សេងៗ ក៏អាចជាបុគ្គលដែលធ្វើការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធផងដែរ ប្រសិនបើបានប្រព្រឹត្តអំពើណាមួយដែលបញ្ញត្តិដោយច្បាប់ថាជាបទល្មើសនៃការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដោយត្រូវប្ដឹងពីបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ ឬជាបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។

អ្នកប្រើប្រាស់

អ្នកប្រើប្រាស់សំដៅទៅលើបុគ្គលសាមញ្ញដែលទិញស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធយកមកប្រើប្រាស់ដោយគ្មានបំណងធ្វើអាជីវកម្មស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ។ ជាគោលការណ៍ទូទៅបុគ្គលដែលត្រូវបានឱ្យធ្វើការទទួលខុសត្រូវក្នុងការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធឡើយ ព្រោះអ្នកប្រើប្រាស់ជាបុគ្គលដែលត្រូវបានសន្មតជាមុនថាជាបុគ្គលដែលគ្មានជំនាញ (មិនដឹងថាស្នាដៃនោះ ជាទំនិញដែលរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ)។ ម្យ៉ាងវិញទៀតអនុលោមតាមច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល គឺការផលិតឡើងវិញចំនួន ១ ច្បាប់ ជាលក្ខណៈឯកជននូវស្នាដៃដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយ ហើយសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន មិនមែនជាការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធឡើយ ទោះបីជាមិនមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់ សិទ្ធិលើស្នាដៃក៏ដោយ។ ការលើកលែងមិនឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ធ្វើការទទួលខុសត្រូវចំពោះ ការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធអនុញ្ញាតឱ្យតែចំពោះ សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌប៉ុណ្ណោះ។ ចំពោះសិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធ គឺអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវទទួលខុសត្រូវ ប្រសិនបើអ្នកប្រើប្រាស់បានរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដូចជាការដកស្រង់នូវអត្ថបទ ឬខ្លឹមសារខ្លីៗ ក្នុងក្របខណ្ឌធ្វើការសិក្សា គឺត្រូវមានបញ្ជាក់ពីប្រភពដូចជា ឈ្មោះរបស់អ្នកនិពន្ធជាដើម។ ផ្ទុយទៅវិញ បើការដកស្រង់នូវអត្ថបទ ឬខ្លឹមសារខ្លីៗ

នោះមិនមានបញ្ជាក់ពីប្រភពនោះ វាអាចជាការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។

ខាងលើជាការបកស្រាយខ្លះៗ ចំពោះអ្នកប្រើប្រាស់ ក្នុងការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធប៉ុណ្ណោះ ហើយក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺមិនទាន់ឃើញមានលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកប្រើប្រាស់ឡើយ។ អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល គឺអ្នកប្រើប្រាស់អាចរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវចំពោះការរំលោភសិទ្ធិអ្នក និពន្ធពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ប៉ុន្តែមិនអាចរួចផុតពីការទទួលខុសត្រូវចំពោះការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសិទ្ធិសីលធម៌ឡើយ។

កថាខណ្ឌទី២៖ បញ្ហាប្រឈម និងផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

ក. បញ្ហាប្រឈមនៃការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធក្នុងគថភាពសង្គម

កម្មសិទ្ធិបញ្ញា សំដៅដល់ប្រភេទនៃទ្រព្យសម្បត្តិដែលផ្តើមចេញពីការបង្កើតដោយគំនិតរបស់មនុស្ស។ ការការពារស្នាដៃរបស់អ្នកសរសេរសៀវភៅត្រូវបានការពារ ដោយច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដែលជាផ្នែកមួយនៃកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ត្រូវបានគេអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ក្នុងប្រទេសដែលអភិវឌ្ឍន៍។ ក៏ប៉ុន្តែការអនុវត្តច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញានេះ គឺជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ធំមួយសម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ដូចជាកម្ពុជា ដោយសារតែវាជាប្រធានបទថ្មីនៅឡើយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយអាជីវករ និងអ្នកអានមួយចំនួនធំនៅមិនទាន់យល់ច្បាស់ពីច្បាប់និងការគោរពកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់អ្នកនិពន្ធនៅឡើយ។

ចំនួនគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសៀវភៅ និងការអានសៀវភៅនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ប៉ុន្តែការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាមានភាពធូរលុងនៅឡើយ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ចំណុចដែលគួរឱ្យបារម្ភ គឺទាក់ទងនឹងការលួចចម្លង លក់នៅតាមទីផ្សារ និង បណ្ណាគារ។ ការលួចចម្លងនូវស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ ឬអត្ថបទសរសេរអ្នកដទៃមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ និងដាក់ឈ្មោះរបស់ខ្លួនជាទំនៀមទម្លាប់មួយដែលមិនចេះរីងស្ងួតហើយកើតឡើងជាយូរណាស់មក ហើយនិងបានបន្តរហូតដល់បច្ចុប្បន្ននេះសម្រាប់សង្គមកម្ពុជា។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ការបោះពុម្ពសៀវភៅនៅកម្ពុជាមានការកើនឡើងដល់ទៅ ២ ម៉ឺនចំណងជើង សៀវភៅ និងមានស្ថាប័នបោះពុម្ពផ្សាយប្រមាណជិត ៦០០ ស្ថាប័ន។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តី អ្នកសរសេរសៀវភៅបានរអ៊ូរទាំពីការលួចចម្លងស្នាដៃដាក់លក់តាមទីផ្សារភ្លាមៗបន្ទាប់ពីស្នាដៃដើមបានចេញផ្សាយ។

ជាក់ស្តែង ចំពោះការចម្លងអត្ថបទសរសេរតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណែតពីវេបសាយ (website) ទៅដាក់ក្នុងវេបសាយមួយផ្សេងទៀតមានច្រើន និងមានភាពអនាធិបតេយ្យបំផុត។ រាល់ការចម្លងទាំងនោះពេលខ្លះមិនមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ប្រភពឡើយ ហើយការចម្លងភាគច្រើនចម្លងទាំងស្រុងតែ

ម្តងពេលខ្លះក៏ប្រាប់ពីប្រភពតែមិនបានបង្ហាញនូវឈ្មោះរបស់ម្ចាស់ស្នាដៃនោះទេ ដែលជាហេតុនាំឱ្យបាត់បង់នូវស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ ឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ និងអាចបំបាក់ទឹកចិត្តរបស់ពួកគាត់ដែលខិតខំស្វែងរកនូវគំនិតនិងរបកគំហើញថ្មីជាក់ស្តែងពិតប្រាកដ។

ខ. ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភចំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

១. ការប៉ះពាល់សិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ

ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកបង្កើតស្នាដៃទាំងឡាយ អ្នកនិពន្ធ ក្នុងន័យនៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល គឺត្រូវតែជាបុគ្គលដែលបានបង្កើតស្នាដៃនោះដោយផ្ទាល់ទើបអាចក្លាយជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិបញ្ញ លើស្នាដៃដែលសាមីអ្នកនិពន្ធបានបង្កើតនោះ។ ឋានៈជាអ្នកនិពន្ធ គឺជាឋានៈរបស់បុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើស្នាដៃដែលសាមីខ្លួនបានបង្កើតឡើងហើយស្នាដៃនោះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈលើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយ។ បើយោងតាមមាត្រានេះ គោលការណ៍នៃការទទួលបានឋានៈ ឬគុណភាពជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃត្រូវបានដាក់ឱ្យចំណុះទៅនឹងលក្ខខណ្ឌគ្រឹះតែមួយគត់ ពោលគឺស្ថានភាពនៃការបង្កើតស្នាដៃដែលច្បាប់ទទួលស្គាល់មួយ។ ចំណែកឯការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃជាសាធារណៈ គឺគ្រាន់តែជាលក្ខខណ្ឌទម្រង់មួយដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យសាធារណៈជនដឹងឮអំពីគុណភាពជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃដែលត្រូវបានការពាររួចរាល់ប៉ុណ្ណោះ (លក្ខខណ្ឌនៃភស្តុតាង)។

នៅក្នុងន័យនេះ បើស្នាដៃមួយត្រូវបានយកទៅផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ នៅក្រោមឈ្មោះរបស់បុគ្គលដែលពុំមែនជាអ្នកបង្កើតស្នាដៃនោះទេបុគ្គលរូបនោះ នឹងទទួលបាន ឋានៈជាអ្នកនិពន្ធជាគោលការណ៍ដូចមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិនៃមាត្រា១១។ ក៏ប៉ុន្តែ បុគ្គល ដែលជាអ្នកបង្កើតស្នាដៃនោះដោយផ្ទាល់ នៅតែអាចប្រឆាំងជំទាស់ទៅនឹងឋានៈ ជាគោលការណ៍នេះបានដែលតាមរយៈការបង្ហាញភស្តុតាងផ្ទុយ ពោលគឺភស្តុតាងដែលថាគឺរូបខ្លួនទេ ដែលមានគុណភាពជាម្ចាស់ស្នាដៃនោះយ៉ាងពិតប្រាកដ។ ម៉្យាងទៀត ការទទួលស្គាល់ជាគោលការណ៍នេះក៏អាចត្រូវបានបកស្រាយថាប្រសិនបើគ្មានបណ្តឹងជំទាស់ណាមួយពីសំណាក់ អ្នកនិពន្ធពិតប្រាកដដែលបានបង្កើតស្នាដៃនោះទេ នឹងអាចបកស្រាយនៅក្នុងសម្មតិកម្មពីរយ៉ាង ទី១ គឺបុគ្គល ដែលបានប្រើប្រាស់ឈ្មោះលើស្នាដៃនោះហើយគឺជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃនោះយ៉ាងពិតប្រាកដ ឬមួយទី២ គាត់បានទទួលសិទ្ធិជាអ្នកតំណាងឱ្យអ្នកនិពន្ធដែលបាន បង្កើតស្នាដៃនោះទាំងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌនិង ទាំងសិទ្ធិសីលធម៌រហូតដល់គុណភាពជាអ្នកនិពន្ធពិតប្រាកដត្រូវបានអះអាង។ សម្រាប់ន័យចុងក្រោយនេះ គុណភាពជាអ្នកតំណាងគឺពុំមែនកើតចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងណាមួយនោះឡើយ ប៉ុន្តែវាបានកើតឡើងដោយការសន្មតរបស់ច្បាប់ ដែលគ្រាន់តែជាសច្ចាធារណ៍ធម្មតា ពោលគឺអាចនឹងបង្ហាញភស្តុតាងដែលផ្ទុយតាមគ្រប់

មធ្យោបាយបាន។

យោងតាមគោលការណ៍ខាងលើនេះដែរហាន: ឬគុណភាពជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃមួយ គឺពុំត្រូវចំណុះទៅនឹងលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត ដូចជាការចុះបញ្ជី ឬការតម្កល់ទុកស្នាដៃណាមួយជាដើមនោះឡើយ ពីព្រោះតែការទទួលស្គាល់គុណភាព ឬហាន:នេះ នឹងត្រូវទទួលបានដោយស្វ័យប្រវត្តិដោយគ្រាន់តែចំណុះទៅនឹងស្ថានភាពនៃការណ៍ដែលបានបង្កើតស្នាដៃនិពន្ធមួយឡើងដោយស្របទៅតាមច្បាប់កំណត់ប៉ុណ្ណោះ។

២. ផលអវិជ្ជមានក្នុងវិស័យវប្បធម៌

ក្រោយពេលសង្គ្រាម ខ្មែរយើងមានឥរិយាបថផ្ទុយពីដូនតា ពោលគឺហាក់មិនសូវគោរពច្បាប់ រំលោភបំពានលួចចម្លងស្នាដៃអ្នកដទៃមកធ្វើអាជីវកម្ម ជាហេតុបង្កឱ្យមានការរាំងស្ទះការតាក់តែងនិពន្ធបង្កើតផលិតផលថ្មីខាងវប្បធម៌ និងការធ្វើវិនិយោគជាកត្តានាំឱ្យមានការរីកចម្រើនយឺត និងប៉ះពាល់ដល់ការពង្រឹងនីតិរដ្ឋ។ បើនៅមានបន្តបាតុភូតការដែលមិនគោរពច្បាប់នេះ នៅក្នុងសម័យដែលកម្ពុជា ជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោកនោះ កម្ពុជាមិនត្រឹមតែគ្មានផលិតផលវប្បធម៌សម្រាប់ប្រកួតប្រជែងជាអន្តរជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងរក្សាការពារវប្បធម៌ជាតិខ្លួន មិនបានទៀតផង។

ទំនើបកម្មសង្គម សង្គម ដែលកើតឡើងដោយសារភាពរីកចម្រើន នៅវិស័យព័ត៌មាន (IT)ធ្វើឱ្យសិល្ប: ដែលជាទម្រង់មួយនៃវប្បធម៌ ដែលជាមធ្យោបាយទាញអារម្មណ៍មហាជនយ៉ាងសំខាន់ជាពិសេសអាចនាំទៅរកផ្លូវល្អ ឬអាក្រក់បាននោះ ជាក់ស្តែងវិស័យអក្សរសិល្ប៍ បានធ្លាក់ចុះថមថយឥទ្ធិពលខ្លួនយ៉ាងខ្លាំង និងប្រឈមមុខទៅរួមទាំងបញ្ហាជាច្រើន។ ពីមុនស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ផ្នែកប្រលោមលោកប៉ុណ្ណោះ ដែលមានអ្នកនិពន្ធដ៏តិចតួចប៉ុណ្ណោះ បាននិពន្ធឡើង និងមានអ្នកនិយមអានសៀវភៅប្រលោមលោកកាន់តែតិចទៅៗ ចំណែកទីផ្សារភាពយន្ត គឺស្ទើរតែគ្មានសោះតែម្តង និងមានក្នុងបរិមាណដ៏តិចតួចតែងនិពន្ធរឿងសម្រាប់យកទៅសម្តែងល្ខោនវិទ្យុនិងទូរទស្សន៍។

បើក្រឡេកមកមើលក្នុងទម្រង់វិស័យសិល្ប:វិញ ចម្រៀងគឺជាចំណែកសំខាន់មួយដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីអត្តសញ្ញាណនៃប្រទេសជាតិនីមួយៗ។ ចម្រៀងមានតួនាទីផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ អរិយធម៌ និងបង្កើនសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ច និងកិត្យានុភាពល្អដល់ប្រទេសកម្ពុជា។ កវីនិពន្ធអាចប្រើប្រាស់បទចម្រៀងអោយអន្ទងយកភាពសោការបស់មនុស្សម្នាក់ៗបាន និងជាកញ្ចក់ដែលអាចឆ្លុះបញ្ចាំងពីទិដ្ឋភាពសង្គម។ ប្រជាពលរដ្ឋដែលនិយមស្តាប់ចម្រៀងលើកឡើងថា បទចម្រៀងភាគច្រើនចម្លងពីគេដោយគ្មានការនិពន្ធ និងច្នៃប្រឌិតស្នាដៃដោយខ្លួនឯង។ ការមិនបង្កើនគុណភាពសរសេរបទចម្រៀងនេះបានបណ្តាលឱ្យមហាជនរិះគន់ថា បទចម្រៀងសម័យថ្មីល្បីមិនយូរ ស៊ូនឹងបទចម្រៀង

ចាស់ៗមិនបាន។ បទចម្រៀងដែលខ្វះគុណភាពនេះហើយ ដែលជាហេតុបណ្តាលឱ្យបាត់បង់កិត្តិយស និងកិត្យានុភាពរបស់កម្ពុជា។ ដោយឡែកអំពីទំនុកច្រៀង ដែលជាផ្នែកមួយនៃស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ដែរនោះ ដោយសារការរីកចម្រើននៃប្រពន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និងដើម្បីរត់ឱ្យទាន់ចរន្តទីផ្សារមានការលួចចម្លងយ៉ាងភ្លូកទឹកភ្លូកដី នូវទំនុកច្រៀង និងបទភ្លេង (បរទេស) យ៉ាងបំពានលើច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញា។

ទាំងអស់នេះហើយជាហេតុធ្វើឱ្យស្ថានភាពវិជ្ជាជីវៈរបស់អ្នកនិពន្ធធ្លាក់ចុះ ធ្វើឱ្យអ្នកនិពន្ធមិនអាចបំពេញតួនាទីភារកិច្ចជាអ្នកអក្សរសិល្ប៍បានពិតប្រាកដ គាប់ជួនក្នុងកាលៈទេសៈខ្លះមិនបានចូលរួមប្រាស្រ័យជាមួយសហគមន៍បាន។

គ. តម្លាភាពនៃការអនុវត្តច្បាប់

ក្រោយពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ចាប់ផ្តើមមានការបោះពុម្ពឡើងវិញនូវស្នាដៃចាស់ៗ និងមានសៀវភៅនិពន្ធថ្មីៗប្រសូតកាន់តែច្រើនវិញ។ ប៉ុន្តែដោយសារទម្លាប់ឱ្យតម្លៃទៅលើការអានត្រូវបានថយចុះនោះ គេមិនសូវជាមានការឱ្យតម្លៃទៅលើស្នាដៃនិពន្ធប៉ុន្មានទេ។ លើសពីនេះទៅទៀត យើងឃើញថា មានការលួចបោះពុម្ពចម្លង និងថតចម្លងស្នាដៃរបស់គេស្អេកស្កះយ៉ាងអានាធិបតេយ្យដែលធ្វើឱ្យអ្នកដែលអាចមានស្នាដៃនិពន្ធសៀវភៅផ្សេងៗមានការធ្លាក់ទឹកចិត្តកាន់តែខ្លាំង និងមិនមានទឹកចិត្តរក្សាមរតកចំពោះវិជ្ជាខ្លួនទៅក្នុងសៀវភៅទេ។

ដោយឃើញបែបនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កើត និងអនុម័តច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល នៅថ្ងៃទី៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣។ ច្បាប់នេះមានគោលបំណងការពារស្នាដៃសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធផលិតករទាំងឡាយ និងដើម្បីជាការលើកទឹកចិត្តឱ្យកាន់តែមានការចូលរួម និងធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើនលើវិស័យនេះ។ ប៉ុន្តែមកទល់នឹងពេលនេះ តើការចម្លងស្នាដៃរបស់គេនៅតែមានដែរឬទេ? បើមានតើមនុស្សប៉ុន្មាននាក់ហើយ ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយសារច្បាប់នេះ?

ពិតមែនតែមានការដោះស្រាយបញ្ហាការធ្វើច្បាប់នេះ គឺជាចំណុចអាទិភាពមួយ ហើយការគ្រាន់តែមានច្បាប់វាមិនគ្រប់គ្រាន់នោះទេ វាត្រូវការឱ្យមានការអនុវត្តច្បាប់នោះ ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពថែមទៀត។ ប្រសិនបើមិនមានការអនុវត្តច្បាប់នាមួយនោះទេ គេត្រូវពិនិត្យមើលថា តើមកពីហេតុអ្វី? តើមកពីខ្វះយន្តការអនុវត្តន៍ដែលមានប្រសិទ្ធិភាព? ឬតើមកពីអ្នកអនុវត្តន៍ខ្វះសមត្ថភាព? និយាយរួម ភាពអប្រសិទ្ធិភាពក្នុងការអនុវត្តអាចមកពីកត្តាច្រើនយ៉ាង ដែលកត្តាសំខាន់គឺមានបីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ។ មានច្បាប់ល្អ វាហាក់ដូចជាផ្ទះរបស់អ្នកដែលមាន ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ល្អ មានទូរទឹកកកល្អ និងសម្ភារៈអេឡិចត្រូនិចល្អដូច្នោះដែរ។ របស់ល្អៗទាំងនោះនឹងឥតប្រយោជន៍ ឬ

ទៅជាខូចវិញ ប្រសិនបើជាតខ្សែមិនប្រយ័ត្ន ឬមិនល្អ។ ពោល គឺយើងត្រូវការប្រព័ន្ធអគ្គិសនីល្អ។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ ដូចជា ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធី គឺជាប្រព័ន្ធ ដែលអាចនឹងអនុវត្តន៍ដោយមានប្រសិទ្ធិភាពបាន។ បច្ចុប្បន្ននេះ យើងមានតែច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌរដ្ឋកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣ យើងមាននីតិវិធីខ្លះចែងក្នុងច្បាប់អ៊ុនតាក់ដែរ តែច្បាប់នោះ មិនត្រូវបានតុលាការយកចិត្តទុកដាក់នោះទេ។ យើងមិនទាន់មានច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនោះទេ ពោល គឺយើងយកផ្នែកខ្លះពីច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌមកប្រើដែលពេលខ្លះនាំឱ្យមានការរិះគន់ពីប្រជាពលរដ្ឋ។ ដោយឃើញថាមានការខ្វះខាត និងមានការរិះគន់យ៉ាងច្រើនបែបនេះ ហើយបានរាជរដ្ឋាភិបាលប្រឹងប្រែងធ្វើច្បាប់ទាំងពីរនេះ គឺនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ដោយឱ្យជំនាញការបារាំងជួយខាងនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ហើយជំនាញការជប៉ុនជួយខាងនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ដោយផ្អែកលើកត្តាសង្គម និងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៅប្រទេសកម្ពុជា មិនត្រូវចម្លងច្បាប់ខ្លួនទាំងស្រុងឡើយ។

ទោះបីជាមានច្បាប់និងនីតិវិធីល្អក៏ដោយ កាលបើមិនមានការប្រគល់តួនាទីច្បាស់លាស់ដល់ស្ថាប័នណាជាអ្នកអនុវត្តន៍នោះទេ និងមិនមានការផ្សព្វផ្សាយដល់មន្ត្រីអនុវត្តន៍ច្បាប់ នៅមានកត្តាជាច្រើនទៀត ដូចជាអំណាចចាប់ខ្លួន ភាពច្របូកច្របល់នៃអំណាចស៊ើបអង្កេតរបស់មន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច កង្វះខាតនៃភស្តុតាង។ ទម្លាប់នេះ អាចនឹងធ្វើច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងប្រហាក់ប្រហែលមិនអាចអនុវត្តន៍បានដែរ។

១. អានុភាពនៃច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

ដើម្បីអាចការពារមិនឱ្យមានអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងជោគជ័យ គឺត្រូវពិនិត្យអំពីអានុភាពច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ថាតើវាមានអានុភាពកម្រិតណា? ហើយមានលក្ខណៈបែបណា? ដូចនេះក្នុងចំណុចនេះ នឹងធ្វើការសិក្សាលើអានុភាពមិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ (ចំណុច ១.១) និង ឥទ្ធិពលនៃច្បាប់អន្តរជាតិ (ចំណុច ១.២)។

១.១. អានុភាពមិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់

ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល បានប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣០៣/០០៨ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ មានអានុភាពចាប់ពីពេលដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន។ ច្បាប់នេះ មានគោលបំណងធានាឱ្យមានការគោរពសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងការពារផលិតវប្បធម៌ជាស្នាដៃ អ្នកនិពន្ធ អ្នកសម្តែង ផលិតករ ហ្វូណូក្រាម និងអង្គភាពទូរផ្សាយ ដែលសំដៅធានាការធ្វើអាជីវកម្មមួយត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់លើផលិតផលវប្បធម៌ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍវិស័យវប្បធម៌។ ពោលគឺ ការពារមិនឱ្យជនទុច្ចរិតធ្វើការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។

ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលនេះ មានអានុភាពចាប់បង្ខំឱ្យអនុវត្តន៍នៅក្នុងដែនដីព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទាំងមូល ដោយគ្មានបុគ្គលណាម្នាក់អាចធ្វើការប្រកែកថាមិនដឹង មិនយល់មិនចេះពីច្បាប់នេះឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត បទបញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលមានលក្ខណៈផ្ទុយពីច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ហើយក្រោយពេលដែលច្បាប់ស្តីពីអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ចូលជាធរមាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គឺក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ត្រូវចេញសេចក្តីប្រកាសអំពីការបញ្ឈប់ជា បន្ទាន់នូវរាល់អាជីវកម្មដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ។

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយដែលអនុវត្តន៍ភាពមិនប្រតិសកម្មនៃច្បាប់ ដែលជាហេតុឱ្យច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល មិនមានអានុភាពប្រតិសកម្មឡើយ មានន័យថារាល់អំពើទាំងឡាយដែលជាបទល្មើសរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ហើយបានប្រព្រឹត្តមុនពេលច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល បានចូលជាធរមាន គឺជនរងគ្រោះ ឬអ្នកសិទ្ធិ ឬម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមិនអាចធ្វើការចោទប្រកាន់ ឬធ្វើពាក្យបណ្តឹង ឬផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់ទើបតែចូលជាធរមាននេះឡើយ។ ដូចនេះ ប្រទេសកម្ពុជា ទើបតែមានច្បាប់ដែលធ្វើការការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធបានគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ប៉ុណ្ណោះ ដែលកាន់តែរឹតបន្តឹងឱ្យប្រទេសកម្ពុជាក្លាយជាប្រទេសនីតិរដ្ឋ។

ជារួមមក ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល គឺជាច្បាប់ដែលមានអានុភាពទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ចាប់តាំងពីពេលដែលច្បាប់នេះបានចូលជាធរមាន និងមិនមានអានុភាពប្រតិសកម្មឡើយ។ ដោយសារតែព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ជាភាគីនៃសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិផ្សេងៗដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធផងដែរ ទើបអាចមានសំនួរសួរថាតើច្បាប់អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានអានុភាពបែបណា ចំពោះច្បាប់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ?

១.២. ឥទ្ធិពលច្បាប់អន្តរជាតិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ជាភាគីមួយនៃសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដែរ មានដូចជា អនុសញ្ញាទីក្រុង Rome (Rome Convention) ដែលការពារទៅលើសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (Agreement on Trade-Related Aspect of Intellectual Property Rights) និង (TRIPs Agreement)ជាដើម។

ចំពោះអនុសញ្ញាទីក្រុង Berne (Berne Convention) ដែលស្តីពីកិច្ចការពារស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ ក៏ប្រទេសកម្ពុជាមានកាតព្វកិច្ចអនុវត្តន៍ចាប់ពី មាត្រា ១ ដល់មាត្រា ២១ ដែរ ដោយសារតែប្រទេសកម្ពុជាជាភាគីនៃកិច្ចព្រមព្រៀង TRIPs ហើយបទបញ្ញត្តិក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងនេះតម្រូវឱ្យអនុវត្តន៍ ទោះបីជាប្រទេសកម្ពុជាមិនមែន ជាភាគីនៃអនុសញ្ញាទីក្រុង Berne ក៏ដោយ។

អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា គឺបានបញ្ញត្តិយ៉ាងច្បាស់ថា បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃសិទ្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ទាក់ទងនឹងច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាភាគីត្រូវយកមកអនុវត្តន៍ជាមួយនឹងច្បាប់នេះបាន។ ក្នុងករណីមានទំនាស់ជាមួយនឹងបទបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ គឺបទប្បញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងនោះត្រូវចាត់ទុកជាបញ្ញាត្តិគោល។[៥៥] តាមមាត្រានេះបានបង្ហាញឱ្យឃើញចំណុចពីរយ៉ាងសំខាន់គឺទី១ សន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិដែលប្រទេសកម្ពុជា ជាភាគីគឺត្រូវយកមកអនុវត្តន៍ក្នុងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងទី២ នៅពេលដែលមានលក្ខណៈផ្ទុយគ្នារវាងបទប្បបញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិ ប្រសិនបើនិយាយឱ្យងាយយល់គឺសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ មានអានុភាពលុបលើច្បាប់ជាតិ ពោលគឺសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធប្រទេសកម្ពុជាជាភាគី គឺមានឋានានុក្រមខ្ពស់ជាងច្បាប់ជាតិ។

ដូចនេះ តាមការបកស្រាយបានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាឥទ្ធិពលនៃច្បាប់អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ មានឥទ្ធិពលទៅលើច្បាប់ជាតិដោយសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ (ពាក់ព័ន្ធសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ) មានឋានានុក្រមខ្ពស់ជាងច្បាប់ជាតិ។

២. ការមើលរំលងនៃការអនុវត្តរបស់បុគ្គល

ការមើលរំលងនៃការអនុវត្តរបស់បុគ្គលត្រូវបានសម្គាល់ទៅលើ ការយកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់ទៅលើស្នាដៃរបស់ខ្លួនបានបង្កើតឡើង នៅពេលដែលជួបបញ្ហាការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធលើស្នាដៃរបស់គាត់។ ម្ចាស់សិទ្ធិ ឬម្ចាស់ស្នាដៃ គឺជាអ្នកចេញមុខប្ដឹងដោយផ្ទាល់ទៅតុលាការ ដោយផ្អែកលើច្បាប់ខាងលើ បើរកឃើញថា ស្នាដៃរបស់គាត់ត្រូវគេរំលោភ។ កន្លងមកអ្នកនិពន្ធដើរតួរជាអ្នកបង្កើតស្នាដៃផង និងជាអ្នកបង្ក្រាបផង។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងបរិបទសង្គមខ្មែរភាគច្រើន ម្ចាស់ស្នាដៃ ឬអ្នកនិពន្ធផ្ទាល់ យល់ឃើញថាការអនុវត្តសិទ្ធិនេះ ហាក់នៅមានកម្រិតស្រប ពេលម្ចាស់ស្នាដៃលើកឡើងថា កម្ពុជាគួរជំរុញដំណើរការនៃការអនុវត្តច្បាប់នេះ ឱ្យកាន់តែមានភាពឆាប់រហ័សជាងនេះ។ ដោយសារតែហេតុផលបែបនេះ នាំឱ្យអ្នកនិពន្ធមួយចំនួននៅក្នុងសង្គមខ្មែរព្រងើយកន្តើយទៅនឹងទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែង ដែលការលួចចម្លងសព្វថ្ងៃកាន់តែមានឥទ្ធិពលខ្លាំងជាងមុន ព្រោះការរីករាលដាលនៃការលួចចម្លង បើសិនជាអ្នកនិពន្ធយកចិត្តទុកដាក់រាល់គ្រប់សកម្មភាពរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ នោះព្យសនកម្មនឹងមានជាបន្តបន្ទាប់ ដែលអ្នកនិពន្ធគិតថាជាការខាតបង់និងខ្ជះខ្ជាយធនធានទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ភាគីទាំងសងខាង។

[៥៥] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៦៧

កថាខណ្ឌទី៣៖ វិធានការការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

ជាគោលការណ៍ ម្ចាស់សិទ្ធិ មានសិទ្ធិរកដំណោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការ តាមរយៈការដាក់ពាក្យបណ្ដឹងអំពីអំពើរំលោភសិទ្ធិនេះ។ ប៉ុន្តែក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ភាគីដើមចោទអាចបើកឱ្យមានឱកាសចរចាលើការបញ្ឈប់អំពើរំលោភរំលោភ តាមរយៈការជូនដំណឹងហៅថា "លិខិតព្រមាន" ទៅអ្នករំលោភសិទ្ធិ និង/ឬទាមទារសំណងព្យសនកម្មទទួលរងដោយអំពើល្មើសនោះ។

ក. វិធានការជូនដំណឹង

វិធានការនេះ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាវិធានការទន់ភ្លន់របស់ម្ចាស់សិទ្ធិ នៅក្នុងការជូនដំណឹងដល់អ្នករំលោភសិទ្ធិបញ្ឈប់អំពើរំលោភនេះ និងទាមទារនូវសំណងសមរម្យ។ តាមរយៈវិធានការនេះ ម្ចាស់សិទ្ធិអាចធ្វើជាលិខិតព្រមាន ឬជូនដំណឹងអំពីការរំលោភសិទ្ធិ អ្នកនិពន្ធរបស់គាត់ទៅតតីយជន (រំលោភបំពាន) ឱ្យធ្វើការបញ្ឈប់នូវអំពើរំលោភបំពាននោះ។ វិធានការនេះ គ្រាន់តែជាការរំលឹកដាស់តឿនទៅដល់ជនរំលោភបំពាន អំពីអំពើរំលោភសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិ និងចរចាក្នុងការបញ្ឈប់អំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធតែប៉ុណ្ណោះ។ វិធានការណ៍ស្របបន្តបន្ទាប់មកទៀតនឹងត្រូវបានអនុវត្តន៍ដោយម្ចាស់សិទ្ធិ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់បញ្ជាក់ថាអ្នករំលោភសិទ្ធិនោះពុំបានបញ្ឈប់អំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនោះទេ។

ខ. វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន

វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន មានគោលដៅទប់ស្កាត់អំពើរំលោភបំពានដែលកំពុងតែកើតមាន និងរក្សាភស្តុតាងដែលទាក់ទងទៅនឹងបទល្មើសរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ។ នីតិវិធីវិធានការបណ្ដោះអាសន្ននេះ ពុំត្រូវបានចែងក្នុងច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធឡើយ មានន័យថា វិធានការបណ្ដោះអាសន្នត្រូវអនុវត្តន៍តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីទាំងស្រុង។ ក្នុងករណីនេះ តុលាការអាចចេញវិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដើម្បីទប់ស្កាត់អំពើរំលោភសិទ្ធិ និងរឹបអូសនូវផលិតផលដែលផលិតចេញពីការចម្លងខុសច្បាប់នូវស្នាដៃដើម្បីរក្សាទុកជាវត្ថុតាង។[៥៥] ការរឹបអូសវត្ថុតាងនេះត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈដីការក្សាការពាររបស់តុលាការមានសមត្ថកិច្ច។

នៅក្នុងវិស័យកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ការរឹបអូសវត្ថុតាង ដែលផលិតចេញពីការរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនេះ អាចត្រូវបានធ្វើឡើងតាមរយៈការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ក្នុងករណីដែលមានការបារម្ភថាម្ចាស់សិទ្ធិ នឹងមិនអាចអនុវត្តន៍សិទ្ធិ ឬនឹងមានការលំបាកនៅក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិ ដោយសារតែមានការប្រែប្រួលស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវត្ថុនោះ។[៥៦] ដើមបណ្ដឹងត្រូវ

[៥៥] ច្បាប់ស្ដីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៥៩ (វាក្យខ័ណ្ឌទី១)
[៥៦] ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី, មាត្រា ៥៣១ (ចំណុច ខ)

បញ្ជាក់ភស្តុតាងអំពីអត្ថិភាពនៃសិទ្ធិលើស្លាកដៃនៅក្នុងពាក្យបណ្តឹងរបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងនីតិវិធីនេះ អ្នកប្រព្រឹត្តិបទល្មើសអាចត្រូវបានហាមឃាត់នូវការនាំចូល ការនាំចេញ ការចែកចាយ ការលក់ផលិតនៃវិវាទ និងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មវត្ថុនៃវិវាទនោះ។ បន្ទាប់ពីការស៊ើបអង្កេតរបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ប្រសិនបើបទល្មើសពុំត្រូវបានរកឃើញ ឬពុំមានភស្តុតាងច្បាស់លាស់ ដែលអាចចោទប្រកាន់បានព្រះរាជអាជ្ញានឹងលើកលែងការចោទប្រកាន់ និងដោះលែងវត្ថុតាងដែលត្រូវបានរឹបអូសទាំងនោះ ឱ្យទៅជនសង្ស័យវិញ។ ក្នុងករណីនេះ ដើមបណ្តឹងត្រូវទទួលខុសត្រូវលើការខូចខាតរបស់ជនសង្ស័យដែលកើតមានឡើងតាមរយៈបណ្តឹងរបស់ដើមបណ្តឹងនេះ។[៩៧]

គ. វិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែន

វិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែនទាក់ទងនឹងសមត្ថកិច្ចគយ និងតុលាការ។ ច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធពុំកំណត់លម្អិត អំពីវិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែនទេ ដោយបានចែកយោងទៅលើការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីវិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែនដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ម៉ាក។[៩៨] ម្ចាស់សិទ្ធិអាចស្នើសុំជាលាយល័ក្ខអក្សរទៅអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា ដើម្បីទប់ស្កាត់ការនាំចេញនាំចូលនៃទំនិញដែលម្ចាស់សិទ្ធិអះអាងថាជាទំនិញក្លែងក្លាយ ឬផលិតផលដែលរំលោភលើសិទ្ធិរបស់គាត់។ ក្នុងករណីនេះ រដ្ឋបាលគយត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់តុលាការមានសមត្ថកិច្ច ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដើមបណ្តឹង ឬម្ចាស់ទំនិញអំពីការឃាត់ទុកនេះ។

ឃ. ទណ្ឌកម្មនៃអំពើរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ដែលបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣ គឺបានចែងកំណត់អំពីសំណងផ្នែករដ្ឋប្បវេណី ទោសព្រហ្មទណ្ឌ វិធានការរដ្ឋបាល ក្នុងករណីមានការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល។

១. សំណងរដ្ឋប្បវេណី

យោងតាមមាត្រា៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ឆ្នាំ២០០៣ គឺអ្នកនិពន្ធដែលត្រូវបានរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់គាត់អាចប្តឹងទៅតុលាការ ដើម្បីបញ្ឈប់ការរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ក្នុងបំណងទប់ស្កាត់នូវការខូចខាត។ ក្នុងករណីអំពើរំលោភបំពាននោះបម្រុងនឹងកើតមានឡើងម្ចាស់សិទ្ធិអាចស្នើសុំឱ្យមានឃាត់ចុងចោទពីការរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់គាត់។ ក្រៅពីការទូទាត់សងសំណង ម្ចាស់សិទ្ធិអាចពិនិត្យពីផលប្រយោជន៍ដែលបានមកពីអំពើល្មើសនោះ ព្រមទាំង

---

[៩៧] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៦៣ (វាក្យខណ្ឌទី៣)

[៩៨] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៦៣ (វាក្យខណ្ឌទី៤)

រឹបអូសយកនូវឧបករណ៍ និងសម្ភារៈក្នុងអំពើនោះ។

ការទាមទារសំណងព្យសនកម្ម ដែលកើតចេញមកពីអំពើរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ជាសិទ្ធិរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ដែលអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទៅតុលាការ។ បែបបទ ឬរបៀបគិតសំណងនោះពុំត្រូវបានកំណត់ច្បាស់លាស់ឡើយ។ ប៉ុន្តែ ច្បាប់បានព្យាយាមកំណត់ចំនុចមួយចំនួនដែលម្ចាស់សិទ្ធិអាចទាមទារឱ្យជនល្មើសសងមកខ្លួនវិញបាន ដូចជាសំណងជម្ងឺចិត្ត សងការខូចខាត និងប្រគល់មកវិញនូវវត្ថុតាង មានឧបករណ៍ ឬសម្ភារៈ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងប្រគល់ប្រាក់ចំណេញដែលកើតចេញមកពីអំពើរំលោភសិទ្ធិនោះ។

២. ទោសព្រហ្មទណ្ឌ

នៅក្នុងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ តាមរយៈការផលិត ការផលិតឡើងវិញ ឬការសម្តែង ឬការផ្សព្វផ្សាយនូវស្នាដៃ ដោយប្រើមធ្យោបាយបែបណាក៏ដោយ គឺជាបទល្មើសដែលត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់។ ទណ្ឌកម្ម ចំពោះបទល្មើសរំលោភសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធមានចែងដូចខាងក្រោមនេះ៖[៩៩]

- បទល្មើសនៃការលិត ឬការផលិតឡើងវិញ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យ ជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល ដល់ ២៥.០០០.០០០ (ម្ភៃប្រាំលាន) រៀល និង/ឬត្រូវបានផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ៦ (ប្រាំមួយ) ខែ ដល់ ១២ (ដប់ពីរ) ខែ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលស្ថានទម្ងន់ទោសទ្វេរដង។
- បទល្មើសនាំចូល ឬនាំចេញផលិតផលរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០ (ពីរលាន) រៀល ដល់ ១០.០០០.០០០ (ដប់លាន) រៀល និង/ឬត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ១២ (ដប់ពីរ) ខែ។ ក្នុងករណីមិនរាងចាល ត្រូវទទួលស្ថានទម្ងន់ទោសទ្វេរដង។
- បទល្មើសនៃការសម្តែង ឬការផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០(មួយលាន) រៀល ដល់ ៥.០០០.០០០ (ប្រាំលាន) រៀល និង/ឬត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី ១ (មួយ) ខែ ដល់ ៣ (បី) ខែ។ ក្នុងករណីដែលបទល្មើសត្រូវបានប្រព្រឹត្តច្រើនជាង ការផ្តន្ទាទោសត្រូវគុណានឹងចំនួនដងនៃការប្រព្រឹត្ត។ ក្នុងករណីដែលមិនរាងចាលត្រូវទទួលស្ថានទម្ងន់ទោសទ្វេរដង។

[៩៩] ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល, មាត្រា ៦៤

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវទៅលើប្រធានបទ *"ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា"* រួចមក អាចបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាប្រធានបទមួយនេះបានបង្ហាញពីតួនាទីសំខាន់ អត្ថប្រយោជន៍ និងបានឆ្លុះបញ្ចាំងមកវិញនូវផលប៉ះពាល់ដែលមានទៅលើសង្គមជាតិកម្ពុជាទាំងមូលតាមរយៈកិច្ចអនុវត្តន៍ច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា។

នៅក្នុងវិស័យម៉ាកទៅតាមប្រភេទ និងគោលការណ៍នៃការការពារម៉ាក ផលប្រយោជន៍ដែលទទួលបានតាមរយៈវិស័យមួយនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការជំរុញនូវការបង្កើតស្នាដៃថ្មីៗ ដែលបានទាក់ទាញអ្នកវិនិយោគឱ្យមកវិនិយោគក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងករណីដ៏សមស្រប។ ចំពោះពាណិជ្ជកម្ម ការការពារម៉ាកនៅក្នុងកិច្ចដ៏ស្របច្បាប់មួយនាំឱ្យរោងចក្រសហគ្រាស ម្ចាស់ម៉ាក ឬម្ចាស់សិទ្ធិ និងអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលបាននូវគុណតម្លៃប្រើប្រាស់របស់ស្នាដៃនោះ។ ដោយឡែក ផលប៉ះពាល់នៃការរំលោភបំពានម៉ាកដែលហុចឱ្យនៅក្នុងរូបភាពទាំងមូល គឺជាការខាតបង់មួយរបស់សហគ្រាសផលិតនៅលើទីផ្សារ កំសោយទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកវិនិយោគ នៅពេលម៉ាកមិនមានការការពារគ្រប់គ្រាន់ ជាពិសេសម្ចាស់សិទ្ធិ ឬម្ចាស់ម៉ាកជាអ្នកប្រឈមមុខផ្ទាល់ទៅនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិតាមរយៈទិដ្ឋភាពសង្គមជាក់ស្តែង។ យ៉ាងណាក្តី វាក៏ជាការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈផងដែរ ដូចជា ផលិតផលឱសថដែលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពប្រជាពលរដ្ឋក្នុងសង្គមទាំងមូល។ បន្ថែមពីនេះទៅទៀត ច្បាប់នេះបានប្បញ្ញត្តិពីវិធានការសម្រាប់ទប់ស្កាត់ និងប្រឆាំងទៅនឹងអំពើរំលោភបំពានម៉ាក និងដំណោះស្រាយនៅពេលមានវិវាទនៃសិទ្ធិលើម៉ាកដែលកើតមានឡើង។

នៅក្នុងវិស័យសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ នៅក្នុងន័យវិស័យវប្បធម៌ ជាថាមពលជំរុញការលើកទឹកចិត្តដល់ការបង្កើតនូវស្នាដៃវប្បធម៌ក្នុងគោលបំណងដើម្បីអភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍន៍វប្បធម៌ជាតិ សម្រាប់ការអប់រំ និងផ្ទេរចំណេះដឹងវប្បធម៌ដល់ខ្មែរជំនាន់ក្រោយ។ លើសពីនេះ ការតម្កល់ និងការចុះបញ្ជីស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធនៅក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ ក៏បានហុចផលប្រយោជន៍ឱ្យសង្គមជាតិផងដែរ ព្រោះស្នាដៃដែលចុះបញ្ជីជាស្នាដៃដើមដែលបង្កើតឡើងនៅក្នុងប្រទេស។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទាំងនេះជាការកសាងធនធានមនុស្សដែលពោរពេញទៅដោយគំនិត និងការយល់ដឹងខ្ពស់ក្នុងសិទ្ធិសិល្បៈនៃអក្សរសិល្ប៍ និងអក្សរសាស្ត្រ។ ផលិតផលវប្បធម៌ជាតិមានច្រើននៅលើទីផ្សារជាការផ្សព្វផ្សាយអត្តសញ្ញាណជាតិ ម្យ៉ាងវិញទៀត ផលប៉ះពាល់ពីការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ គឺការជះឥទ្ធិពលនៃការប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ សំដៅទៅលើធាតុនៃសង្គម តួយ៉ាងគឺ រដ្ឋ និងវប្បធម៌។

អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីធ្វើការស្រាវជ្រាវ លើប្រធានបទ *"ការអនុវត្តសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញានៃម៉ាក និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនៅកម្ពុជា"* រួចមក ការផ្តល់អនុសាសន៍មួយចំនួនជាចក្ខុវិស័យ និងយុទ្ធសាស្ត្រទៅថ្ងៃអនាគតដែលជាលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវមួយនេះ។

យ៉ាងណាក៏ដោយ ទាំងកម្ពុជានិងក្នុងប្រទេសនៅលើពិភពលោកមិនមានប្រទេសណា អនុវត្តកម្មសិទ្ធិបញ្ញាបានមួយរយភាគរយពេញលេញនោះទេ។ យោងតាមការបកស្រាយទៅលើហេតុផល និងទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៃផលប្រយោជន៍ និងផលវិបាកតាមរយៈបញ្ហាប្រឈមដោយការរំលោភបំពានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា មិនមែនមានន័យថាកម្ពុជាត្រូវតែលុបបំបាត់ចោល ឬក៏ទប់ស្កាត់នូវឬសគល់បញ្ហាដែលកំពុងកើតមានឡើងទាំងស្រុងនោះទេ ដោយហេតុថា ប្រទេសកម្ពុជានៅដើរតួរជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយ។ ដូចនេះ៖

- បើសិនជាច្បាប់ដែលការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាត្រូវបានរឹតបន្តឹងខ្លាំងពេកនោះ ប្រជាពលរដ្ឋនឹងអាចប្រឈមនឹងភាពកង្វះការងារ ព្រោះកត្តាជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួននៅមិនទាន់មានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចំណាយទៅលើផលិតផល ដែលមានតម្លៃខ្ពស់នៅឡើយ។
- ប្រសិនបើមានការអនុវត្តលើកម្មសិទ្ធិបញ្ញាមួយរយភាគរយពេញលេញ វាអាចនឹងធ្វើឱ្យមានការរាំងស្ទះរវាងអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ និងផលប្រយោជន៍ដែលម្ចាស់សិទ្ធិបានរំពឹងពីស្នាដៃដែលខ្លួនបានបង្កើត។
- ក៏ប៉ុន្តែការរាំងស្ទះនេះ គឺជាការបែងចែង និងអាស្រ័យទៅលើមុខងារនៃផលិតផល ដោយហេតុថា ផលិតផល ឬស្នាដៃដែលបង្កើតឡើង ក្នុងគោលបំណងសម្រាប់តែប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃគួរតែមានភាពអនុគ្រោះទៅលើអ្នកប្រើប្រាស់ និងម្ចាស់សិទ្ធិ លើកលែងតែផលិតផលដែលប្រើសម្រាប់ទ្រទ្រង់សុខភាព និងអាចប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរបស់មនុស្សដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ បើមិនមានការរឹតបន្តឹង នៅពេលនាំចេញនាំចូលនៃលំហូរផលិតផលនោះ។
- ជាទូទៅ លទ្ធភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាមួយចំនួននៅក្នុងការចំណាយលើផលិតផលដែលមានតម្លៃខ្ពស់ គឺមិនអាចធ្វើបាននៅក្នុងកម្រិតមួយរយភាគរយនោះទេ ព្រោះកម្ពុជានៅជាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍នៅឡើយ។
- អាស្រ័យហេតុផលនេះហើយ កត្តាជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទូទៅនៅមានកម្រិតដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាមុន ក្នុងការទទួលយកមកនូវស្នាដៃផលិតផលដើមក្នុងតម្លៃជាក់លាក់ណាមួយ ដើម្បីទាញផលប្រយោជន៍ពីការប្រើប្រាស់ផលិតផលនោះក្នុងលក្ខខណ្ឌសមស្រប។

- ក៏ប៉ុន្តែឆ្លើយតបទៅនឹងទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងបែបនេះ នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជាគួរតែពង្រឹងនូវវិសាលភាពនៃការប្រើប្រាស់វិញ ដោយការការពារអ្នកប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ពីហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើង។
- ម្យ៉ាងវិញទៀត គប្បីការពារម្ចាស់សិទ្ធិនៃស្នាដៃដើម គួរយ៉ាងសំដៅដល់ស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធដោយការលើកទឹកចិត្តក្នុងការផលិតក្នុងការជម្រុញឱ្យមានភាពចម្រើនខាងវប្បធម៌ជាដើម។

ឯកសារយោង

ក. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិ

– កិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពី ទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPs Agreement)។

– អនុសញ្ញាទីក្រុងប៊ែន ឆ្នាំ១៨៨៦ ស្តីពីកិច្ចការពារស្នាដៃអក្សរសាស្ត្រ និងសិល្បៈ (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works 1886)។

ខ. លិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត

– ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៨០៧/០២៤ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧។

– ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៧០៦/០២១ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦។

– ច្បាប់ស្តីពីម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជ ក្រមលេខ នស/រកម/០២០២/០០៦ ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០២។

– ច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/ ០៣០៣/០០៨ ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣។

គ. ប្រកាស

– ប្រកាសលេខ ៦០ ប្រ.ក វវស ស្តីពី ការបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវរាល់សកម្មភាពដែលរំលោភបំពានលើសិទ្ធិ អ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ចុះថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣។

– ប្រកាសលេខ ២២០ ប្រ.ក វវស ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្ម និងសេវាកម្មលក់ ជួល ផលិតផល ភាពយន្ត និងវីដេអូ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១១។

ឃ. សៀវភៅ

– កាន់ សុទ្ធប៉ូលីន. *នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា៖ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ / ម៉ាក / ប្រកាសនីយបត្រតក្កកម្ម.* ភ្នំពេញ, ២០១៣។

– ចាប សុថារិទ្ធ. *កម្ពុជា និងអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក.* ២០០៦។

– តាម៉ុតស៊ូ ហូហ្ស៊ុយមី. សៀវភៅសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធអ្នកស្រុកអាស៊ី. បកប្រែដោយ ជៀង យ៉ារិន, គុបតែង លម្អដោយ តារ៉ូ ហ្គោមី. ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពផ្សាយដោយមជ្ឈមណ្ឌលវប្បធម៌អាស៊ី

ប៉ាស៊ីហ្វិកនៃអង្គការ យូណេស្កូ (ACCU) បោះពុម្ពផ្សាយដោយក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ, ២០០៩។
- នី វិចិត្រ. *នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញាកម្ពុជា*. ២០១៣។
- លឹម យូសួ. *សេចក្ដីផ្ដើមនៃការសិក្សានីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា*. ២០១៣។
- ឥន យឿន និងអ៊ុក វណ្ណារ័ត្ន. *នីតិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា*. ២០១៣។

ខ. ទិបសាយ Website

- www.khmertimeskh.com/494663/protecting-intellectual-property-key-to-innovation-minister/
- kampucheathmey.com/2016/archives/ 824522
- kohsantepheapdaily.com.kh/article/ 599420.html
- www.interior.gov.kh/news/detail/615
- www.postkhmer.com/សេដ្ឋកិច្ច/ផលិតផលក្លែងក្លាយរារាំងការវិនិយោគ
- www.rfa.org/khmer/news/law/Intellectual-Property-and-ItsImportance03222017040733.html
- vayofm.com/news/detail/94120-784343379.html
- thmeythmey.com/?page= detail&id=76003
- thmeythmey.com/?page=detail&id= 59502
- khmer.voanews.com/a/cambodia-supports-asean-intellectual-propertyrights/1498270.html
- www.customs.gov.kh/ipr-seminar/
- www.rfa.org/khmer/news/social-economy/cam-writers-should-stop-copying-foreign songs05 152015044747.html
- norkorthom.com/2019/07/ទឹកក្រូចម៉ាកថ្មី-ច្រកផ្ទ/?fbclid=IwAR2Dxr5I3BqyJG0r5R632kVCf l8Q7Y1svD7KIUhTi4jVlOeJnvi5sH3LTsg
- www.cambodiaip.gov.kh/TemplateTwo.aspx?parentId=45&menuid=299&childMasterMenuId=299
- khmer.voanews.com/a/more-people-writing-still-failing-to-earn-income-as-cambodia copyright-not-protected/3104056.html
- www.rfa.org/khmer/news/culture/Initiative-in-Promoting-Intellectual-Property-Rights-In-Cam-12022016224935.html

- www.cen.com.kh/archives/49402.html/national/
- archive.monoroom.info/news/post/953

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.-

ច្បាប់នេះមានគោលបំណងធានាការគោរពសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល និងការពារនូវផលិតផលវប្បធម៌ជាស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ អ្នកសម្តែង ផលិតករ ហ្វូណូក្រាមនិងអង្គភាពទូរផ្សាយ សំដៅធានាការធ្វើអាជីវកម្មមួយត្រឹមត្រូវ ស្របច្បាប់លើផលិតផលវប្បធម៌ទាំងនោះ ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យវប្បធម៌ ។

មាត្រា ២.-

ក្នុងន័យនៃច្បាប់នេះ ពាក្យមួយចំនួនដូចខាងក្រោមមានអត្ថន័យដូចតទៅ :

ក-ស្នាដៃ ជាផលិតផលខាងវិស័យអក្សរសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ សិល្បៈ ឬតូរ្យតន្ត្រី កើតចេញពីការច្នៃប្រឌិត បង្កើតឡើងដោយគំនិតប្រាជ្ញា ឬមនោសញ្ចេតនា ។

ខ-អ្នកនិពន្ធ ជាជនដែលបង្កើតបានស្នាដៃ ។

គ-ការសម្តែង ជាការបញ្ចោញស្នាដៃលើឆាកដូចជារាំ ប្រគំតន្ត្រី ច្រៀង ឬបង្ហាញតាមមធ្យោបាយនិងវិធីផ្សេងៗទៀតនូវស្នាដៃសិល្បៈប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ អក្សរសាស្ត្រ ការអប់រំ ឬវិទ្យាសាស្ត្រ ។

ឃ-ការសូត្រ ជាការបញ្ចោញសម្លេងដោយការនិយាយ ការអាននិងការស្មូតនូវស្នាដៃផ្សេងៗ ។

ង-អ្នកសម្តែង ជាសិល្បករ អ្នករបាំ តន្ត្រីករ អ្នកចម្រៀង ឬជនដែលធ្វើការសម្តែង ។

ច-ប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ជាសំណុំព័ត៌មាន អត្ថបទ លេខ ឱីយ៉ាក្រាម ដែលបង្កើតនិងស្រាវជ្រាវដោយប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ ។

ឆ-ស្នាដៃសោតទស្សន៍ ជាស្នាដៃបង្កើតឡើងដោយមានរូបភាពតគ្នាជាឈុតៗភ្ជាប់គ្នា បង្កើតបានជាចលនាអាចឱ្យមើលឃើញបាន ទោះបីមានឬពុំមានបញ្ចូលសម្លេង ហើយបើមានបញ្ចូលសម្លេងគឺអាចស្តាប់ឮសូរសម្លេងបាន ។

ជ-ទូរផ្សាយ ជាការផ្សាយសម្លេង រូបភាព ឯកសារ ឬសារនានាគ្រប់ប្រ-

ភេទតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរទស្សន៍ខ្សែកាបឬផ្កាយរណប ។

ឈ-ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ជាការផ្សាយតាមខ្សែ ឬគ្មានខ្សែក្រៅវង្វង់គ្រួសារនូវរូបភាព ឬសម្លេង ឬរូបភាពជាមួយសម្លេងនៃស្នាដៃណាមួយ ដែលអាចឱ្យសាធារណជនទទួលបាននៅទីកន្លែងដើម ឬទីកន្លែងដទៃទៀត ដោយមិនគិតថា ជននោះទទួលឬមិនទទួលនូវរូបភាព ឬសម្លេងនោះ ក្នុងពេលនិងទីកន្លែងជាមួយគ្នា ឬក្នុងពេលនិងទីកន្លែងខុសគ្នាតាមការជ្រើសរើសផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេ ។

ញ-ហ្វូណូក្រាម ជាវត្ថុដែលបានថតបញ្ចូលសម្លេងនៃការសម្តែង ឬសម្លេងផ្សេងៗទៀត ឬនិមិត្តសញ្ញានៃសម្លេង ក្រៅពីទម្រង់នៃការថតបញ្ចូលជាខ្សែភាពយន្ត ឬស្នាដៃសោតទស្សន៍ផ្សេងៗទៀត ។

ដ-ផលិតករហ្វូណូក្រាម ជាជនដែលផលិតហ្វូណូក្រាម ដូចមានចែងនៅក្នុងចំណុច ញ ។

ឋ-កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ជាសំណុំនៃសេចក្តីណែនាំដែលធ្វើឡើងតាមអក្សរ ឬលេខកូដ ឬគំនូសបំព្រួញ ឬតាមទម្រង់ណាមួយជាហេតុធ្វើឱ្យគេបំពេញបាន ឬទទួលបាននូវកិច្ចការ ឬលទ្ធផលពិសេសណាមួយតាមមធ្យោបាយកុំព្យូទ័រ ឬតាមវិធីសាស្ត្រអេឡិចត្រូនិច ដើម្បីបំពេញកិច្ចការព័ត៌មានបាន កាលណាកម្មវិធីនោះត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ ។

ឌ-ការផលិតឡើងវិញ ជាការចម្លងទាំងស្រុង ឬភាគខ្លះនៃស្នាដៃ ឬហ្វូណូក្រាម បង្កើតជាផលិតផលចម្លងមួយច្បាប់ ឬច្រើនច្បាប់តាមមធ្យោបាយ ឬទម្រង់ណាមួយគិតបញ្ចូលទាំងស្នាដៃ ឬហ្វូណូក្រាមដែលរក្សាទុកជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬបណ្តោះអាសន្នតាមទម្រង់អេឡិចត្រូនិច ។

ឍ-អង្គភាពទូរផ្សាយ គឺស្ថានីយវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរទស្សន៍ខ្សែកាប ឬផ្កាយរណប ។

ណ-សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ជាសិទ្ធិអ្នកសម្តែង សិទ្ធិផលិតករហ្វូណូក្រាម និងសិទ្ធិអង្គភាពទូរផ្សាយ ។

មាត្រា ៣.–

ស្នាដៃទាំងឡាយដែលត្រូវទទួលបានកិច្ចការពារពីច្បាប់នេះមានស្នាដៃអ្នកនិពន្ធ

ស្នាដៃអ្នកសម្តែង ហ្វូណូក្រាមនិងការផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ។

១-ស្នាដៃអ្នកនិពន្ធសំដៅ :

ក-ស្នាដៃដែលបង្កើតឡើងដោយជនមានសញ្ជាតិខ្មែរ ឬជនដែលមានលំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជារួមមាននីតិបុគ្គល ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ព្រមទាំងមានការិយាល័យនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ខ-ស្នាដៃដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូងនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬស្នាដៃដែលបានបោះពុម្ពផ្សាយលើកដំបូងនៅបរទេស ហើយដែលត្រូវបានយកមកបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងអំឡុង ៣០(សាមសិប)ថ្ងៃ ។

គ-ស្នាដៃសោតទស្សន៍ដែលផលិតករមានទីស្នាក់ការ ឬមានទីលំនៅនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ឃ-ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្មដែលបានសាងសង់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងស្នាដៃសិល្បៈផ្សេងៗទៀតដែលភ្ជាប់ទៅនឹងអាគារ ឬរចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងទៀតនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ង-ស្នាដៃដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមានកាតព្វកិច្ចការពារក្រោមសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ។

២-ស្នាដៃអ្នកសម្តែងសំដៅ :

ក-ស្នាដៃរបស់អ្នកសម្តែងដែលមានសញ្ជាតិខ្មែរ ។

ខ-ស្នាដៃរបស់អ្នកសម្តែងដែលពុំមានសញ្ជាតិខ្មែរ តែការសម្តែងនោះ :

- បានប្រព្រឹត្តឡើងនៅលើទឹកដីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឬ
- បានថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាមដែលស្ថិតក្រោមកិច្ចការពារនៃច្បាប់នេះ ឬ
- ពុំទាន់បានថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាម ប៉ុន្តែបានផ្សព្វផ្សាយតាមទូរ-ផ្សាយដែលស្ថិតក្រោមកិច្ចការពារនៃច្បាប់នេះ ។

៣-ហ្វូណូក្រាមសំដៅ :

ក-ហ្វូណូក្រាមរបស់ផលិតករមានសញ្ជាតិខ្មែរ ។

ខ-ហ្វូណូក្រាម ដែលបានថតបញ្ចូលសូរសម្លេងជាលើកដំបូងនៅក្នុង

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

គ-ហ្វូណូក្រាម ដែលបានថតផ្សាយលើកដំបូងនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

៤-ការផ្សាយតាមទូរផ្សាយសំដៅ :

ក-ការផ្សាយនៃអង្គភាពទូរផ្សាយដែលមានទីស្នាក់ការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ខ-ការផ្សាយចេញពីឧបករណ៍ផ្សាយដែលមានទីតាំងនៅក្នុងព្រះរាជណាចក្រកម្ពុជា ។

បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះក៏ត្រូវអនុវត្តផងដែរ ចំពោះអ្នកសម្តែង ផលិតករហ្វូណូក្រាមនិងអង្គភាពទូរផ្សាយដែលអាចទទួលនូវកិច្ចការពារតាមសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាភាគី ។

ជំពូកទី ២
សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ
ផ្នែកទី ១
ស្នាដៃ

មាត្រា ៤.–

ត្រូវចាត់ទុកថាជាស្នាដៃដើមគឺស្នាដៃទាំងឡាយដែលបង្កើតឡើងតាមគំនិតប្រាជ្ញាផ្ទាល់របស់អ្នកនិពន្ធនៃស្នាដៃនោះ ។

មាត្រា ៥.–

ស្នាដៃមួយទោះបីពុំទាន់ចប់សព្វគ្រប់ក្តី ឬពុំទាន់បានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈក្តី ស្នាដៃនោះត្រូវចាត់ទុកថាបានបង្កើតឡើងដោយចំណេះដឹងពិតប្រាកដតែមួយគត់ពីគំនិតប្រាជ្ញាអ្នកនិពន្ធ ។

មាត្រា ៦.–

ស្នាដៃសហការជាស្នាដៃដែលមានរូបវន្តបុគ្គលច្រើននាក់ចូលរួមសហការដើម្បី

បង្កើតស្នាដៃនោះ ។

ស្នាដៃបន្តជាស្នាដៃបង្កើតឡើងផ្អែកតាមស្នាដៃដើម តាមរយៈការបកប្រែ ការយកលំនាំតាមឬការសម្រួល ។

ស្នាដៃសមូហភាពគឺជាស្នាដៃបង្កើតឡើងដោយរូបវន្តបុគ្គលច្រើននាក់ តាមគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់រូបវន្តបុគ្គលម្នាក់ដែលបានធ្វើការបោះពុម្ពផ្សាយក្រោមការដឹកនាំនិងក្នុងនាមរបស់បុគ្គលនោះ ។

មាត្រា ៧.–

ស្នាដៃទាំងឡាយ យោងតាមមាត្រា ៣ ដែលត្រូវទទួលបានការការពារក្រោមច្បាប់នេះមាន :

ក-សៀវភៅអានគ្រប់ប្រភេទ ឬឯកសារផ្សេងៗទៀតស្តីពីអក្សរសាស្ត្រ សិល្បៈ វិទ្យាសាស្ត្រនិងការអប់រំ ។

ខ-អត្ថបទបាឋកថា សង្កថា ធម្មទេសនា ការការពារខ្លួនដោយនិយាយ ឬដោយសរសេរនិងស្នាដៃផ្សេងៗទៀត ដែលមានប្រភេទដូចគ្នា ។

គ-ស្នាដៃនាដកម្ម ឬនាដកម្ម-តូរ្យតន្ត្រី ។

ឃ-ស្នាដៃរបាំសម័យ ឬយកលំនាំតាមស្នាដៃបុរាណ ឬប្រពៃណី ។

ង-ការសម្តែងសៀកនិងការសម្តែងកាយវិការ ។

ច-ការតែងបទភ្លេងដោយមាន ឬគ្មានទំនុកច្រៀង ។

ឆ-ស្នាដៃសោតទស្សន៍ ។

ជ-ស្នាដៃជាផ្ទាំងគំនូរ ផ្ទាំងចម្លាក់ រូបចម្លាក់ ឬស្នាដៃផ្សេងៗទៀតខាងសិល្បៈសូនរូបឬសិល្បៈអនុវត្ត ។

ឈ-ស្នាដៃថតរូបនិងស្នាដៃទាំងឡាយដែលសម្រេចបានដោយសារមានជំនួយបច្ចេកទេសដូចគ្នានឹងការថតរូប ។

ញ-ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម ។

ដ-ផែនទី ប្លង់ គំនូសវាស ឬស្នាដៃស្តែងចេញជារូបដែលទាក់ទងនឹងភូមិសាស្ត្រ ឋានលេខា ឬវិទ្យាសាស្ត្រនានា ។

៦-កម្មវិធីកុំព្យូទ័រនិងគម្រោងឯកសារសមោធានដែលទាក់ទងទៅនឹងកម្ម-វិធីទាំងនោះ ។

៧-ផលិតផលផ្នែកសិប្បកម្ម តម្បាញ ឬម៉ូតសម្លៀកបំពាក់ផ្សេងៗ ។

មាត្រា ៨.-

ស្នាដៃបន្តដែលនៅក្នុងនោះមាន ការបកប្រែ ការយកលំនាំតាម ការសម្រួល ការកែច្នៃ ឬការកែលំអស្នាដៃផ្សេងទៀត ឬការចងក្រងជាប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ទោះបីជាក្នុងម៉ាស៊ីនដែលអាចអានបាន ឬក៏ជាទម្រង់ផ្សេងទៀត ក៏ត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់នេះដែរ ។

កិច្ចការពារស្នាដៃណាមួយដែលមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌខាងលើ មិនធ្វើឱ្យបាត់បង់សិទ្ធិចំពោះកិច្ចការពារស្នាដៃដើមដែលត្រូវបានបញ្ចូល ឬប្រើប្រាស់សម្រាប់ការបង្កើតស្នាដៃថ្មី ។

មាត្រា ៩.-

ចំណងជើងនៃស្នាដៃណាមួយដែលបង្ហាញពីលក្ខណៈស្នូលនៃស្នាដៃដើម ចំណងជើងនោះត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់ដូចគ្នានឹងស្នាដៃនោះដែរ ។

ស្នាដៃមួយ ទោះបីលែងទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់តាមមាត្រា ៣០ និងមាត្រា ៣១ នៃច្បាប់នេះក៏ដោយ ក៏គ្មានបុគ្គលណាម្នាក់មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ចំណងជើងនៃស្នាដៃនោះសម្រាប់ធ្វើជាចំណងជើងនៃស្នាដៃមួយផ្សេងទៀត ជាហេតុបង្កឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំ ។

មាត្រា ១០.-

ស្នាដៃដែលមិនស្ថិតនៅក្រោមការការពារនៃច្បាប់នេះមាន :

ក-រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់ ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យនិងលិខិតបទដ្ឋានផ្លូវការនានា ។

ខ-ប្រកាស សេចក្តីសម្រេច លិខិតបញ្ជាក់ សារាចរណែនាំផ្សេងៗដែលចេញដោយអង្គការរដ្ឋ ។

គ-សេចក្តីសម្រេច សាលក្រមឬសាលដីកាផ្សេងៗរបស់តុលាការ ។

ឃ-អត្ថបទបកប្រែជាភាសាបរទេសនៃអត្ថបទក្នុងចំណុច **ក** ចំណុច **ខ** និង ចំណុច **គ** ខាងលើក្នុងមាត្រានេះ ។

ង-គំនិត នីតិវិធី ប្រព័ន្ធ របៀបប្រតិបត្តិការ ទស្សនៈ គោលការណ៍ ការរុករកឃើញឬទិន្នន័យសាមញ្ញ ទោះបីត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ អត្ថាធិប្បាយ ពន្យល់ឬមានក្នុងស្នាដៃណាមួយក៏ដោយ ។

ផ្នែកទី ២
អ្នកនិពន្ធ

មាត្រា ១១.–

ឋានៈជាអ្នកនិពន្ធគឺជាឋានៈរបស់បុគ្គលម្នាក់ ឬច្រើននាក់ជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើស្នាដៃដែលសាមីខ្លួនបានបង្កើតឡើង ហើយស្នាដៃនោះត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈលើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយ ។

មាត្រា ១២.–

សហអ្នកនិពន្ធគឺជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើស្នាដៃសហការ ។ សហអ្នកនិពន្ធត្រូវតែប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្លួនយោងតាមការឯកភាពជាឯកច្ឆន្ទនិងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។ នៅពេលមិនឯកភាពគ្នាត្រូវធ្វើពាក្យប្តឹងទៅតុលាការ ។

មាត្រា ១៣.–

រូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលជាម្ចាស់ស្នាដៃសមូហភាពដែលឈ្មោះបុគ្គលនោះត្រូវគេផ្សាយជាចំហក្នុងពេលធ្វើការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃ បុគ្គលនោះគឺជាអ្នកទទួលបាននូវសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ លើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយ ។

មាត្រា ១៤.–

អ្នកនិពន្ធស្នាដៃ រហស្សនាម ឬអានាមិកជាអ្នកទទួលបានសិទ្ធិទាំងឡាយលើស្នាដៃនោះ ។

ដរាបណាអ្នកនិពន្ធនោះនៅតែពុំទាន់បង្ហាញឱ្យគេដឹងពីអត្តសញ្ញាណខ្លួន និងនៅពុំទាន់បង្ហាញភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ឱ្យដឹងពីឋានៈខ្លួន ដរាបនោះអ្នកនិពន្ធនៅតែត្រូវបានជំនួសមុខដោយអ្នកបោះពុម្ពឬអ្នកផ្សព្វផ្សាយលើកដំបូង ដែលនឹងត្រូវផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអនុវត្តនិងការពារសិទ្ធិសីលធម៌និងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់អ្នកនិពន្ធ ។ អ្នកបោះពុម្ពផ្សាយ ឬអ្នកផ្សព្វផ្សាយលើកដំបូងត្រូវមានកិច្ចសន្យាបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកនិពន្ធ រហស្ស-នាម ឬអានាមិក ។

វាក្យខ័ណ្ឌទី ២ មិនអាចអនុវត្តបានឡើយ បើរហស្សនាមដែលអ្នកនិពន្ធបានជ្រើសរើសយកនោះត្រូវបានផ្សាយឈ្មោះអ្នកនិពន្ធពិតប្រាកដជាចំហ ។

មាត្រា ១៥.-

រូបវន្តបុគ្គលម្នាក់ឬច្រើននាក់ដែលបានបង្កើតស្នាដៃសោតទស្សន៍តាមគំនិតប្រាជ្ញារបស់ខ្លួន រូបវន្តបុគ្គលនោះត្រូវបានទទួលឋានៈជាអ្នកនិពន្ធស្នាដៃសោតទស្សន៍ ។

លើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយ សហអ្នកនិពន្ធនៃស្នាដៃសោតទស្សន៍មាន :

ក-សមិទ្ធិករ ។

ខ-អ្នកនិពន្ធសេណារីយ៉ូ ។

គ-អ្នកនិពន្ធដោយយកលំនាំតាម ។

ឃ-អ្នកនិពន្ធអត្ថបទនិយាយ ។

ង-អ្នកនិពន្ធបទភ្លេងមាន ឬគ្មានទំនុកច្រៀងដែលជាបទភ្លេងត្រូវបានបង្កើតឡើងជាពិសេសសម្រាប់តែជាប្រយោជន៍ស្នាដៃនោះ ។

ច-អ្នកនិពន្ធសិល្បៈគំនូរសម្រាប់ស្នាដៃគំនូរជីវចល ។

មាត្រា ១៦.-

អ្នកនិពន្ធស្នាដៃគឺជាអ្នកមានសិទ្ធិធ្វើជាម្ចាស់លើសិទ្ធិសីលធម៌ និងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ។ ក្នុងករណីដែលអ្នកនិពន្ធបានបង្កើតស្នាដៃដើម្បីជាប្រយោជន៍ឱ្យដល់រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលជានិយោជកក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាការងារ និងកិច្ចសន្យាការប្រើប្រាស់ស្នាដៃ សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើស្នាដៃនោះត្រូវបានចាត់ទុកថាបានផ្ទេរជូននិយោជក លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិផ្ទុយពីកិច្ចសន្យាទាំងនោះ ។

មាត្រា ១៧.–

សមិទ្ធិករស្នាដៃសោតទស្សន៍មួយដែលមានការចូលរួមវិភាគទានពីសហអ្នកនិពន្ធបង្កើតស្នាដៃតាមកិច្ចសន្យាដោយមិនរាប់បញ្ចូលអ្នកនិពន្ធស្នាដៃតូរ្យតន្ត្រី សមិទ្ធិករនោះទទួលបាននូវសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់សហអ្នកនិពន្ធ លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិផ្ទុយពីកិច្ចសន្យា ។ ប៉ុន្តែសហអ្នកនិពន្ធនោះ នៅតែរក្សាសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់គេបានតាមទំហំនៃការប្រើប្រាស់វិភាគទាន ក្នុងករណីការរួមវិភាគទាននោះបានប្រព្រឹត្តឡើងដាច់ដោយឡែកពីការបង្កើតស្នាដៃសោតទស្សន៍ ។

ផ្នែកទី ៣
សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

មាត្រា ១៨.–

អ្នកនិពន្ធស្នាដៃជាអ្នកទទួលបាននូវសិទ្ធិជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខលើស្នាដៃនោះហើយជាសិទ្ធិដែលជនគ្រប់រូបត្រូវតែទទួលស្គាល់ ។

សិទ្ធិនេះមានសិទ្ធិសីលធម៌និងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ។

មាត្រា ១៩.–

សិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធគឺជាសិទ្ធិអចិន្ត្រៃយ៍ មិនអាចលក់ដូរបាន មិនអាចរឹបអូសបាននិងមិនអាចផុតអាជ្ញាយុកាល ។ សិទ្ធិនេះអាចត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យទាយាទរបស់អ្នកនិពន្ធ ដោយមូលហេតុអ្នកនិពន្ធបានទទួលមរណភាពឬប្រគល់ជូនតតីយជនបាន ដោយយោងតាមបទប្បញ្ញត្តិមរតកសាសន៍ ។

ក្នុងករណីគ្មានអ្នកទទួលមរតក រដ្ឋដែលតំណាងដោយក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈជាអ្នកគ្រប់គ្រងសិទ្ធិនោះ ។

មាត្រា ២០.–

សិទ្ធិសីលធម៌របស់អ្នកនិពន្ធមានបីចំណុចដូចខាងក្រោម :

ក-អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការសម្រេចពីរបៀបនិងពេលវេលានៃ

ការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃរបស់ខ្លួនជាសាធារណៈ ព្រមទាំងបែបបទគ្រប់គ្រងការផ្សព្វផ្សាយ ។

ខ-អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិកំណត់ឱ្យគេទទួលស្គាល់ឈ្មោះ ឋានៈ និងស្នាដៃរបស់ខ្លួនសម្រាប់ទាក់ទងជាមួយសាធារណជន ។

គ-អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិជំទាស់នូវគ្រប់រូបភាពនៃការបំផ្លើស ឬការកាត់ចោលខ្លឹមសារ ឬការកែប្រែខ្លឹមសារ ជាហេតុធ្វើឱ្យខូចកិត្តិយសឬកេរ្តិ៍ឈ្មោះខ្លួន ។

មាត្រា ២១.-

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌជាសិទ្ធិប្រកបអាជីវកម្មរបស់អ្នកនិពន្ធលើទ្រព្យជាស្នាដៃរបស់ខ្លួនតាមរយៈការផលិតឡើងវិញ ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនិងការបង្កើតស្នាដៃបន្ត ។

លើកលែងតែក្នុងករណីនៃបទប្បញ្ញត្តិចែងក្នុងមាត្រា ២៤ មាត្រា ២៥ មាត្រា ២៦ មាត្រា ២៧ មាត្រា ២៨ និងមាត្រា ២៩ នៃច្បាប់នេះ អ្នកនិពន្ធមានសិទ្ធិផ្ដាច់មុខធ្វើដោយខ្លួនឯងឬអនុញ្ញាតឱ្យគេធ្វើកិច្ចការដូចតទៅ :

ក-ការបកប្រែជាភាសាបរទេសនូវស្នាដៃរបស់ខ្លួន ។

ខ-ការយកលំនាំតាមឬការកែសម្រួលផ្សេងៗទៀតនៃស្នាដៃ ។

គ-ការជួលស្នាដៃច្បាប់ដើម ឬច្បាប់ចម្លងស្នាដៃសោតទស្សន៍ ឬស្នាដៃថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាម កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ឬស្នាដៃតូរ្យតន្ត្រីជាអក្សរភ្លេង ។

ឃ-ការចែកចាយជាសាធារណៈតាមការលក់ ការជួល ឬតាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀតនូវច្បាប់ដើម ឬច្បាប់ចម្លងដែលពុំទាន់បានលក់ ឬផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ។

ង-ការនាំចូលក្នុងប្រទេសនូវស្នាដៃចម្លងចេញពីស្នាដៃរបស់សាមីខ្លួនដែលជាអ្នកនិពន្ធ ។

ច-ការផលិតស្នាដៃឡើងវិញ ។

ឆ-ការសម្ដែងស្នាដៃជាសាធារណៈ ។

ជ-ការបង្ហាញស្នាដៃជាសាធារណៈ ។

ឈ-ការផ្សាយស្នាដៃតាមទូរផ្សាយ ។

ញ-ការផ្សព្វផ្សាយស្នាដៃជាសាធារណៈតាមវិធីផ្សេងៗទៀត ។

សិទ្ធិដាក់ជួលដូចមានចែងក្នុងចំណុច **គ** នៃមាត្រានេះ មិនត្រូវអនុវត្តចំពោះការ

ជួលកម្មវិធីកុំព្យូទ័រឡើយ ក្នុងករណីដែលកម្មវិធីកុំព្យូទ័រនោះមិនមែនជាកម្មវត្ថុដ៏សំខាន់សម្រាប់ការដាក់ជួល ។

មាត្រា ២២.–

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌចំពោះកម្មវិធីកុំព្យូទ័រនិងឯកសារសមោធានដែលបង្កើតឡើងដោយនិយោជិតម្នាក់ឬច្រើននាក់ ក្នុងពេលបំពេញមុខនាទីឬក្នុងពេលធ្វើតាមសេចក្តីបង្គាប់របស់និយោជក ជាកម្មសិទ្ធិរបស់និយោជក លើកលែងតែមានកិច្ចសន្យាចែងផ្ទុយពីនេះ ។

ចំពោះជនណាម្នាក់ដែលបានជួលបុគ្គលណាផ្សេងឱ្យបង្កើតកម្មវិធីកុំព្យូទ័រឱ្យខ្លួនដោយឆ្លងតាមកិច្ចសន្យាបញ្ជាទិញ ជននោះត្រូវបានទទួលសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ។

ផ្នែកទី ៤
ការកម្រិតសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ

មាត្រា ២៣.–

រូបវន្តបុគ្គលណាម្នាក់នាំចូលនូវស្នាដៃមួយច្បាប់សម្រាប់សេចក្តីត្រូវការផ្ទាល់ខ្លួនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានដោយពុំចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធ ឬពីម្ចាស់សិទ្ធិលើស្នាដៃនោះឡើយ ។

មាត្រា ២៤.–

ការផលិតឡើងវិញចំនួនមួយច្បាប់ជាលក្ខណៈឯកជននូវស្នាដៃដែលបានបោះផ្សាយហើយសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួននឹងត្រូវអនុវត្តបាន ដោយពុំចាំបាច់មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់កម្មសិទ្ធិឡើយ ។

ការអនុញ្ញាតដូចមានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌខាងលើនៃមាត្រានេះមិនត្រូវយកមកអនុ-វត្តចំពោះការផលិតឡើងវិញនូវ :

ក-ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម មានទម្រង់ជាអាគារ ឬសំណង់ផ្សេងៗ ។

ខ-ការចម្លងទាំងស្រុង ឬភាគសំខាន់ខ្លះនូវសៀវភៅតាមវិធីបោះពុម្ពជាថ្មី និងការចម្លងស្នាដៃតូរ្យតន្ត្រីក្រោមរូបភាពជាអក្សរភ្លេង ។

គ-ការចម្លងទាំងស្រុងឬភាគសំខាន់ខ្លះនូវប្រព័ន្ធទិន្នន័យតាមទម្រង់ឌីជី-ថល ។

ឃ-កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ លើកលែងតែច្បាប់ចម្លងកម្មវិធីដើម្បីរក្សាទុកសម្រាប់ការពារការបាត់បង់ ។

ង-ស្នាដៃណាមួយក្នុងលក្ខណៈដែលការផលិតឡើងវិញធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អាជីវកម្មជាប្រក្រតីនៃស្នាដៃ ឬធ្វើឱ្យខូចខាតដោយមិនសមហេតុផលទៅលើផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកនិពន្ធឬម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

មាត្រា ២៥.–

អ្នកនិពន្ធមិនអាចធ្វើការហាមឃាត់បានចំពោះ :

ក-ការសម្តែងស្នាដៃជាឯកជនដោយមិនគិតកម្រៃ ជាការសម្តែងក្នុងរង្វង់គ្រួសារឬញាតិមិត្ត ។

ខ-ការរៀបចំទុកក្នុងបណ្ណាល័យនូវសំណៅស្នាដៃណាមួយ ដើម្បីរក្សាទុកឱ្យបានគង់វង្សឬដើម្បីទុកសម្រាប់ធ្វើការស្រាវជ្រាវ ។

គ-ការប្រើប្រាស់ស្នាដៃសម្រាប់ការសិក្សាដោយគ្មានរកប្រាក់កម្រៃ ។

ឃ-ការបកប្រែស្នាដៃពីភាសាខ្មែរទៅជាភាសាជនជាតិភាគតិច ឬបកប្រែពីភាសាជនជាតិភាគតិចមកជាភាសាខ្មែរ ។

ប្រសិនបើមានការបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់នូវឈ្មោះរបស់អ្នកនិពន្ធនិងប្រភពនៃស្នាដៃ អ្នកនិពន្ធមិនអាចធ្វើការហាមឃាត់ចំពោះកិច្ចការទាំងឡាយដូចតទៅ :

-ការវិភាគ និងអាគតដ្ឋានខ្លីៗនៃស្នាដៃដែលបញ្ជាក់ពីការរិះគន់ សង្គ្រាមប៉ាកកាគរុកោសល្យ វិទ្យាសាស្ត្រឬព័ត៌មានស្តីពីស្នាដៃនោះ

-ការផ្សាយទស្សនៈសារព័ត៌មាន

-ការផ្សព្វផ្សាយទាំងស្រុងឬភាគខ្លះនៃសុន្ទរកថានានាដែលបានថ្លែងជាសា-ធារណៈក្នុងសារព័ត៌មានឬទូរផ្សាយ

-ការត្រាប់កំប្លែង ការត្រាប់តាមគំរូ ឬគំនូរត្លុកដោយផ្អែកតាមលំនាំដើមនៃស្នាដៃ

-ការចម្លងរូបភាពស្នាដៃសិល្បៈក្រាហ្វិកឬសិល្បៈសូនរូបដែលស្ថិតនៅទីកន្លែងសាធារណៈមួយ លើកលែងតែរូបភាពនោះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាកម្មវត្ថុសំខាន់នៃការចម្លងបន្ត ។

មាត្រា ២៦.–

អ្នកនិពន្ធដែលបង្កើតស្នាដៃជាខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ ល្ខោននិយាយ ប្រលោមលោកអំពីឆាកជីវិតនៃបុគ្គលឬគ្រួសារជាក់លាក់ណាមួយត្រូវមានការអនុញ្ញាតជាមុនពីបុគ្គលសាមីឬពីញាតិពន្ធដែលបានទទួលមរតកសាសន៍ ។

មាត្រា ២៧.–

ការផលិតឡើងវិញជាបណ្តោះអាសន្ននូវស្នាដៃមួយបាន លុះត្រាតែការផលិតឡើងវិញនោះធ្វើឡើងស្របពេលជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ស្នាដៃដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិ ។

មាត្រា ២៨.–

ដោយមិនគិតពីបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ២១ ច្បាប់នេះអាចអនុញ្ញាតឱ្យស្រង់អាគតដ្ឋានពីស្នាដៃណាមួយជាស្នាដៃដែលបានផ្សព្វផ្សាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់បញ្ចូលក្នុងស្នាដៃមួយផ្សេងទៀត ដោយពុំចាំបាច់សុំការអនុញ្ញាតពីអ្នកនិពន្ធនិងពុំចាំបាច់បង់ប្រាក់កម្រៃ ។

ការស្រង់អាគតដ្ឋានត្រូវបញ្ជាក់អំពីប្រភពនិងឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ បើនៅក្នុងប្រភពនោះមានឈ្មោះអ្នកនិពន្ធច្បាស់លាស់ ។ ការស្រង់អាគតដ្ឋាននេះមិនត្រូវធ្វើឱ្យហួសពីគោលដៅដែលត្រូវបំពេញនោះឡើយ ។

មាត្រា ២៩.–

ដោយមិនគិតពីបទប្បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ២១ ច្បាប់នេះអាចអនុញ្ញាត :

ក-ឱ្យប្រើប្រាស់ស្នាដៃណាមួយដែលបានផ្សព្វផ្សាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ក្នុងទំព័រសៀវភៅឬសារពត៌មាន ឬតាមរលកវិទ្យុ ឬក្នុងការចាក់ផ្សាយសម្លេង ឬបញ្ចាំងរូបភាពដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការសិក្សាដោយពុំចាំបាច់បង់

ប្រាក់កម្រៃ ប៉ុន្តែត្រូវបញ្ជាក់ពីប្រភពនិងឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ បើនៅក្នុងប្រភពនោះមានឈ្មោះអ្នកនិពន្ធច្បាស់លាស់ ។

២-ឱ្យថតចម្លងបាននូវអត្ថបទដាច់ដោយឡែកនានា អត្ថបទផ្សាយនៅក្នុងទំព័រសារពត៌មាន ឬទស្សនាវដ្តី ឬថតចម្លងបាននូវខ្លឹមសារដកស្រង់ខ្លីៗចេញពីស្នាដៃណាមួយដែលត្រូវបានផ្សាយត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។ ការថតចម្លងនេះ ធ្វើឡើងតាមរយៈមធ្យោបាយ បច្ចេកទេសចម្លង ដោយមិនរកប្រាក់ចំណេញខាងពាណិជ្ជកម្មដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ការបង្រៀនឬដល់ការប្រឡងដែលធ្វើឡើងនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានសិក្សានានាសមស្របទៅតាមគោលដៅដែលត្រូវបំពេញ ។ ការថតចម្លងនូវអត្ថបទឬខ្លឹមសារខ្លីៗពុំចាំបាច់បង់ប្រាក់កម្រៃ ប៉ុន្តែត្រូវបញ្ជាក់ពីប្រភពនិងឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ ប្រសិនបើនៅក្នុងប្រភពនោះមានឈ្មោះអ្នកនិពន្ធច្បាស់លាស់ ។

ផ្នែកទី ៥
រយៈពេលនៃកិច្ចការពារសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ

មាត្រា ៣០.-

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌត្រូវបានការពារចាប់តាំងពីថ្ងៃដែលបានបង្កើតស្នាដៃ ។ រយៈពេលកិច្ចការពារសិទ្ធិនេះត្រូវប្រព្រឹត្តទៅអស់មួយជីវិតអ្នកនិពន្ធព្រមទាំងប្រព្រឹត្តទៅ ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ ក្រោយថ្ងៃទទួលមរណភាពរបស់អ្នកនិពន្ធ ។

កិច្ចការពារសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើស្នាដៃសហការប្រព្រឹត្តទៅអស់មួយជីវិតអ្នកនិពន្ធដែលរស់នៅចុងក្រោយគេ ព្រមទាំងប្រព្រឹត្តទៅរយៈពេល ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ ក្រោយថ្ងៃទទួលមរណភាពរបស់អ្នកនិពន្ធចុងក្រោយនេះ ។

មាត្រា ៣១.-

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើស្នាដៃមួយដែលត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយជាអានាមិកក្តី ឬជារហស្សនាមក្តីត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់នេះ ក្នុងរយៈពេល ៧៥(ចិតសិបប្រាំ)ឆ្នាំ គិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិននៃឆ្នាំដែលស្នាដៃនោះបានបោះពុម្ពផ្សាយជាលើកដំបូង ដោយមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

ប្រសិនបើពុំមានការបោះពុម្ពផ្សាយជាលើកដំបូងក្នុងរយៈពេល ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីពេលបង្កើតស្នាដៃនោះ កិច្ចការពាររយៈពេល ១០០(មួយរយ)ឆ្នាំ នឹងត្រូវបាន គិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិននៃឆ្នាំដែលស្នាដៃនោះបានបង្កើត ។

បើសិនជាមុនពេលកំណត់នៃកិច្ចការពារពីច្បាប់ អត្តសញ្ញាណអ្នកនិពន្ធត្រូវបាន បង្ហាញឱ្យស្គាល់ ឬត្រូវសាធារណជនបានស្គាល់ច្បាស់ឥតសង្ស័យ គឺបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣០ ក្នុងច្បាប់នេះត្រូវយកមកអនុវត្ត ។

សិទ្ធិបេតិកភណ្ឌលើស្នាដៃសម្ភហភាព ឬស្នាដៃសោតទស្សន៍ ឬស្នាដៃបច្ឆាមរណៈ ត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់ក្នុងរយៈពេល ៧៥(ចិតសិបប្រាំ)ឆ្នាំ គិតចាប់ពីដំណាច់ ឆ្នាំប្រក្រតីទិននៃឆ្នាំដែលស្នាដៃនោះបានផ្សព្វផ្សាយជាលើកដំបូងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ។

ប្រសិនបើពុំមានការផ្សព្វផ្សាយក្នុងរយៈពេល ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីពេល បង្កើតស្នាដៃនោះ កិច្ចការពាររយៈពេល ១០០(មួយរយ)ឆ្នាំ នឹងត្រូវបានគិតចាប់ពីដំ-ណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិននៃឆ្នាំដែលស្នាដៃនោះបានបង្កើត ។

ផ្នែកទី ៦
ការផ្ទេរសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ

មាត្រា ៣២.–

ការផ្ទេរសិទ្ធិលើចំណុចណាមួយដែលមានចែងក្នុងមាត្រា ២១ ក្នុងច្បាប់នេះ មិន មែនជាការផ្ទេរសិទ្ធិលើចំណុចដទៃទៀតឡើយ ។

ប្រសិនបើមានកិច្ចសន្យាចែងអំពីការផ្ទេរ ឬការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណលើសិទ្ធិណាមួយ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះ ប្រសិទ្ធិភាពនៃការផ្ទេរឬការផ្តល់នោះត្រូវគោរពតាមល័ក្ខ-ខ័ណ្ឌនៃរបៀបធ្វើអាជីវកម្មដូចមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៣៣.–

ការគ្រប់គ្រងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌអាចផ្ទេរឱ្យទាយាទរបស់អ្នកនិពន្ធបានដោយមូល-ហេតុមរណភាពរបស់អ្នកនិពន្ធ ឬអាចប្រគល់ជូនតតីយជនបានដោយយោងតាមបទ-ប្បញ្ញត្តិនៃមរតកសាសន៍ ។

ក្នុងករណីគ្មានអ្នកទទួលមរតកឬគ្មានមរតកសាសន៍ រដ្ឋដែលតំណាងដោយក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈជាអ្នកគ្រប់គ្រងសិទ្ធិនោះ ។

ផ្នែកទី ៧
ការធ្វើអាជីវកម្មសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ

មាត្រា ៣៤.–

កិច្ចសន្យាទាំងឡាយស្តីពីការធ្វើអាជីវកម្មសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌត្រូវធ្វើឡើងដោយលាយលក្ខណ៍អក្សរជាក់លាក់ បើមិនដូច្នោះទេ កិច្ចសន្យានេះនឹងត្រូវចាត់ទុកជាមោឃៈ ។ មានតែអ្នកនិពន្ធឬម្ចាស់សិទ្ធិប៉ុណ្ណោះដែលមានសិទ្ធិលើកនូវហេតុផលដើម្បីស្នើសុំមោឃ-ភាពនៃកិច្ចសន្យា ។

មាត្រា ៣៥.–

កិច្ចសន្យានៃការផ្ទេរសិទ្ធិធ្វើអាជីវកម្មរបស់អ្នកនិពន្ធត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខ័អក្សរដោយបញ្ជាក់ដាច់ដោយឡែកពីគ្នាអំពីកម្រិត ទំហំ គោលដៅ ទីកន្លែងនិងរយៈពេលនៃការផ្ទេរសិទ្ធិនីមួយៗឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

មាត្រា ៣៦.–

ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការបង្កើតស្នាដៃសមូហភាព អ្នកនិពន្ធម្នាក់ៗអាចធ្វើអាជីវកម្មលើវិភាគទានរបស់ខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីគ្នាបាន លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិផ្ទុយ ប៉ុន្តែអ្នកនិពន្ធនោះមិនត្រូវបង្កឱ្យខូចខាតដល់អាជីវកម្មនៃស្នាដៃសមូហភាពនោះឡើយ ។

ចំពោះស្នាដៃសហការ ការធ្វើអាជីវកម្មអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមពីសហអ្នកនិពន្ធ ។ នៅពេលសហអ្នកនិពន្ធមិនឯកភាពគ្នា តុលាការជាអ្នកសម្រេច ។

មាត្រា ៣៧.–

ការផ្ទេរសិទ្ធិដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មលើស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធអាចផ្ទេរទាំងស្រុង ឬផ្ទេរជាភាគខ្លះបាន ។ ម្ចាស់សិទ្ធិនឹងទទួលបានកម្រៃពីការផ្ទេរសិទ្ធិនេះ អនុលោមតាមប្រការ

ទាំងឡាយនៃកិច្ចសន្យាផ្ទេរសិទ្ធិនោះ ។

ផ្នែកទី ៨
ការតម្កល់ និង ការចុះបញ្ជីនៃស្នាដៃ

មាត្រា ៣៨.–

រាល់ស្នាដៃទាំងអស់ត្រូវទទួលបាននូវកិច្ចការពារពីច្បាប់នេះជាស្វ័យប្រវត្តិ ។ អ្នកនិពន្ធឬម្ចាស់សិទ្ធិអាចតម្កល់ទុកស្នាដៃនៅក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ។

មាត្រា ៣៩.–

ការចុះបញ្ជីអាចធ្វើឡើងបានដោយស្ម័គ្រចិត្តនៅក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ។ ការចុះបញ្ជីត្រូវចុះឈ្មោះពិតប្រាកដរបស់អ្នកនិពន្ធ ចុះថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃស្នាដៃដែលបានផ្សព្វផ្សាយជាលើកដំបូង និងចុះថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបង្កើតស្នាដៃព្រមទាំងចុះពីសិទ្ធិរបស់អ្នកនិពន្ធ ។

មាត្រា ៤០.–

ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈត្រូវចេញវិញ្ញាបនប័ត្រចំពោះស្នាដៃដែលបានចុះបញ្ជី ។ អ្នកស្នើសុំចុះបញ្ជីត្រូវបង់កម្រៃទៅតាមប្រកាសរួមរបស់ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈនិងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ជំពូកទី ៣
សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល
ផ្នែកទី ១
សិទ្ធិអ្នកសម្តែង

មាត្រា ៤១.–

អ្នកសម្តែងមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការធ្វើដោយផ្ទាល់ឬអនុញ្ញាត :

ក-ការផ្សាយតាមទូរផ្សាយនិងការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ នូវការសម្តែង

របស់ខ្លួន លើកលែងតែការផ្សាយទាំងនោះបានផ្សាយចេញពីហ្វូណូក្រាមស្តីពីការសម្តែង ដែលបានអនុញ្ញាតពីអ្នកសម្តែង ឬបានផ្សាយឡើងវិញតាមទូរផ្សាយ ឬបានការអនុញ្ញាត ពីអង្គភាពទូរផ្សាយដែលបានផ្សាយមុនគេនូវការសម្តែង ។

ខ-ការថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាមនូវការសម្តែងរបស់ខ្លួនដែលមិនទាន់បាន ថតបញ្ចូលហ្វូណូក្រាម ។

គ-ការផលិតឡើងវិញនូវការសម្តែងដែលបានថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាម ។

ឃ-ការចែកចាយជាសាធារណៈតាមការលក់ឬការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនូវហ្វូណូ-ក្រាមច្បាប់ដើមដែលអ្នកសម្តែងពុំទាន់បានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការចែកចាយ ។

ង-ការដាក់ជួលឬការឱ្យខ្ចីជាសាធារណៈនូវហ្វូណូក្រាមច្បាប់ដើម ឬ ហ្វូណូក្រាមច្បាប់ចម្លងស្តីពីការសម្តែង ។

បើគ្មានកិច្ចព្រមព្រៀង ផ្ទុយពីនេះ អ្នកសម្តែងមានសិទ្ធិ :

-អនុញ្ញាតចាក់ផ្សាយតាមអង្គភាពទូរផ្សាយណាមួយ ប៉ុន្តែអង្គភាពទូរផ្សាយ ដទៃទៀតពុំមានសិទ្ធិធ្វើការចាក់ផ្សាយនូវការសម្តែងរបស់ខ្លួនបានទេ

-អនុញ្ញាតចាក់ផ្សាយតាមអង្គភាពទូរផ្សាយណាមួយ ប៉ុន្តែអង្គភាពទូរផ្សាយ នោះពុំមានសិទ្ធិថតបញ្ចូលជាហ្វូណូក្រាមនូវការសម្តែងរបស់ខ្លួនទេ ។

មាត្រា ៤២.-

ទោះបីមានការផ្ទេរសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌរបស់ខ្លួនហើយក៏ដោយ អ្នកសម្តែងនៅមាន សិទ្ធិតម្រូវឱ្យគេសរសេរឈ្មោះខ្លួនលើការសម្តែងផ្ទាល់ ឬការសម្តែងដែលបានថតទុក លើកលែងតែក្នុងករណីដែលវិធីប្រើប្រាស់នៃការសម្តែងនោះពុំតម្រូវឱ្យមានការសរសេរ ឈ្មោះ ។ អ្នកសម្តែងនៅមានសិទ្ធិជំទាស់គ្រប់រូបភាពនៃការបំផ្លើស ការកាត់តខ្លឹមសារ ខ្លះឬកែប្រែខ្លឹមសារនៃការសម្តែងជាហេតុធ្វើឱ្យខូចកេរ្តិ៍ឈ្មោះអ្នកសម្តែង ។

មាត្រា ៤៣.-

អ្នកសម្តែងមិនអាចហាមឃាត់នូវការផលិតឡើងវិញនិងការផ្សព្វផ្សាយជាសាធា-រណៈស្តីពីការសម្តែងរបស់ខ្លួនបានឡើយ បើការសម្តែងនោះមានលក្ខណៈបន្ទាប់បន្សំនៅ ក្នុងសាច់រឿងស្នូលរបស់ឈុត ឬស្នាដៃ ឬឯកសារសោតទស្សន៍ ។

ផ្នែកទី ២
សិទ្ធិរបស់ផលិតករហ្វូណូក្រាម

មាត្រា ៤៤.-

ផលិតករហ្វូណូក្រាមមានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការថត ឬការផលិតឡើងវិញ ឬការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវហ្វូណូក្រាមរបស់ខ្លួន ។

មាត្រា ៤៥.-

រាល់ការផលិតឡើងវិញ ការលក់ ការប្តូរ ការជួល ឬការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវហ្វូណូក្រាមត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីផលិតករហ្វូណូក្រាម ។

ផលិតករហ្វូណូក្រាមមានសិទ្ធិចែកចាយជាសាធារណៈតាមការលក់ ឬការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនូវច្បាប់ដើមឬច្បាប់ចម្លង ក្នុងករណីដែលផលិតករហ្វូណូក្រាមនោះពុំទាន់អនុ-ញ្ញាតឱ្យជនណាម្នាក់ធ្វើការចែកចាយ ។

ផលិតករហ្វូណូក្រាមមានសិទ្ធិនាំចូលនូវច្បាប់ចម្លងនៃហ្វូណូក្រាមរបស់ខ្លួនក្នុងទិសដៅធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ។

ផ្នែកទី ៣
សិទ្ធិផលិតករវីដេអូ

មាត្រា ៤៦.-

ផលិតករវីដេអូគឺជារូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលមានការផ្តួចផ្តើមគំនិតនិងការទទួលខុសត្រូវក្នុងការថតបញ្ចូលតាមបច្ចេកទេសផ្សាយនូវរូបភាពជាឈុតៗដែលមានឬគ្មានសម្លេងដើម្បីផលិតវីដេអូ ។

រាល់ការផលិតឡើងវិញនូវវីដេអូដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ លក់ ដូរ ឬជួលចាំបាច់ត្រូវតែមានការអនុញ្ញាតពីផលិតករវីដេអូ ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិរបស់ផលិតករវីដេអូដូចមានចែងក្នុងមាត្រានេះ មិនអាចធ្វើឡើងដាច់ដោយឡែកពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិអ្នកសម្តែងដែលបានរួមសហការផលិតជាវីដេអូបានឡើយ ។

ជំពូកទី ៤
សិទ្ធិនៃអង្គភាពទូរផ្សាយ

មាត្រា ៤៧.–

អង្គភាពទូរផ្សាយមានស្ថានីយវិទ្យុ ស្ថានីយទូរទស្សន៍និងស្ថានីយទូរទស្សន៍ខ្សែកាប មានសិទ្ធិផ្តាច់មុខក្នុងការធ្វើ ឬអនុញ្ញាតការថតកម្មវិធីផ្សាយ ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ការចាក់ផ្សាយឡើងវិញ ការផលិតឡើងវិញ ការចែកចាយ ឬការដាក់ជួលជាលើកដំបូងនូវច្បាប់ចម្លងនៃកម្មវិធីផ្សាយរបស់ស្ថានីយសាមី ។

មាត្រា ៤៨.–

ការថតចម្លងនូវកម្មវិធីរបស់អង្គភាពទូរផ្សាយដើម្បីលក់ ជួល ប្តូរ ចាក់ផ្សាយ ឬផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនៅទីកន្លែងណាមួយត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីអង្គភាពទូរផ្សាយសាមី ។

ជំពូកទី ៥
លាភការ

មាត្រា ៤៩.–

ប្រសិនបើហ្វូណូក្រាមបានផលិតក្នុងគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ឬជាការផលិតឡើងវិញត្រូវបានយកទៅផ្សព្វផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬផ្សព្វផ្សាយផ្សេងទៀតជាសាធារណៈ ឬសម្តែងជាសាធារណៈ អ្នកសម្តែងនិងផលិតករហ្វូណូក្រាមត្រូវទទួលបាននូវលាភការគ្រប់គ្នាតែមួយលើកគត់ប្រកបដោយសមធម៌ ដែលអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវបង់លាភការនោះជូនអង្គភាពគ្រប់គ្រងសិទ្ធិរួម ។

អង្គភាពគ្រប់គ្រងសិទ្ធិរួមគឺជានីតិបុគ្គលមានភារកិច្ចចាត់ចែងការងារស្តីពីលាភការនេះដែលកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។

ផ្នែកទី ៦
ការកម្រិតសិទ្ធិ

មាត្រា ៥០.-

ដោយមិនគិតដល់បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤១ មាត្រា ៤២ មាត្រា ៤៣ មាត្រា ៤៤ មាត្រា ៤៥ មាត្រា ៤៦ មាត្រា ៤៧ និងមាត្រា ៤៨ នៃច្បាប់នេះ សកម្មភាពទាំងឡាយដូចតទៅនេះ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យអនុវត្តបានដោយពុំចាំបាច់ទទួលការយល់ព្រមពីសិទ្ធិវន្ត និងពុំចាំបាច់បង់ប្រាក់កម្រៃ :

ក-សេចក្តីរាយការណ៍ស្តីពីបច្ចុប្បន្នភាពក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលសេចក្តីរាយការណ៍នោះបានដកស្រង់ជាផ្នែកខ្លីៗពីការសម្តែង ឬពីខ្សែមសារហ្វូណូក្រាម ឬពីក្នុងការផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ។

ខ-ការថតចម្លងដែលធ្វើឡើងសម្រាប់តែប្រើប្រាស់ក្នុងផ្នែកស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រ ។

គ-ការថតចម្លងសម្រាប់បម្រើក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការសិក្សាលើកលែងតែការសម្តែង ឬហ្វូណូក្រាមដែលផលិតសម្រាប់តែគោលបំណងនៃការសិក្សា ។

ឃ-អាគតដ្ឋានជាសម្រង់ខ្លីៗពីការសម្តែង ឬហ្វូណូក្រាម ឬកម្មវិធីចាក់ផ្សាយតាមទូរផ្សាយសមស្របតាមទម្លាប់ល្អ ដើម្បីប្រើប្រាស់ក្នុងទិសដៅព័ត៌មាន ។

ង-ការប្រើប្រាស់ផ្សេងៗទៀតដែលជាករណីលើកលែង ពិសេសចំពោះស្នាដៃនានាដែលទទួលបាននូវកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដោយអនុលោមតាមច្បាប់នេះ ។

ច-ការចាប់យករូបភាពនិងសម្លេងដើម្បីផ្សព្វផ្សាយបន្តទាំងស្រុង ឬភាគខ្លះដោយអង្គភាពទូរផ្សាយស្តីពីបច្ចុប្បន្នភាពនៃពិធីបុណ្យ អង្គប្រជុំ ឬព្រឹត្តការណ៍នានារបស់ជាតិពីស្ថានីយដើមក្នុងពេលតែមួយ ។

មាត្រា ៥១.-

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤១ នៃច្បាប់នេះ មិនត្រូវអនុវត្តនៅពេលណាដែលអ្នកសម្តែងអនុញ្ញាតឱ្យគេថតបញ្ចូលការសម្តែងរបស់ខ្លួនទៅក្នុងហ្វូណូក្រាមមានរូបភាពឬសោតទស្សន៍ ។

មាត្រា ៥២.—

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៤១ ក្នុងច្បាប់នេះ មិនត្រូវយកទៅអនុវត្តចំពោះអង្គភាពទូរផ្សាយណាមួយដែលធ្វើការថតចម្លងនិងផលិតឡើងវិញដោយមធ្យោបាយផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីចាក់ផ្សាយក្នុងកម្មវិធីផ្សាយរបស់អង្គភាពទូរផ្សាយនោះ ក្នុងគោលបំណងផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ។

រាល់ការផលិតឡើងវិញនូវស្នាដៃ ឬច្បាប់ចម្លងដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខ័ណ្ឌខាងលើនៃមាត្រានេះ ត្រូវបំផ្លាញចោលឱ្យអស់ក្នុងរយៈពេល ៦(ប្រាំមួយ)ខែ បន្ទាប់ពីការផលិត លើកលែងតែករណីត្រូវរក្សាទុកស្នាដៃចម្លងមួយច្បាប់គត់សម្រាប់ជាឯកសារ ។

ផ្នែកទី ៧
រយៈពេលនៃកិច្ចការពារ

មាត្រា ៥៣.—

១-រយៈពេលនៃកិច្ចការពារអ្នកសម្តែងគឺ ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ គិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិននៃការថតបញ្ចូលក្នុងហ្វូណូក្រាម ឬក្នុងករណីដែលពុំបានថតការសម្តែងបញ្ចូលក្នុងហ្វូណូក្រាម គឺគិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិនដែលការសម្តែងបានប្រព្រឹត្តទៅ ។

២-រយៈពេលនៃកិច្ចការពារផលិតករហ្វូណូក្រាមគឺ ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ គិតពីចាប់ដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិនដែលបានបោះផ្សាយហ្វូណូក្រាម ឬក្នុងករណីពុំបានបោះផ្សាយហ្វូណូក្រាម គឺគិតពីចាប់ដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិន ដែលបានថតសម្លេងបញ្ចូលក្នុងហ្វូណូក្រាម ។

៣-រយៈពេលនៃកិច្ចការពារកម្មវិធីផ្សាយរបស់អង្គភាពទូរផ្សាយ គឺ ៥០(ហាសិប)ឆ្នាំ គិតចាប់ពីដំណាច់ឆ្នាំប្រក្រតីទិនដែលកម្មវិធីបានផ្សាយ ។

ផ្នែកទី ៨
ការផ្ទេរសិទ្ធិ

មាត្រា ៥៤.-

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣២ មាត្រា ៣៣ និងមាត្រា ៣៤ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះសិទ្ធិអ្នកសម្តែង ផលិតករហ្វូណូក្រាម និងអង្គភាពទូរផ្សាយ ។

ផ្នែកទី ៩
ការតម្កល់

មាត្រា ៥៥.-

បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣៨ មាត្រា ៣៩ និងមាត្រា ៤០ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះសិទ្ធិអ្នកសម្តែង ផលិតករហ្វូណូក្រាម និងអង្គភាពទូរផ្សាយ ។

ជំពូកទី ៤
ការគ្រប់គ្រងរួមលើសិទ្ធិនានា

មាត្រា ៥៦.-

អ្នកនិពន្ធនិងម្ចាស់សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលអាចបង្កើតអង្គភាពគ្រប់គ្រងសិទ្ធិរួមដើម្បីការពារនិងគ្រប់គ្រងសិទ្ធិបេតិកភណ្ឌ ។

ការបង្កើតអង្គភាពគ្រប់គ្រងរួមលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ អ្នកសម្តែង ផលិតករហ្វូណូក្រាម ឬផលិតករវីដេអូ ត្រូវតែមានការទទួលស្គាល់ពីក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ។

អង្គភាពគ្រប់គ្រងរួមលើសិទ្ធិផ្សាយតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរទស្សន៍ខ្សែកាបនៃអង្គភាពទូរផ្សាយត្រូវមានការទទួលស្គាល់ពីក្រសួងពត៌មាន ។

ជំពូកទី ៥
ករណីវិវាទ និង ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៥៧.‒

បុគ្គលណាដែលបានទទួលរង ឬអាចទទួលរងនូវការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនជាអ្នកនិពន្ធក្តី ឬសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលក្តី បុគ្គលនោះមានសិទ្ធិប្តឹងទៅតុលាការដើម្បី :

ក-ធ្វើការហាមប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិខ្លួន ប្រសិនបើការប៉ះពាល់នោះអាចនឹងកើតមាននៅក្នុងពេលឆាប់ៗខាងមុខ ។

ខ-បង្គាប់ឱ្យចុងចម្លើយឈប់ធ្វើការប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិខ្លួន ប្រសិនបើការប៉ះពាល់បែបនេះនៅតែបន្តសកម្មភាព ។ ដើមចោទអាចទាមទារឱ្យចុងចម្លើយសងជម្ងឺចិត្ត សងការខូចខាតនិងប្រគល់មកវិញនូវវត្ថុតាងមានឧបករណ៍ ឬសម្ភារៈដែលជាប់រឿងហេតុព្រមទាំងប្រគល់នូវប្រាក់ចំណេញដែលបានមកពីអំពើខុសច្បាប់នោះ ។

មាត្រា ៥៨.‒

តុលាការមានសមត្ថកិច្ចរឹបអូសឬបំផ្លាញចោលនូវវត្ថុតាងមានឧបករណ៍ សម្ភារៈដែលត្រូវបានផលិត បានប្រើប្រាស់ ឬបានដាក់ឱ្យចរាចរដោយខុសច្បាប់ ឬឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើការបំពានដែលឧបករណ៍ឬសម្ភារៈទាំងនោះកំពុងស្ថិតក្នុងការកាន់កាប់របស់ចុងចម្លើយ ឬកំពុងត្រូវបានឃាត់ទុក ។

មាត្រា ៥៩.‒

តុលាការមានសមត្ថកិច្ចចាត់វិធានការចាំបាច់ជាបណ្តោះអាសន្ន សម្រាប់ធានានូវការរក្សាទុកវត្ថុតាង ដែលផលិតចេញពីការចម្លងខុសច្បាប់នូវស្នាដៃណាមួយ ។

ដើមចោទមានកាតព្វកិច្ចជួសជុលការខូចខាតដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តទៅលើចុងចម្លើយ ក្នុងករណីបណ្តឹងនោះត្រូវបានតុលាការរកឃើញថាជាបណ្តឹងពុំមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ ។

មាត្រា ៦០.–

ក្នុងរយៈពេល ៣០(សាមសិប)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃនៃការឃាត់ទុកនូវឧបករណ៍ ឬសម្ភារៈ បុគ្គលជាម្ចាស់ ឬតតិយជនជាអ្នកកាន់កាប់ឧបករណ៍ ឬសម្ភារៈដែលត្រូវបានឃាត់ទុក អាចស្នើសុំទៅតុលាការឱ្យលើកលែងការឃាត់ទុក ឬសម្រេចកម្រិតអនុភាពនៃការឃាត់ទុកនោះ ។

មាត្រា ៦១.–

ការឃាត់ទុកនូវវត្ថុតាង មានឧបករណ៍ឬសម្ភារៈទាំងឡាយណាដោយពុំបានប្ដឹងទៅតុលាការក្នុងរយៈពេល ៣០(សាមសិប)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃឃាត់ទុក ការលើកលែងការឃាត់ទុកតាមសំណើសុំរបស់បុគ្គលជាម្ចាស់ ឬតតិយជនជាអ្នកកាន់កាប់ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការ ។

មាត្រា ៦២.–

យោងតាមមាត្រា ៦៤ និងមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់នេះ ត្រូវចាត់ទុកជាបទល្មើសដែរ អំពើទាំងឡាយដូចតទៅ :

១-ការផលិត ឬការនាំចូលដើម្បីដាក់លក់ ឬដាក់ជួលនូវឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយណាមួយដែលធ្វើឡើង ឬយកលំនាំតាមក្នុងគោលបំណងធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដំណើរការល្អនៃឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយទូទៅ ឬកាត់បន្ថយចំនួនការផលិតឡើងវិញនៃស្នាដៃហ្វូណូក្រាម ឬការផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬធ្វើឱ្យខូចគុណភាពនូវច្បាប់ចម្លង ។

២-ការផលិត ឬការនាំចូលដើម្បីដាក់លក់ ឬដាក់ជួលនូវឧបករណ៍ ឬគ្រឿងមធ្យោបាយណាមួយដែលនាំឱ្យបុគ្គលគ្មានសិទ្ធិទទួលបាននូវកម្មវិធីផ្សាយតាមសញ្ញាលេខកូដដែលផ្សាយតាមទូរផ្សាយ ឬផ្សាយជាសាធារណៈតាមវិធីផ្សេងរួមមានការផ្សាយតាមផ្កាយរណប ។

៣-ការលុបចោលឬការកែប្រែព័ត៌មានស្ដីពីរបបសិទ្ធិតាមទម្រង់អេឡិច-ត្រូនិច ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

៤-ការចែកចាយ ឬការនាំចូលដើម្បីចែកចាយ ការផ្សាយតាមអង្គភាពទូរផ្សាយ ការផ្សាយជាសាធារណៈ ឬការដាក់ជូនសាធារណជននូវស្នាដៃ ឬការសម្ដែង

ឬហ្វូណូក្រាម ឬកម្មវិធីផ្សាយនៃអង្គភាពទូរផ្សាយដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ហើយអ្នកប្រព្រឹត្តដឹងច្បាស់ថាព័ត៌មានស្តីពីរបបសិទ្ធិតាមទម្រង់អេឡិចត្រូនិចជាព័ត៌មានដែលត្រូវគេលុបចោលឬកែប្រែរួចហើយ ។

ពាក្យថា **"ព័ត៌មានស្តីពីរបបសិទ្ធិ"** មានន័យថា :

-ព័ត៌មានដែលធ្វើឱ្យគេស្គាល់ពីអត្តសញ្ញាណអ្នកនិពន្ធ ភិនភាគស្នាដៃ អត្តសញ្ញាណអ្នកសម្តែង ភិនភាគនៃអ្នកសម្តែង អត្តសញ្ញាណផលិតករហ្វូណូក្រាម ភិនភាគហ្វូណូក្រាម អត្តសញ្ញាណអង្គភាពទូរផ្សាយនិងភិនភាគកម្មវិធីអង្គភាពទូរផ្សាយ

-ព័ត៌មានដែលធ្វើឱ្យគេស្គាល់ពីអត្តសញ្ញាណម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ឬភិនភាគនៃព័ត៌មានស្តីពីលក្ខខណ្ឌនិងបែបបទនៃការប្រើប្រាស់ស្នាដៃនិងផលិតផលដទៃទៀត ដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នេះ និងស្គាល់ភិនភាគលេខកូដ ឬសញ្ញាលេខកូដ ដែលចែងឱ្យដឹងនូវព័ត៌មានទាំងនោះ ។

មាត្រា ៦៣._

តាមការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការត្រួតពិនិត្យ រដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករអាចឃាត់ទុកបាននូវទំនិញដែលម្ចាស់សិទ្ធិនោះសំអាងថាជាទំនិញក្លែងបន្លំ ។ រដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់តុលាការមានសមត្ថកិច្ច អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដើមបណ្តឹង និងអ្នកកាន់កាប់ទំនិញអំពីការឃាត់ទុកនូវទំនិញទាំងនោះ ។

លើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករចែងផ្ទុយពីបទប្បញ្ញត្តិនេះ វិធានឃាត់ទុកទំនិញអាចលុបចេញដោយស្របច្បាប់បាន ប្រសិនបើក្នុងរយៈពេល ១០ (ដប់)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃជូនដំណឹងស្តីពីការឃាត់ទុកទំនិញនោះ អ្នកប្តឹងពុំបានបង្ហាញភស្តុតាងឱ្យបានត្រឹមត្រូវដើម្បីបញ្ជាក់ទៅរដ្ឋបាលគយនិងរដ្ឋាករឱ្យដឹងថាសាមីខ្លួនបាន :

-ស្នើសុំទៅតុលាការចាត់វិធានការរក្សាទុកទំនិញដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៥៩ នៃច្បាប់នេះ

-ប្តឹងទៅតុលាការមានសមត្ថកិច្ចដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវការធានាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីការពារទុកជាមុននូវការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួនដែលអាចកើតមានជាយថា-

ហេតុបាន ។

អ្នកប្តឹងត្រូវតែជួសជុលការខូចខាតដែលបណ្តាលមកពីការឃាត់ទុកទំនិញនោះ ប្រសិនបើបណ្តឹងរបស់ខ្លួនត្រូវបានរកឃើញថាជាបណ្តឹងគ្មានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវ ។

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីវិធានការតាមមាត់ច្រកព្រំដែននៃច្បាប់ស្តីពី “ម៉ាក ពាណិជ្ជនាម និងអំពើនៃការប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់” ត្រូវយកមកអនុវត្តបន្ថែមក្នុងមាត្រានេះ ។

មាត្រា ៦៤._

ការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធដូចមានកំណត់ក្នុងច្បាប់នេះ តាមរយៈការផលិត ការផលិតឡើងវិញ ឬការសម្តែង ឬការផ្សព្វផ្សាយនូវស្នាដៃដោយប្រើមធ្យោបាយបែបណាក៏ដោយ គឺជាបទល្មើសដែលត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ ។

បទល្មើសនៃការផលិតឬការផលិតឡើងវិញ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ៥.០០០.០០០(ប្រាំលាន)រៀល ទៅ ២៥.០០០.០០០(ម្ភៃប្រាំលាន)រៀល ឬ/និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ដល់ ១២(ដប់ពីរ)ខែ ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

ការនាំចូលឬនាំចេញនូវផលិតផលបានពីបទល្មើសដែលជាការផលិតឡើងវិញ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០(ពីរលាន)រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០(ដប់លាន)រៀល ឬ/និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ដល់ ១២(ដប់ពីរ)ខែ ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

បទល្មើសនៃការសម្តែង ឬការផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០(មួយលាន)រៀល ទៅ ៥.០០០.០០០(ប្រាំលាន)រៀល ឬ/និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ១(មួយ)ខែ ដល់ ៣(បី)ខែ ។ ករណីបទល្មើសបានប្រព្រឹត្តច្រើនដង ការផ្តន្ទាទោសត្រូវគុណនឹងចំនួននៃការប្រព្រឹត្ត ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដងនៃទោសពីមុន ។

មាត្រា ៦៥._

ការផលិតឬការផលិតឡើងវិញដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកសម្តែង ឬពីផលិតករហ្វូណូក្រាម ឬពីផលិតករវីដេអូ ឬអង្គភាពទូរផ្សាយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី

៥.០០០.០០០(ប្រាំលាន)រៀល ទៅ ២៥.០០០.០០០(ម្ភៃប្រាំលាន)រៀល ឬ/និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ដល់ ១២(ដប់ពីរ)ខែ ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

ការនាំចូលឬនាំចេញនូវហ្វូណូក្រាម កាសែ្សត ឬកាសែ្សតវីដេអូដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកសម្តែង ឬផលិតករហ្វូណូក្រាម ឬផលិតករវីដេអូ ឬអង្គភាពទូរផ្សាយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ២.០០០.០០០(ពីរលាន)រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០(ដប់លាន)រៀល ឬ/និងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ១(មួយ)ខែ ដល់ ៣(បី)ខែ ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

ការចាក់ផ្សាយតាមទូរផ្សាយដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីអ្នកសម្តែង ឬពីផលិតករហ្វូណូក្រាម ឬពីផលិតករវីដេអូ ឬអង្គភាពទូរផ្សាយ ត្រូវផ្តន្ទាទោសពិន័យជាប្រាក់ពី ១.០០០.០០០(មួយលាន)រៀល ទៅ ១០.០០០.០០០(ដប់លាន)រៀល ឬនិងត្រូវផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគារពី ១(មួយ)ខែ ដល់ ៣(បី)ខែ ។ ករណីមិនរាងចាល ត្រូវផ្តន្ទាទោសទ្វេដង ។

មាត្រា ៦៦.–

គ្រប់ករណីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ៦៤ និងមាត្រា ៦៥ នៃច្បាប់នេះ តុលាការមានសមត្ថកិច្ចចេញសេចក្តីសម្រេចដូចតទៅ :

-រឹបអូសមួយភាគឬទាំងស្រុងនូវប្រាក់ចំណូលបានមកពីបទល្មើសនិងឧបករណ៍ដែលដាក់តាំងដោយឡែកសម្រាប់ការប្រព្រឹត្តទៅនូវបទល្មើសនោះ

-បង្គាប់ឱ្យយកឧបករណ៍ឬសម្ភារៈដែលរឹបអូសទៅប្រគល់ជូនម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ឬម្ចាស់សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលដោយមិនទាន់គិតគូរដល់ការសងសោហ៊ុយជម្ងឺចិត្ត

-បង្គាប់ឱ្យបំផ្លាញចោលនូវសម្ភារៈនិងឧបករណ៍ដែលបានពីការរឹបអូស ។

ជំពូកទី ៦

ការអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ

មាត្រា ៦៧.–

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងច្បាប់សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិង

សិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែលដែលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាភាគី ត្រូវយកមកអនុវត្តជាមួយនឹងច្បាប់នេះបាន ។

ក្នុងករណីមានទំនាស់ជាមួយនឹងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់នេះ បទប្បញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងនោះ ត្រូវចាត់ទុកជាបទប្បញ្ញត្តិគោល ។

ជំពូកទី ៧

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦៨.–

បន្ទាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈត្រូវចេញសេចក្តីប្រកាសអំពីការបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវរាល់អាជីវកម្មដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ។

ក្រោយពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ៦(ប្រាំមួយ)ខែ ទោសប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៦៤ និងមាត្រា ៦៥ ត្រូវយកមកអនុវត្តចំពោះអាជីវកម្មកំពុងមានសកម្មភាពផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ។

ជំពូកទី ៨

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៦៩.–

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៣

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរល-០៣.០៣.១១៣ **នរោត្តម សីហនុ**

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

ព្រះហស្តលេខា

នរោត្តម បុប្ផាទេវី

ប្រកាស

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ

លេខ...២០ ប្រ.ក....វវស

ប្រកាស

ស្តីពី

ការបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវរាល់សកម្មភាព ដែលរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល

រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត /១១៩៨/៧២ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តិទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស /រកម / ០១៩៦/ ០២ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ ៦២ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស /រកម/០៣០៣/ ០០៨ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល

<u>សម្រេច</u>

<u>ប្រការ</u> ១.-

ស្នាដៃ ជាផលិតផលខាងវិស័យ អក្សរសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ សិល្បៈ ឬតូរ្យតន្ត្រី កើតចេញពីការច្នៃប្រឌិតបង្កើតឡើងដោយគំនិតប្រាជ្ញា ឬមនោសញ្ចេតនា ។

<u>ប្រការ</u> ២.-

អ្នកនិពន្ធ ជាជនដែលបង្កើតបានស្នាដៃ ។

និងផ្សាយពាណិជ្ជកម្មតាមរយៈទូរទស្សន៍ ឬតាមរយៈកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយ និងសិទ្ធិអង្គភាពទូរស្សន៍ ។

អង្គភាពផ្សព្វផ្សាយ គឺស្ថានីយវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ទូរទស្សន៍ខ្សែកាប ឬផ្កាយរណប ។

ប្រការ ៣.-

ស្នាដៃទាំងឡាយដែលត្រូវទទួលបានការការពារក្រោមច្បាប់នេះមាន :

ក-សៀវភៅអានគ្រប់ប្រភេទ ឬឯកសារផ្សេងៗទៀតស្តីពីអក្សរសាស្ត្រ សិល្បៈ វិទ្យាសាស្ត្រ និងការអប់រំ ។

ខ-អត្ថបទបាឋកថា សង្កថា ធម្មទេសនា ការការពារខ្លួនដោយនិយាយ ឬដោយសរសេរ និងស្នាដៃផ្សេងៗទៀត ដែលមានប្រភេទដូចគ្នា ។

គ- ស្នាដៃនាដកម្ម ឬនាដកម្ម-តូរ្យតន្ត្រី ។

ឃ- ស្នាដៃរបាំសម័យ ឬយកលំនាំតាមស្នាដៃបុរាណ ឬប្រពៃណី ។

ង- ការសម្តែងសៀក និងការសម្តែងកាយវិការ ។

ច- ការតែងបទភ្លេងដោយមាន ឬគ្មានទំនុកច្រៀង ។

ឆ- ស្នាដៃសោតទស្សន៍ ។

ជ- ស្នាដៃជាផ្ទាំងគំនូរ ផ្ទាំងចម្លាក់ រូបចម្លាក់ ឬស្នាដៃផ្សេងៗទៀតខាងសិល្បៈសូនរូប ឬសិល្បៈអនុវត្ត ។

ឈ- ស្នាដៃថតរូប និងស្នាដៃទាំងឡាយដែលសម្រេចបានដោយសារមានជំនួយបច្ចេកទេសដូចគ្នា នឹងការថតរូប ។

ញ-ស្នាដៃស្ថាបត្យកម្ម ។

ដ-ផែនទី ប្លង់ គំនូសវាស ឬស្នាដៃស្តែងចេញជារូប ដែលទាក់ទងនឹងភូមិសាស្ត្រ ឋានលេខា ឬវិទ្យាសាស្ត្រនានា ។

ឋ-កម្មវិធីកុំព្យូទ័រ និងគម្រោងឯកសារសមោធាន ដែលទាក់ទងទៅនឹងកម្មវិធីទាំងនោះ ។

ឌ- ផលិតផលផ្នែកសិប្បកម្ម តម្បាញ ឬម៉ូតសម្លៀកបំពាក់ផ្សេងៗ ។

ប្រការ ៤.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានបង្កើតស្នាដៃដូចមានចែងក្នុងប្រការ៣ខាងលើ មានឈ្មោះថាជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ លើស្នាដៃ ហើយទទួលបាននូវសិទ្ធិធ្វើអាជីវកម្ម និងសិទ្ធិការពារលើស្នាដៃរបស់ខ្លួន ។

ប្រការ ៥.-

រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គលដែលបានទទួលនូវសិទ្ធិស្របច្បាប់លើស្នាដៃដូចមានចែងក្នុងប្រការ៣ខាងលើ មានឈ្មោះថាជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិលើស្នាដៃហើយទទួលបាននូវសិទ្ធិធ្វើអាជីវកម្ម និងសិទ្ធិការពារលើស្នាដៃនោះ ។

ប្រការ ៦.-

ត្រូវបញ្ជប់ជាបទធ្ងន់នូវសកម្មភាពដូចតទៅ ÷

ក-ការផលិត ឬការផលិតឡើងវិញ ឬការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនូវស្នាដៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់

ខ-ការក្លែងបន្លំ ក្នុងការផលិត ឬការផលិតឡើងវិញនូវស្នាដៃដែលរំលោភបំពានលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

គ-ការនាំចូលនូវផលិតផលនៃស្នាដៃពីបរទេសដើម្បីធ្វើអាជីវកម្ម ឬបង្កើតស្នាដៃបន្តដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

ឃ-ការនាំចេញនូវស្នាដៃ ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មដោយគ្មានការយល់ព្រមពីម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

ប្រការ ៧.-

ចាប់ពីថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៣ រាល់អំពើល្មើសដែលរំលោភបំពានលើសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមបទបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ និងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល ។

ប្រការ ៨.-

ខុទ្ទកាល័យ អធិការដ្ឋាន អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេសវប្បធម៌ គ្រប់អង្គភាពចំណុះក្រសួង មន្ទីរវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈគ្រប់ខេត្តក្រុង ទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្ថលេខានេះតទៅ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៨ ខែមិនា ឆ្នាំ ២០០៣

រដ្ឋមន្ត្រី

នរោត្តម - បុប្ផាទេវី

ចម្លងជូន
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទការល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- ក្រសួងពត៌មាន
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម
- ក្រសួងយុត្តិធម៌
- គ្រប់ក្រសួង

"ដើម្បីជូនជ្រាបជាព័ត៌មាន"
- ដូចប្រការ៨ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- ឯកសារកាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងវប្បធម៌ និង វិចិត្រសិល្បៈ

លេខ : ៤២០ ប្រ.ក-វវក

ប្រកាស

ស្តីពី

ការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មនិងសេវាកម្ម

លក់ ជួល ផលិតផលភាពយន្តនិងវីដេអូ

រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពី ការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០២ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣០៣/០០៨ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យលេខ ២៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យលេខ ៦៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០០ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងត្រួតពិនិត្យសិល្បភាពយន្តនិងវីដេអូ
- យោងតាមការចាំបាច់របស់ក្រសួង។

សម្រេច

ប្រការ ១ : ប្រកាសនេះមានគោលបំណង គ្រប់គ្រងលើអាជីវកម្មនិងសេវាកម្ម លក់ ជួល ផលិតផលភាពយន្តនិងវីដេអូ ជាកាសែ្សត វីស៊ីឌីនិងឌីវីឌី ដែលកំពុងធ្វើអាជីវកម្មនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ ២ ៖ តែមប្រិ៍និងត្រាទិដ្ឋាការមានលក្ខណៈសម្គាល់ដូចខាងក្រោម៖

តែមប្រិ៍ទិដ្ឋាការ ៖ មានរាងបួនជ្រុងទ្រវែង បណ្តោយប្រវែង ៥០ (ហាសិប)ម.ម និង ទទឹង ប្រវែង ២០(ម្ភៃ)ម.ម មានរូបព្រហ្ម ពណ៌ក្រហមស្រអាប់ នៅចំកណ្តាលផ្ទៃ

-មានចារឹកអក្សរ **ក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ** ពណ៌ខៀវនៅផ្នែកខាងលើ

-មាន**លេខទិដ្ឋាការ** នៅផ្នែកកណ្តាល និង

-មានចុះ **កាលបរិច្ឆេទ** ផ្តល់ទិដ្ឋាការនៅផ្នែកខាងក្រោម។

ត្រាទិដ្ឋាការ ៖ មានរាងមូលវិជ្ជមាត្រប្រវែង ១៩ (ដប់ប្រាំបួន) ម.ម

-មានរង្វង់មូល ចែកផ្ទៃជាពីរ

-ផ្ទៃខាងក្នុងមានចារឹកអក្សរ **ភវ** និង

-ផ្ទៃខាងក្រៅមានចារឹកអក្សរ គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ។

គំរូ តែមប្រិ៍និងត្រាទិដ្ឋាការ ជាឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៣ ៖ តែមប្រិ៍និងត្រាទិដ្ឋាការ មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យយកទៅប្រើប្រាស់ខុសពីខ្លឹមសារ ដែលបានកំណត់ក្នុងប្រការ ១ នៃប្រកាសនេះ។

ប្រការ ៤ ៖ ការក្លែងបន្លំតែមប្រិ៍និងត្រាទិដ្ឋាការ តាមរូបភាពណាមួយ ប្រើទៅលើផលិតផលភាពយន្តនិងវីដេអូ ត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន។

ប្រការ ៥ ៖ នាយកខុទ្ទកាល័យ អធិការ ប្រធាននាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង អគ្គនាយករដ្ឋបាលនិងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកបច្ចេកទេសវប្បធម៌ ប្រធាននាយកដ្ឋានសិល្បៈភាពយន្តនិងផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ ប្រធាននាយកដ្ឋានសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធនិងសិទ្ធិប្រហាក់ប្រហែល គ្រប់ប្រធានអង្គភាពពាក់ព័ន្ធនិងប្រធានមន្ទីរវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈរាជធានី ខេត្ត ត្រូវអនុវត្តប្រកាសនេះចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១១

រដ្ឋមន្ត្រី

ហ៊ឹម ឆែម

<u>កន្លែងទទួល៖</u>

-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន
-គ្រប់សាលារាជធានី ខេត្ត
-ដូចប្រការ ៥
-រាជកិច្ច
-ឯកសារ កាលប្បវត្តិ